SLOVENJ GRADEC

1060. **Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Mestne občine Slovenj Gradec**

Na podlagi 12. in 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12 in 111/13) in 16. člena Statuta Mestne občine Slovenj Gradec (Uradni list RS, št. 43/08 – uradno prečiščeno besedilo) ter Strokovnih podlag za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena za občino Slovenj Gradec, ki jih je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor, je Občinski svet Mestne občine Slovenj Gradec na 15. redni seji dne 16. 3. 2016 sprejel

O D L O K
o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Mestne občine Slovenj Gradec

1. člen

S tem odlokom Mestna občina Slovenj Gradec (v nadaljevanju: občina) razglaša kulturne spomenike lokalnega pomena na območju občine Slovenj Gradec.

2. člen

Namen odloka je, da se ohranijo kulturne, zgodovinske, arheološke, urbanistične, etnološke in umetnostnozgodovinske vrednote ter zagotovi njihov nadaljnji obstoj v občini.

3. člen

Odlok vsebuje naslednja določila o kulturnih spomenikih, ki jih povzema iz strokovnih podlag zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor, in sicer:

– identifikacijo spomenika, ki zajema evidenčno številko dediščine (v nadaljevanju: EŠD), ime enote in natančno lokacijo,

– opis lastnosti, ki utemeljujejo razglasitev spomenika,

– vplivno območje, pri čemer so upoštevane zgodovinske, funkcionalne in vizualne lastnosti ter pomen spomenika,

– merilo, v katerem so vrisane meje območij kulturnih spomenikov in njihovih vplivnih območij na digitalnem in preglednem katastrskem načrtu.

4. člen

Kulturno dediščino predstavljajo območja in kompleksi, grajeni ali drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupine predmetov oziroma ohranjena materialna dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu. Dediščina, katere značilnosti so po strokovnih merilih posebnega pomena za ožje in širše lokalno okolje, lahko dobi status spomenika lokalnega pomena.

Spomeniki so posamezni premični in nepremični predmeti, njihove zbirke, stavbe, naselja ali njihovi deli ter območja. Po svojih lastnostih so predvsem:

– **arheološka najdišča** so originalni kraji deponiranja arheoloških ostalin, to je stvari in vsakršnih sledov človekovega delovanja iz preteklih obdobij, ki so identificirani z ustreznimi strokovnimi postopki;

– **stavbe** so eno- ali večprostorni grajeni objekti s streho. So odraz in primer stopenj gospodarskega, kulturnega, socialnega, političnega, tehnološkega in verskega razvoja. Ločimo gospodarsko/proizvodne, javne, poslovne in stanovanjske stavbe, ki spadajo v okvir profanih stavb, ter sakralne stavbe, ki so v osnovi namenjene bogoslužju;

– **parki in vrtovi** so deli odprtega prostora, oblikovani v razmerju med grajenimi ali oblikovanimi objekti, rastlinjem, vodo in reliefom. V to zvrst sodijo tudi drevoredi, alpinetumi, gaji, rozariji, skalnjaki, zeliščni vrtovi in druge vrtnoarhitekturne ureditve (ureditve javnih prostorov);

– **stavbe s parki in vrtovi** so enovite celote oblikovanega odprtega prostora in grajenih objektov. Ločimo profane stavbe s parki ali z vrtovi (dvorec s parkom ali z vrtom, grad s parkom ali z vrtom, zdravilišče) in sakralne stavbe s parki ali z vrtovi;

– **spominski objekti ali kraji** so grajeni ali oblikovani objekti in prostori izražanja spoštovanja ter spominjanja na neko osebo, dejavnost, dejstvo, dogodek. Ločimo domove pomembnih osebnosti, znamenja, objekte in kraje mrtvih, kraje zgodovinskih dogodkov, preproste vojaške objekte, kraje spominjanja na človeško poselitev ali dejavnost;

– **drugi objekti in naprave** so grajeni objekti ali večji predmeti iz več sestavljenih delov in služijo tistim človeškim potrebam, ki niso bivanje ali opravljanje dejavnosti v stavbi. So odraz in primer stopenj gospodarskega, kulturnega, političnega in tehnološkega razvoja. Ločimo delovne naprave, industrijske/gospodarske objekte, kulturne in vadbene objekte, objekte transportne infrastruktur, objekte urbane opreme, signalne ter merilne naprave in objekte ter zidove in jarke;

– **naselja in njihovi deli** so prostori trajne človeške poselitve, združujejo bivališča z javnimi objekti, prostori in funkcijami. Obsegajo podeželska (zaselek, vas), trška in mestna naselja, njihove dele (trg, četrt, kolonija, ulica) ter druga območja poselitve skupaj s pripadajočimi zemljišči;

– **kulturna krajina** je del odrtega prostora z naravnimi in grajenimi ali oblikovanimi sestavinami, katerega strukturo, razvoj in rabo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnosti. Glede na strukturne značilnosti ločimo kmetijske krajine, poseljene krajine in zgodovinske krajine.

– **ostalo** je zvrst, v katero sodi nepremična kulturna dediščina, ki je ni mogoče uvrstiti v nobeno od naštetih zvrsti.

5. člen

Za kulturne spomenike lokalnega pomena se razglasijo naslednje enote dediščine:

a) **Arheološka najdišča**
EŠD: 311
Ime enote: Gradišče – Gradišče

Lokacija: parc. št. 1575, 797/2, 798, 799/1, 799/2, 802, 803/4, 803/5, 803/6, 803/7, 812, 813, 820/10, 820/11, 820/12, 820/13, 820/4, 820/5, zahodni del 820/6, 820/7, 820/8, 820/9, 824 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: Gradišče leži severovzhodno nad Slovenj Gradcem in obsega približno 500 x 180 m travniško-gozdne in njivske površine. Izrazitih nasipov okrog vrha kope ni več ohranjenih, mogoče pa jih je domnevati po robovih obrobnih teras, ki so s kultivacijo že močno načete. Utrdbe so bolj vidne le še na gozdnem terenu na severni strani naselbine.

Utrjena naselbina je nosilec starejše železnodobne poselitve teh krajev in spada med največja slovenska gradišča.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in

situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7943

Ime enote: Legen – Arheološko območje Srednja njiva – Pongradi

Lokacija: parc. št.: osrednji del 1343/1, 695, osrednji delo 696/3, 713, 714, 715/1, 715/2, 715/3 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Ledina "Srednja njiva" in ledina "Na Pungradu – Stari britof" predstavljata arheološki teren nekako na sredini 500 m dolgega hrbta grebena v višini 565 m. Točka je markantna pred vzponom in spustom v dolino k legenski planoti. Glede na zid, ki so ga odkrili pri oranju in najdbo kamnitega orodja, gre predvidoma za prazgodovinsko naselbino. Spomenik je zaradi svoje lege in vsebine širše zanimiv. Potrebna so raziskovanja za ovrednotenje prazgodovinske poselitve tega prostora.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 27870

Ime enote: Mislinjska Dobrava – Arheološko območje Dobravski grad

Lokacija: parc. št.: 1044/5, 1045/2, 1045/23, 1046/1, 1046/2, južni del 1047/1, 1048, 1049/1, 1050, 1051, 1058/1, 1058/2, 1060/1 k.o. Dobrava.

Utemeljitev razglasitve: Na platoju Mislinjske Dobrave, južno od letališke steze (Aerodrom Slovenj Gradec) in neposredno ob graščini Hartenstein leži ograjena naselbina oziroma utrdba. Stavbe so na severni strani naslonjene na ograjo, na južni strani pa se na zunanji strani ograde kaže stolp. Na vzhodni strani utrdbe se v smeri gozda vidijo ostanki rimske ceste.

Glede na zračne posnetke in najdbe iz ekstenzivnih pregledov na tem območju, sklepamo na dolgotrajnejšo poselitev v prazgodovinskem in rimskem obdobju. Za natančno ovrednotenje in zaščito so potrebne sistematične raziskave.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7954

Ime enote: Mislinjska Dobrava – Rimska cesta Celeča – Virunum

Lokacija: parc. št.: 23/1, 24, 25/2, 25/3, 27/1, 27/3, 28/2, 30/1, 30/2, 30/4, 30/6, 32/2, 33/1, 33/2, 346/2, 553/2, 553/3, 553/4, 554/1, 554/2, 554/3, 554/4, 556/4, 573/1, 579/1, 581, 585/1, 585/2, 586, 715, 716/1, 1045/2, 1046/2, 1047/1, 1047/3, 1049/1, 1050, 1054/1, 1054/3, 1054/5, 1058/2, 1067/1, 1067/5, 1067/8, 1067/16, 1067/17, 1067/21, 1067/23, 1067/31, 1067/41, 1067/59, 1069, 1074/2, 1074/11, 1098/1, 1098/13 vse del k.o. Dobrava.

parc. št.: 577, 600, 728, 2869 k.o. Podgorje.

parc. št.: 60, 63/1, 63/2, 63/6, 63/7, 66/1, 66/7, 88/2, 88/7, 88/11, 88/19, 88/23, 88/25, 88/26, 225/1, 225/3, 278/1, 279, 280, 282, 292/2, 294, 296, 297/1, 298/1, 300/2, 828/1, 828/4, 832/4, 833, 836/1 vse del k.o. Sele.

parc. št.: *80/1, 222/3, 222/6, 226/21, 242/2, 242/5, 242/6, 242/10, 242/11, 243/2, 246/5, 246/10, 339, 342, 343, 346/1, 346/4, 346/10, 347, 350, 351, 352, 358, 359/1, 361, 365/1, 365/4, 368/1, 369, 387/6, 388/1, 388/3, 388/4, 894, 941/1, 947/1, 951, 952/1, 952/2, 952/3, 960/1, 960/2, 960/3, 961/1, 965, 967/2, 968, 989, 992/1, 992/3, 993, 996, 1058, 1060/4, 1060/6, 1062, 1063, 1079, 1080, 1084/1, 1085/1, 1087, 1276/2, 1294/3, 1294/4, 1296, 1310/1, 1313/2, 1314/1, 1318/1, 1321/2, 1342/2, 1357, 1374/1, 1374/2, 1392, 2213/8 vse del k.o. Stari trg.

parc. št.: 1004, 1014/1, 1016, 1024, 1025, 1044, 1048/1, 1049/1, 1049/2, 1050/1, 1050/2, 1058, 1060, 1061, 1071/1, 1072, 1101/11, 1101/12, 1101/14, 1101/16, 1101/20, 1101/21, 1124/1, 1124/2, 1125 vse del k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.

parc. št.: 226, 227/1, 227/2, 227/3, 229/1, 273/3, 276/1, 277, 282/3, 282/4, 282/30, 282/36, 290/2, 291/1, 292/2, 294, 295, 297/1, 1322, 1324/1, 1324/3, 1324/4, 1324/5, 1325, 1329/1, 1343/1, 1343/2, 1345, 1346/1, 1346/2, 1347, 1352, 1356/1, 1401/2, 1401/3, 1401/4, 1403/1, 1403/2, 1403/5, 1403/7, 1403/9, 1404/1, 1404/3, 1405, 1406, 1407, 1408, 1418/1, 1418/2, 1418/5, 1419, 1420/1, 1606/3, 1606/15, 1607/5, 1607/9, 1607/10, 1628, 1629, 1631, 1632, 1639/2, 1654/1, 1658 vse del k.o. Vrhe.

Utemeljitev razglasitve: Delno ohranjena trasa rimske ceste Celeia – Virunum, katere sestop v rimski Colatio še ni preverjen (možni sta dve varianti). Ponekod je še vidna kot pobočni usek širine 5–6 m ali pa kot nasip enake širine.

Spomenik je kot del rimskega cestnega omrežja evropsko zanimiv.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev – priporočljiva je ekološka kmetijska pridelava;

– v zemljišča se posega v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7948

Ime enote: Pameče – Utrdba

Lokacija: parc. št.: 923/1 k.o. Pameče.

Utemeljitev razglasitve: Utrdba, ki jo je prvi opisal W. Schmid (Zh VS – 18, 1922, 42), leži na 455 m visokem obronku Pohorja, severno nad vasjo. Umetno zravnana kopa velikosti 16 x 7 m leži v gozdu in je od podaljška grebena proti

jugu oddeljena s plitvim jarkom in nasipom, medtem ko druge strani varujejo strma pobočja.

Utrdba predstavlja arheološki spomenik v prvotni legi, istočasno pa je tudi pomemben krajinski element. Točna časovna pripadnost še ni opredeljena, zanjo bi bile potrebne arheološke raziskave.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7955

Ime enote: Podgorje – Utrdba

Lokacija: parc. št.: 875 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: Jugovzhodno od domačije Krenker v Preseku se nahaja na ravnici gozdne planote okop pravokotne oblike. Okop sestavlja nasut zemeljski nasip, ki obdaja 24 x 30 m veliko notranjo ravnico, brez sledov kakršnekoli arhitekture. Nasip je deloma že deformiran, višine do 2 m in ima na severni strani useku podoben vhod, širina pri dnu je 1,5 m.

Utrdba predstavlja arheološki spomenik v prvotni legi, istočasno pa je tudi pomemben krajinski element. Za točno časovno opredelitev bi bile potrebne arheološke raziskave.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7949

Ime enote: Raduše – Prazgodovinsko gradišče

Lokacija: parc. št.: 2545/1 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: Na grebenu severno od potoka Radušnice (kota 521), nad kmetijo Hrastnik, leži še neraziskano prazgodovinsko gradišče. Utrjeno je z zemeljskim nasipom in jarkom, spomeniške sestavine so še dobro ohranjene. Čeprav so bili na vrhu in na policah najdeni redki latenski odlomki keramičnih posod, na pobočju pa temelji hiše z ognjiščem na prostem (W. Schmid, MPK 2, 1924, 381 ss), je točna časovna pripadnost še dvomljiva. Pomen gradišča na tem področju bi lahko pojasnili le z arheološko raziskavo.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7950

Ime enote: Raduše – Utrdba

Lokacija: parc. št.: 2267/1 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: V Zatiški kotlini ob Radušnici, vzhodno od Penškove domačije, leži z jarkom in nasipom obdana kopa ovalne oblike z vrhnjo umetno zravnano ravnico velikosti 28 x 17 m. Nasip na najnižji jugovzhodni trasi manjka, sicer pa je dobro ohranjen 1–2,5 m visok z izrazitim 1,5–2 m širokim hrbtom. Z izkopavanji leta 1978 smo ugotovili masivne zidane temelje utrdbe, drobne najdbe pa jo uvrščajo na konec 15. in 1. polovico 16. stoletja.

Spomenik je kot člen v sklopu fortifikacij proti turškim vpadom na Koroško širše zanimiv, obenem pa je tudi pomemben krajinski element.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov in brez širjenja izkopov peska znotraj utrdbe;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 10319

Ime enote: Slovenj Gradec – Gomilno grobišče pod Gradiščem

Lokacija: parc. št.: vzhodni del 100/1, 100/2, 1040/10, 1040/28, južni del 1040/29, 1040/30, 1040/33, 1040/34, zahodni del, 1041/2, 114/21, severovzhodni del 114/22, 114/23, 118/13, 123/58, 123/60, jugozahodni del 53/4, 53/5, zahodni del 61, 62/1, 62/2, 66, 69/1, 69/2, 69/3, 69/4, 69/5, 70, 71/3, 72/3, 72/4, 72/5, 72/6, 73/3, 73/4, 73/5, 73/6, 74/1, 74/3, 74/4, 75/34, 75/36, 76/1, 76/2, 77/10, 77/11, 77/12, 77/5, 77/6, 77/7, 77/8, 77/9, 85, 86/1, 87, 88/1, 88/2, 89/1, 89/2, 90/1, 90/2, 92/5, 92/6, 94, 96/1, 96/2, 97/1, 97/2, 98, 99/1, 99/2 k.o. Slovenj Gradec;

parc. št.: 158/28, 158/29, 158/30, 158/39, 158/40, 158/42, 158/75, 158/76, 158/78, 158/79, 158/80, 158/81, 158/82, 158/83, 158/85, 158/87, 158/89, 158/91 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Obsežno grobišče leži 500 m vstran od pripadajoče naselbine na Gradišču ob vhodnem robu legenske terase v Florjanovem gozdu in deloma izven njega. Sedanja vidna velikost grobišča znaša 220 x 130 m, vendar se je prvotno raztezala še na ravnici med Legensko-Pohorsko in Zidanškovo ulico. Skupno je ugotovljivih še 78 gomil, delno so že prekopane ali načete, vsaj 14 jih je še v celoti ohranjenih na severnem delu grobišča. Velikost gomil se giblje v razponu od 4,0 x 0,2 m do 20 x 2 m, pri čemer so najštevilnejše tiste s premerom 5–7 m, redkejše pa nad 10 m. Gomile so večinoma nizke, saj jih je več kot polovica le 0,2–0,3 m visokih, tretjina ima višino med 0,4 in 0,6 m, posamične pa segajo tudi od 0,8 do 2,0 m visoko. Dosedanje najdbe so v celoti objavljene, deponirane so v graškem muzeju, nekaj jih je v Sokličevi zbirki in v Koroškem pokrajinskem muzeju v Slovenj Gradcu.

Gomile so z individualnim žganim pokopom značilen predstavnik slovenskih podravskih grobišč, ki se na vzhodu vežejo s severno hrvaško halštatsko skupino tipa »Wies« na avstrijskem področju v enotno vzhodnoalpsko kulturno skupino tipa »Wies – Martijanec«. Časovno ga omejujemo med sredino 8. stoletja (kar sovpada nekako s časom nastanka naselbine na Gradišču) in med koncem 7. stoletja pr.n.št. (Ha B3/Ha C1 vzhodnoalpskega prostora in razvito HaC stopnjo v smislu srednjeevropske kronologije).

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7942

Ime enote: Slovenj Gradec – Prazgodovinska naselbina Tičnica

Lokacija: parc. št.: 126 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Na gozdni jasi z ledinskim imenom "Na tičnici", ki je sedaj spremenjena v njivo in travnik, so bili najdeni sledovi naselbine s kulturno plastjo iz pozno neolitskega obdobja.

Naselbina predstavlja arheološki spomenik v prvotni legi. Potrebne bi bile arheološke raziskave tako za natančno časovno ovrednotenje, kot za samo zaščito, ker se z oranjem močno uničuje kulturna plast.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 693

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Arheološko najdišče Colatio

Lokacija: parc. št.: 1289/4, 1289/5, južni del 1290/1, 1294/1, 1294/2, južni del 1294/4, 1310/1, 1310/3, južni del 1310/4, 1310/5, severozahodni del 1312/1, 1312/2, 1342/6, 1371/1, 1371/2, 1374/1, 1374/2, 1374/3, 1374/4, 1392, 188/1, 188/2, 188/3, 188/4, 188/5, 188/6, 190/23, 190/27, 190/3, 191/1, 191/16, 191/21, 191/4, 192/1, 192/10, 192/11, 192/12, 192/13, 192/14, 192/15, 192/16, 192/17, 192/18, 192/2, 192/3, 192/4, 192/5, 193/1, 193/2, 193/3, 193/4, 193/5, 194/1, 194/2, 196/1, 196/3, 196/4, 196/5, 197/1, 197/5, 197/6,, 197/7, 197/8, vzhodni del 198/1, 198/2, 201/1, 201/2, 213/1, 213/3, 213/4, 214/1, 214/10, 214/13, 214/16, 214/17, 214/18, 214/19, 214/20, 214/21, 214/22, 214/23, 214/7, 214/9, 215/1, 215/10, 215/11, 215/12, 215/13, 215/14, 215/17, 215/18, 215/19, 215/2, 215/20, 215/22, 215/23, 215/24, 215/25, 215/26, 215/27, 215/28, 215/29, 215/5, 215/6, 215/7, 216/1, 216/2, 216/3, 218/1, 218/2, 219/1, 219/2, 219/4, 221/1, 222/1, 222/3, 222/5, 222/6, 222/7, 222/8, 223/10, 223/11, 223/12, 223/5, 223/7, 223/8, 223/9, 226/10 226/11, 226/12, 226/13, 226/14, 226/15, 226/16, 226/19, 226/20, 226/21, 226/22, 226/23, 226/24, 226/5, 226/7, 226/9, 236/2, 241, 242/11, 53/3, 55/2, jugovzhodni del 55/3, 55/8, 57/1, 57/2, 57/5, jugovzhodni del 58/3, 937/1, 937/2, 937/3, 941/1, 941/3, 941/4, 942/1, 942/3, 942/4, 942/5, 946/10, 946/12, 946/15, 946/2, 946/22, 946/23, 946/24, 946/25, 946/33, 946/35, 946/38, 946/39, 946/4, 946/40, 946/41, 946/42, 946/43, 946/45, 946/47, 946/7, 946/9 947/1, 947/2, 947/3, južni del 952/1 k.o. Stari trg.

parc. št.: severozahodni del 917, 918/1, 918/2, 919/1, 919/2, 920, 921/1, 921/2, 922, 923/1, 923/2, zahodni del 924/1, severozahodni del 924/2 l, 925/1 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Teren rimske naselbine in poštne postaje Colatio se razteza na ravninskem predelu ob vznožju grajskega griča ob cesti Celeia – Virunum na Gosposvetskem polju. Doslej so bili raziskani ostanki Jupitrovega templja, nekaj temeljev stanovanjskih in gospodarskih poslopij z vsaj tremi gradbenimi fazami. Spomenik je zaradi svoje izpovednosti evropsko zanimiv in sodi med redke ohranjene in delno raziskane rimske poštne postaje v razponu od 1. do 1. polovice 5. stol. n.št. Najdbe iz starih izkopavanj hrani muzej Joanneum v Gradcu in so že strokovno objavljene. Za podrobnejšo kronološko razčlenitev bi bile potrebne sistematične raziskave stavbnih elementov in kulturne plasti. Naselbini pripadajoče grobišče leži južno od Starega trga na rahlo padajočem terenu proti Suhadolnici. Delno je bilo raziskano v letih 1909–1912, nato pa še leta 1977 in 1978 na dveh ločenih kompleksih. V letih 2004/2005 in 2006/2007 se je z novimi raziskavami povečal obseg raziskanega dela grobišča, ki je bilo v uporabi vsaj še v 4. stol. n.št. Del grobišča je prezentiran *in situ* kot "Arheološki park Colatio". Kljub nekaterim pomanjkljivostim v dokumentaciji starih izkopavanj je najdišče nazorno razkrilo zelo pestro podobo grobne arhitekture tega dela antičnega Norika. Poseben doprinos vidimo tudi v kronološki pestrosti grobnega inventarja s poudarkom na končnem obdobju 1. stol. in prvi polovici 2. stol. n.št. Na jugovzhodnem delu so ohranjeni še naselbinski ostanki iz kasne antike in trasa rimske ceste.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7945

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Arheološko najdišče Grajski hrib

Lokacija: parc. št: 1273/11, 1273/12, južni del 1273/8, jugovzhodni del 1298, južni del 146/1, 146/2, 147, 148/1, 148/2, 148/3, 150/1, 150/2, 150/3, 150/4, 151 k.o. Stari trg.

Utemeljitev razglasitve: Na vrhu grajskega hriba leži teren z ostanki verjetno prazgodovinskega gradišča, ki zaradi neraziskanosti še ni končno datirano. Na pobočju hriba proti Staremu trgu so bili odkriti temelji prazgodovinskih objektov.

Terenska dokumentacija in najdbe so zelo pomanjkljive, tako da bi bile za zadovoljivo kronološko ovrednotenje potrebne arheološke raziskave.

Najdišče spada v starotrški arheološki kompleks z evropskim pomenom in vsebuje ključne podatke za interpretacijo prazgodovinskih bivališč.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7944

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Arheološko najdišče Puščava

Lokacija: parc. št.: južni del 114/1, 124, severni del 1273/8, 131, 132, 133, severni del 146/1 k.o. Stari trg.

Utemeljitev razglasitve: Na položnem grebenu Puščava leži prazgodovinsko gradišče, ki predstavlja mlajši pandan legenskemu gradišču. Prostor so v kasni antiki in v zgodnjem srednjem veku izrabili za grobišče, ki je bilo večinoma raziskano pred prvo svetovno vojno. Najdbe hrani Joanneum v Gradcu. Grobišče uvrščamo v belobrdsko kulturno skupino 10. in 11. stol. n.št. in spada med vodilna na območju severovzhodne Slovenije.

Spomenik je v svoji kompleksnosti evropsko zanimiv, istočasno pa je v sedanji obliki pomemben krajinski element.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7946

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Gradišče Šance

Lokacija: parc. št.: 997/1 k.o. Stari trg.

Utemeljitev razglasitve: Jugovzhodno od gradu, na zahodnem delu grebena, leži na vzvišeni legi gradišče z ostanki obrambnih nasipov. Časovna pripadnost še ni točno opredeljena, po analogijah bi smeli sklepati na prazgodovinsko obdobje. Gradišče predstavlja arheološki spomenik v prvotni legi.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7951

Ime enote: Šmartno pri Slovenj Gradcu – Rimskodobni vodovod

Lokacija: parc. št.: 861/1, 861/18, 861/20, 861/31, 861/35, 861/6 k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.

Utemeljitev razglasitve: Pri zemeljskih delih je bil ugotovljen kamnit kanal, ki verjetno predstavlja del rimskega vodovoda za Colatio.

Spomenik je zaradi proučitve starotrškega arheološkega kompleksa širše zanimiv. Potrebne bi bile arheološke raziskave za ugotavljanje bistvenih elementov v zidavi, smeri in točni časovni pripadnosti.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 29596

Ime enote: Pameče – Arheološko najdišče Pameče

Lokacija: parc. št.: 1335/1, 1335/2, 1336, 1376/1, 176/2, 1377, 1378, 1391, 1392, jugozahodni del 1393, 1394 k.o. Pameče.

Utemeljitev razglasitve: Tekom sprememb in v okviru občinskega prostorskega načrta je bilo leta 2011 odkrito in leta 2013 potrjeno novo arheološko najdišče s prazgodovinskimi in rimskodobnimi ostalinami. Prazgodovinske najdbe so bile zelo skromne, rimske pa razmeroma številne in na južnem ter jugovzhodnem delu ohranjene celo v naselbinski kulturi plasti. Za natančno določitev narave in obsega rimskodobne poselitve bi bile potrebne nadaljnje arheološke raziskave.

Najdišče predstavlja arheološki spomenik v prvotni legi in je pomembno zaradi proučevanja prazgodovinske in rimskodobne poselitve območja.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, predvsem na južnem ter jugovzhodnem delu brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi,

če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

EŠD: 7947
Ime enote: Vrhe – Utrdba Apaško gradišče
Lokacija: parc. št.: 170 k.o. Vrhe.

Utemeljitev razglasitve: Utrdba leži nad kmetijo »Apačnik«, na ozkem gozdnem grebenu, južno od zaselka s cerkvijo sv. Miklavža. Kopa ovalne oblike z okroglo ravnico s premerom 5 m v južnem delu je na obeh straneh obdana s prečnima nasipoma in jarkoma, medtem ko podolžni stranici varuje strmo pobočje. Zaradi neraziskanosti točna časovna pripadnost še ni dokazana.

Utrdba je značilnost pokrajine in predstavlja arheološki terenski spomenik v prvotni legi.

Opis varstvenega režima: Varstveni režim določa:

– varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

– zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, brez novih gradbenih posegov, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;

– v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;

– v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitno izkopavanje s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;

– v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

b) **Stavbe**
EŠD: 3420
Ime enote: Brda – Cerkev sv. Andreja
Lokacija: parc. št.: *36, 236/1, 294/2, 1122/3 k.o. Brda.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev stoji na krajinsko pomembnem področju na pobočju Pohorja nad Mislinjsko dolino in se prvič omenja leta 1494.

Njeno zasnovo sestavljajo pravokotna ladja, tristrano zaključeni prezbiterij in zakristija na severni strani. Zunanjščina cerkve ni posebej okrašena, fasade so gladke, členjene s šilastimi okni, ki so deloma barokizirana, deloma zazidana. Severna stran ladje je popolnoma brez odprtin. Streha je krita z opečno kritino. Nad fasado se dviga kvadratni strešni stolp iz leta 1877, obit s pločevino. Oba portala sta poznogotska, s paličastim profilom. V notranjosti ima ladja raven ometan strop, prezbiterij je križno-rebrasto obokan. Slavolok je široko odprt, šilastoločen z živim robom. Na glavnem oltarju je upodobljen sv. Andrej med sv. Antonom Puščavnikom in sv. Florijanom ter sv. Petrom in sv. Pavlom. V atiki se nahaja kip Marijinega kronanja, antependij pa krasi slika sv. Andreja, ki jo nosita dva angela. Desni stranski oltar sv. Lovrenca in prižnica sta neogotska.

Cerkev sv. Andreja predstavlja kvaliteten primerek poznogotske sakralne arhitekture s konca 15. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: *37, 236/2, 236/3, 292/1, 292/2, 293, 294/1, 295, severni del 300/1, 300/4, severozahodni del 1115/1, 1118, 1120/3, 1120/4, 1122/4, 1122/5, južni del 1317/25, 1317/26, 1317/28 k.o. Brda.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3421
Ime enote: Brda – Cerkev sv. Marije Magdalene
Lokacija: parc. št.: *46 k.o. Brda.

Utemeljitev razglasitve: Na obronkih Pohorja ležeča cerkev se prvič omenja leta 1524, njeni začetki pa segajo v čas okoli leta 1300.

Sestoji iz pravokotne ladje, prav tako pravokotnega, toda nekoliko ožjega prezbiterija ter zakristije na južni strani. Nad opečnato streho se dviga s pločevino obit šestkotni stolpič. Fasade so gladke, brez podstrešnega venca. Južno stran ladje in prezbiterija členita šilasto gotsko okno ter okno iz 17. stoletja. Manjše zgodnjegotsko okno s trilistom je prisotno tudi v osi prezbiterija. Ostale odprtine so novejše, pravokotne, z izjemo obeh polkrožnih portalov. Glavni portal je iz 16. stoletja. Ladja in prezbiterij sta ločena s šilastim slavolokom. Oba imata ravne stropove. Tla prekrivajo kamnite plošče nepravilnih oblik. Notranjost krasi glavni oltar s kipom sv. Marije Magdalene iz okrog leta 1725. Levo od nje sta sv. Barbara in sv. Peter, desno sv. Frančiška Rimska in sv. Alojzij. V atiki se nahaja slika lurške Marije. Oltar je bil obnovljen leta 1896 (zapis na tabernaklju). Stranska oltarja sta zgodnjebaročna, iz let med 1670–1680, in sodita v vrsto zlatih oltarjev z enojnimi stebri, hrustančastimi krili in zalomljenimi čeli. V desnem se nahaja plastika sv. Henrika, v levem plastika Janeza Evangelista. Tabernakelj je iz druge polovice 19. stoletja.

Cerkev sv. Marije Magdalene predstavlja preprosto, vendar kvalitetno in krajinsko pomembno arhitekturo iz časa kmalu po letu 1300.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: severni del *44, vzhodni del 1244, severni del 1246, 1248, 1250, 1251, severovzhodni del 1261/1, vzhodni del 1263, severni del 1346/1, 1346/2 k.o. Brda.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3424

Ime enote: Golavabuka – Cerkev sv. Filipa in Jakoba

Lokacija: parc. št.: *52 k.o. Golavabuka.

Utemeljitev razglasitve: V osnovi romanska cerkev s konca 13. stoletja se nahaja na vrhu razglednega hriba, ki se dviga strmo nad Tomaško vasjo. Cerkev se prvič omenja leta 1431, kasneje je bila gotizirana. Sestavljajo jo pravokotna ladja, prav tako pravokoten, toda nekoliko nižji in ožji prezbiterij ter zvonik z zakristijo na severni strani. Južno fasado členijo poleg treh gotskih oken (eno na prezbiteriju) še tri zazidane zgodnjegotske odprtine in kamniti portal pravokotne oblike. Na severni strani je prisotno le eno gotsko okno. Kamniti glavni portal na zahodni fasadi ima zašiljeno ločno obliko. Ladjo in prezbiterij prekriva dvokapna pločevinasta streha v obliki zareznika. Tudi osmerokotna korenasta streha zvonika je prekrita s pločevino. V notranjosti ima ladja raven ometan strop, prezbiterij pa šilasti vzdolžni obok iz 14. stoletja. Ločuje ju šilastoločna slavoločna odprtina. Od opreme velja omeniti vse tri oltarje. Glavni oltar tabernakeljskega tipa s kipoma sv. Filipa in sv. Jakoba ob križu izvira iz 19. stoletja. Stranska oltarja, opremljena s slikama sv. Uršule in sv. Vida, sta iz leta 1876.

Cerkev sv. Filipa in Jakoba z odlično krajinsko lego predstavlja kvalitetno romarsko arhitekturo s konca 13. stoletja, katero so kasneje gotizirali.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 452/1, 451/2, 454 k.o. Golavabuka.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 8027

Ime enote: Golavabuka – Črnivnikova preužitkarska hiša

Hišna številka: Golavabuka 8

Lokacija: parc. št.: *104, 390/1, severni del 398/4, osrednji del 751/2 I k.o. Golavabuka.

Utemeljitev razglasitve: Na domačiji se je med drugimi kmečkimi stavbami v avtentični obliki ohranila vrhkletna stanovanjska hiša, zgrajena v začetku 20. stoletja za preužitek starih staršev. Hiša je zidana, izrazito podolžnega tlorisa, saj se pod skupno streho v nadaljevanju nahaja še manjši gospodarski del. Streha je simetrična dvokapnica, krita z domače izdelano betonsko opeko iz istega obdobja. Fasado oblikujejo šivani robovi, enostavne okenske obrobe ter gladek, konkavni podstrešni zidec. Ohranjeno je originalno stavno pohištvo ter izvirna notranjščina, s tradicionalnim tlorisom in nekaj prvotne bivalne opreme.

Stavba je ambicioznejši primer preužitkarske arhitekture na podeželju ter izjemen dokument načina življenja na kmetih.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 161

Ime enote: Gradišče – Graščina

Lokacija: parc. št.: 803/4, severni del 803/6, osrednji del 803/7, 820/10, 820/11, 820/13, severni del 820/7, 820/8, 820/9 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: Graščina Gradišče se nahaja na istoimenskem kopastem griču nad Slovenj Gradcem. Pravokotno zasnovo enonadstropne stavbe tvori izstopajoči osrednji objekt z balkonom in nekoliko zamaknjena stranska trakta na vzhodu in zahodu, ki zaokrožajo s kamnitim obzidjem obdano začelno dvorišče. Nadstropji sta povezani s stopniščnim prizidkom. Pritlični prostori so obokani, v nadstropju se pojavljajo večinoma leseni tramovni stropovi.

Graščina z ohranjeno renesančno zasnovo je bila zgrajena okoli leta 1595. Najverjetneje jo je pozidal Wolf Žiga pl. Gaisruck, ki je leta 1585 kupil slovenjgraško gospoščino, katero je kasneje upravljal z Gradišča. Za njim so se izmenjali številni lastniki. Leta 1820 je graščina prešla v kmečke roke. Zadnje večje prezidave je doživela v 19. stoletju. Leta 1888 so stavbo temeljito prezidali in odstranili nekdaj prisotne vogalne stolpiče. Kdo so bili naročniki načrta za prezidavo, žal ni znano.

Kljub prezidavam predstavlja dvorec izjemno kakovostno stavbo na dominantni legi. Njena ohranjena renesančna zasnova z obzidanim dvoriščem je edinstvena v tem prostoru.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: Neposredno ob graščini se nahaja tudi prazgodovinsko gradišče (Gradišče – Gradišče, EŠD 311), ki je nosilec starejše železnodobne poselitve teh krajev. Njegove utrdbe so jasno vidne le še na gozdnem terenu severno od naselbine.

parc. št. 1575, 797/2, 798, 799/1, 799/2, 802, 803/5, južni del 803/6, obodni del 803/7, 812, 813, 820/10, 820/11, 820/12, 820/13, 820/4, 820/5, južni del 820/6, južni del 820/7, 824 k.o. Gradišče.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3026

Ime enote: Gmajna – Cerkev sv. Jedrti

Lokacija: parc. št.: 1007/3, 1007/4 k.o. Vrhe.

Utemeljitev razglasitve: Enovito zidana srednjeveška cerkvica sv. Jedrti se nahaja na najvišji točki istoimenskega zaselka Bukovske vasi, južno od regionalne ceste Dravograd–Slovenj Gradec. Preprosta, ravnostropana enoladijska cerkev z ožjim, dvopolnim, triosminsko zaključenim prezbiterijem je zgodnjegotska, z odmevi romanike, datiramo jo v zadnjo četrtino 13. stoletja.

Prezbiterij na zunanjščini opirajo enkrat stopnjevani oporniki, oporniki ob ladji pa so novejši. V cerkev vodita dva vhoda, glavni v ladjo iz zahodne, stranski v prezbiterij pa z južne strani. Iznad glavnega portala se dviguje zvonik. Ob obnovi cerkve leta 1988 je bila nameščena eternitna kritina sive barve, ki je nadomestila cementno opeko iz leta 1946. Zunanjščino prezbiterija ob stenah in opornikih obteka pristrešen talni zidec, ki se ponovi v zgornjem delu. Zahodni, šilstoločno zaključen portal je žlebasto profiliran, spodaj se lijakasto izteka. Polkrožni lok, ki ga obdaja, pa je domnevno rezultat kasnejših predelav. Južni portal je pravokoten z ravno preklado in močno obrezo, ki jo podpirata blazinasto paličasto profilirani konzoli, na vrhu pa ga zaključuje stilizirana lilija. Ohranjene so avtentične vratnice s primarnim okovjem in mehanizmom ključavnice. Vsa okna v cerkvi so nova oziroma predelana, le v zaključni stranici so zazidani vrhovi šilastih oken.

Župnijska kronika poroča, da je bil leta 1905 izveden nov cementni tlak v cerkvi, prav tako pa tudi leseni strop ladje, ometan in beljen, ker je po poročanju župnijske kronike stari lesen strop strohnel. Leseni kor s stopniščem je iz zadnje četrtine 19. stoletja.

Prezbiterij je križnorebrasto obokan, rebra so hruškastega profila, križajo se v dveh okroglih, reliefno okrašenih sklepnikih. Prvi ima izklesan enakokraki križ, katerega krake povezuje ornament v obliki pisane črke M, na drugem pa je upodobljeno jagnje božje z bandero s križen, ki jo drži s sprednjo nogo. Na stenah se rebra iztekajo v služnike z geometričnimi, vegetabilnimi in figuralnimi kapiteli ter konzolami. V severno prezbiterialno steno je vzidana zakramentalna niša, ki jo na vrhu zaključuje čelo z močno stiliziranim motivom jagnjeta božjega. Obrača se nazaj, s sprednjo desno nogo pa drži bandero s križem, levo in desno sta izklesana vozlasta prepleta, ki upodabljata magični znamenji. Letnica 1212 na spodnjem robu timpanona je novejša in nerelevantna. V južno steno prezbiterija je vzidana biforna niša s sredinsko ostro posneto in zoženo konzolo. Stene prezbiterija izpričujejo srednjeveško poslikavo, ki še ni sistematično raziskana.

Cerkev se prvič omenja leta 1278, ko bi dejansko že lahko bila pozidana, saj tudi slogovno sodi v drugo polovico 13. stoletja, ko je bila, najverjetneje v zadnji četrtini stoletja, izklesana vsa, stavbna plastika, ki je najbogatejša prav v opisanem prezbiterialnem oboku. Figuralni kapiteli in konzole izkazujejo slogovno dokaj napredno, gotsko stopnjo. Kamnoseška izvedba je kvalitetna, posega pa po tipičnem visokosrednjeveškem stavbnoplastičnem jeziku. Motiv podobnega slavoločnega zidca je mogoče najti še v Borštu, Dravogradu, Laškem, Kopru, Kostanjevici na Krki, Pernovem, Prevaljah, Stični.

Med cerkveno opremo velja izpostaviti lesen, okoli 80 centimetrov visok, pozlačen in polihromiran gotski kip zavetnice. Plastiko datiramo v drugo četrtino 15. stoletja. Stilno se še navezuje na mehki slog, o čemer priča tudi očitna s-linija, gubanje pa že nakazuje nov slog. Gotska plastika zavetnice stoji v osrednji niši glavnega oltarja, vrsto stebriščnega zlatega oltarja, ki predstavlja prehodno obliko razvoja iz tipa zlatega oltarja v zrelo baročno zasnovo, datiramo ga v zadnjo četrtino 17. stoletja. Na hrbtu oltarja je napis: 1671, 1753, 1872 I. L. Baročni tabernakelj je bel s pozlačenimi detajli. Lesena stranska oltarja sta, sočasna z glavnim, oblikovno primerljiva in polihromirana po enaki barvni shemi kot glavni oltar. Severni je bil posvečen sv. Tomažu, južni pa sv. Miklavžu. Sedilije v prezbiteriju levo in desno ob oltarju so dobro ohranjene, njihova vrednost se kaže predvsem v bogatem rezljanem okrasju čelnih stranic. Motiv akantovja, školjk in volut je zrelobaročno uglašen.

V zakristiji se nahaja lepo izdelana zakristijska omara s kvalitetnimi kovanimi detajli ter ostala oprema. Križev pot v ladji in prezbiteriju iz začetka 19. stoletja. Lesene prenosne orgle, ki se nahajajo na pevskem koru, so izredne redkosti in jih lahko datiramo v zadnjo tretjino 17. stoletja.

V Sloveniji redek patrocinij sv. Jedrti je bil že od srednjega veka po Evropi razširjen predvsem v ruralnem okolju, saj je bil 17. marec, ko se je obhajal njen dan, tudi pomemben dan kmečkega koledarja. Cerkev ima odlično krajinsko lego, srednjeveško podobo pa je v večji meri ohranila vse do danes. Še posebej zaradi odlično ohranjene kamnite arhitekturne plastike iz zadnje četrtine 13. stoletja, kot zaradi avtentičnosti deloma še neraziskane substance, prav tako tudi kvalitet opisanih elementov in opreme, sodi med pomembnejše sakralne objekte v Mislinjski dolini kot tudi v širšem slovenskem prostoru.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov;

– prepoved vseh posegov v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. portali, profilirana gotska okna, obočna shema v prezbiteriju, polstebri, konzole itd.), poslikave (delno odkrita arhitekturna poslikava notranjščine), kor, oprema (baročni oltarji itd.);

– pojavnost in oblikovanost zunanjščine (kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, stavbno pohištvo z obstoječim okovjem, barve fasad z detajli);

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 3422

Ime enote: Legen – Cerkev sv. Barbare

Lokacija: parc. št.: 1293/3, 1293/4 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: Enotno zasnovana poznogotska cerkev iz okoli 1520 je posvečena zaščitnici rudarjev in stoji na samotni legi visoko na Pohorju, pod Slovenjgraškim sedlom. Sestavljena je iz pravokotne ladje in nekoliko ožjega, toda enako visokega, tristrano zaključenega prezbiterija.

Masivni zvonik s čebulasto pločevinasto streho, ki se nahaja na južni strani, ob stiku ladje s prezbiterijem, je bil zgrajen leta 1847 in je nadomestil dotedanji leseni strešni stolpič. Ladja in prezbiterij sta krita z leseno kritino – »šintli«. Fasado členijo gotska okna, na prezbiteriju se na oknih pojavlja tudi krogovičje. Polkrožna portala na zahodni in južni fasadi imata prisekan rob na ajdovo zrno. V notranjščini ima ladja raven kasetiran strop iz 17. stoletja, prezbiterij je križno-rebrasto obokan. Tlak je kamnit. Glavni oltar je delo Mersijeve delavnice iz let 1776–1780. Na sredini je slika sv. Barbare, ob njej stojita kipa sv. Lucije in sv. Apolonije. Levi stranski oltar je posvečen sv. Frančišku, katerega obdajata sv. Peter in neznani svetnik. Desni stranski oltar je posvečen sv. Primožu in sv. Felicijanu. V zgornjem delu oltarja se nahaja slika Device Marije. Oba stranska oltarja izvirata iz 17. stoletja.

Cerkev sv. Barbare je pomembna zaradi svoje arhitekture in opreme ter lege v izjemno kvalitetni pokrajini.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: jugozahodni del 1292/5, 1292/9, 1292/10, severozahodni del 1303, 1304/1, 1304/3 k.o. Gradišče.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3419

Ime enote: Legen – Cerkev sv. Jurija

Lokacija: parc. št.: 408/1, 408/2 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev, obdana s kamnitim obzidjem, stoji na obrobju legenske terase nad Šmartnim. Je značilna predstavnica koroškega tipa romanskih cerkva iz druge polovice 13. stoletja z vzhodnim, kornim zvonikom, ki predstavlja raščeno arhitekturo. Sestavljena je iz pravokotne ladje in kvadratastega kornega zvonika s prizidano pritlično zakristijo na severovzhodu. Ima tudi preddverje. Zvonik je krit s pločevino, preostali del cerkve z leseno kritino – »šintli«. Fasado členijo pravokotna okna, z izjemo rahlo šilastega okna na prezbiteriju. Začetki cerkve segajo v čas predromanike in zgodnje romanike, kar je razkrila obnova cerkvenega tlaka leta 1993. Iz predromanskega obdobja izvirajo ostanki zgodnjesrednjeveške cerkvice s sočasnimi grobovi, zgodnjeromanski fazi pa pripadajo temelji današnje cerkve in polkrožna opuščena apsida v prezbiteriju, ki je bila od zunaj kvadratno obzidana (skrita apsida). Ostanki predromanske in zgodnjeromanske cerkvice so, vključno s staroslovanskimi grobovi, ki pripadajo ketlaški kulturni skupini (9.–10. stoletje), prezentirani pod stekleno pohodno ploskvijo v notranjosti.

Cerkev je bila v 17. stoletju delno porušena. Takrat so na novo pozidali zvonik in obokali prezbiterij. Zelo verjetno je bila v tem času dozidana zakristija. Stavba je bila leta 1881 regotizirana. Takrat je dobil zvonik neogotsko streho.

V notranjosti ima ladja raven lesen strop, prezbiterij je križno-grebenasto obokan. Ometana slavoločna odprtina je rahlo šilaste oblike. Glavni oltar je iz 17. stoletja, krasi ga slika sv. Jurija iz 18. stoletja, ki je delo J. A. Straussa iz Slovenj Gradca. Sočasna je tudi slika sv. Trojice v atiki. Oba stranska oltarja sta neogotska, desni je posvečen lurški Materi Božji, s kipoma sv. Hieronima in sv. Florijana ob straneh. Levi stranski oltar je posvečen sv. Tereziji, s kipoma sv. Cirila in sv. Metoda. Orgle so iz 19. stoletja, narejene v Naraksovi delavnici v Žalcu.

Temelji majhne enoladijske stavbe z vzidano apsido so edinstvena najdba v Sloveniji, sicer pa druga cerkvena stavba iz staroslovanskega obdobja, za cerkvico na blejskem otoku. Glede na ohranjenost in vrhunsko prezentacijo temeljev pa sv. Jurij prednjači tudi v nekdanjem karantanskem prostoru.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 402/24, 402/25, 402/26, 403/3, 403/4, zahodni del 405/1, zahodni del 418/1, zahodni del 418/5, 430/3, 1349/20, 1349/21, 1349/22, 1349/23, 1349/24, 1349/25 k.o. Legen.

Opis varstvenega režima za vplivno območje:

V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 13636

Ime enote: Legen – Domačija Primož

Hišna številka: Legen 68

Lokacija: parc. št.: severni del 677, 678, 679, 680, 681/2 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Domačijo predstavlja vrhhlevna in vrhkletna kmečka hiša dimničnega porekla, delno lesene, delno kamnite gradnje. Stavba je podolžno prislonjena ob breg, v zidanem pritličju sta hlev in klet, nadstropje je razdeljeno v stanovanjski del in skedenj, do katerega je dohod po nasipu s stranske fasade. Stavbo enotno pokriva visoka čopasta streha, z delno ohranjeno skodlasto kritino. Gornji del hiše je večinoma lesen, cimpran, le zadnja fasada, ki je zaradi pribrežne lege stavbe pritlična, je v celoti zidana. Okna so majhna, kvadratna, v širših lesenih okvirjih. Čez pročelje stavbe v nadstropju poteka lesen gank z deskasto ograjo in lesenimi stopnicami. Gank prekriva širok strešni napušč, podprt z lesenimi konzolnimi venci. Na zunanjem delu enega od mogočnih tramov je vrezana letnica 1836. Razporeditev bivalnih prostorov je tradicionalna: veža, kuhinja, »hiša« in »štibl«. Stropovi so povsod preprosti, leseni, s prečnimi tramovi. Večina stavbnega pohištva z okovjem je originalnega, kar objektu daje posebno spomeniško vrednost.

Primoževa kmečka stavba s stanovanjskim in gospodarskim delom pod skupno streho je edinstveni ohranjeni primer t. i. vrhhlevnega doma na tem območju.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8033

Ime enote: Mislinjska Dobrava – Domačija Smonkar

Hišna številka: Mislinjska Dobrava 73

Lokacija: parc. št.: *56, 518, 524/2 k.o. Dobrava.

Utemeljitev razglasitve: Stavbe Smonkarjeve domačije so locirane na ravnini, ob potoku Mislinja. Pritlična stanovanjska hiša, vrhhlevno gospodarsko poslopje, zidan svinjak ter drugi novejši, manj pomembni gospodarski objekti so razporejeni v gručo. Pri vstopu na dvorišče stoji manjša zidana kapelica. Izven kroga domačega dvorišča se nahajata še kozolec toplar, ter slabo ohranjena mlinska zgradba, brez mehanizma.

Na domačiji posebej izstopata kmečka hiša in gospodarsko poslopje.

Kmečka hiša je zidana, nepodkletena stavba, s tradicionalno tlorisno zasnovo bivalnega pritličja, ki ga odlikujejo obokani prostori in originalno stavbno pohištvo. Streha objekta je strma čopasta dvokapnica s širšim vhodnim napuščem, na novo prekrita z bobrovcem, ki je avtohtona kritina. Na fasadi so ohranjene gladke okenske obrobe.

Gospodarsko poslopje je nadstropno, zidano, z obokanimi hlevi v pritličju ter vrhnjim senikom, do katerega je s stranske fasade speljan dovoz po nasipnem mostu. Sicer zidana stavba je na podolžni cestni fasadi oblikovana kot lesen kozolec, čela pa odpirajo okna z opečnimi mrežami. Streha je dvokapnica z novejšo, neustrezno kritino.

Domačija je redek primer odlične ambientalne ohranjenosti na tem območju, s posameznimi kvalitetnimi stavbami iz druge polovice 19. stoletja. Je materialni dokument načina življenja premožnega kmečkega sloja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 3218

Ime enote: Pameče – Cerkev sv. Ane

Lokacija: parc. št.: 332/6 k.o. Pameče.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev stoji na izjemni pokrajinski točki na Anskem vrhu, severno od naselja in je vidna iz celotne Mislinjske doline. Zgrajena je bila okoli leta 1530. Cerkveno zasnovo tvori baročni zvonik s čebulasto streho, ki stoji pred vhodno fasado, ter pravokotna ladja z dvema tristrano zaključenima prezbiterijema. Na južni strani je dozidana enonadstropna zakristija. Njen pritlični del je sočasen s cerkvijo, nadstropje je iz 19. stoletja. Cerkev je krita s skodlami. Južno fasado členijo polkrožna okna, severno pa eno pravokotno in eno šilastoločno okno. Prezbiterij osvetljujejo po tri šilastoločna okna z deloma ohranjenim krogovičjem. Zvonik členijo v pritličju tri šilastoločne odprtine.

V notranjščino vodijo trije šilasto zaključeni profilirani gotski portali. Notranjost je z masivnim slopom razdeljena na dve ladji z ravnim stropom, ki se zaključujeta z dvema oltarnima prostoroma. Prezbiterija imata poslikane mrežasto-rebraste oboke. Tla prekrivajo kamnite plošče nepravilnih oblik.

Od opreme velja izpostaviti glavni oltar sv. Ane s kipi sv. Blaža, sv. Joahima, sv. Jakoba in sv. Trojice. Štirje stranski oltarji so posvečeni sv. Jakobu, sv. Cirilu in Metodu, sv. Mariji in sv. Lenartu ter skupini sv. Ane Samotretje s posameznimi plastikami sv. Ožbolta, sv. Henrika in sv. Marije.

Poznogotske gradbene in oblikovne značilnosti, predvsem pa njena dvoladijska zasnova, uvrščata cerkev med redke tovrstne spomenike na Slovenskem. S svojo izpostavljeno lego tvori pomemben prostorski poudarek širšemu pokrajinskemu območju.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: V vplivnem območju se nahaja tudi kapelica zaprtega tipa iz druge polovice 19. stoletja, ki stoji severno od naselja, pod cerkvijo sv. Ane (EŠD 8006). Je pravokotnega tlorisa z dvokapno opečno streho in trikotnim, profiliranim fasadnim čelom. členi jo potlačeno polkrožni portal, ki sloni na dveh okroglih polstebrih. Stranski fasadi imata poslikani slepi niši polkrožne oblike. Fasado obteka žlebast venčni zidec. V notranjosti se nahaja lesena plastika Križanega.

parc. št.: 326/2, 328, 329, 330, 332/2, 332/3, 332/4, 332/5, 333, 334, 335 k.o. Pameče.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3217

Ime enote: Pameče – Cerkev sv. Jakoba

Lokacija: parc. št.: 1403/5, 1403/13 k.o. Pameče.

Utemeljitev razglasitve: Z nizkim obzidjem obdana cerkev, ki se prvič omenja leta 1488, stoji v središču vasi in predstavlja pomemben naselbinski poudarek. Ob njej se nahaja pokopališče. Cerkveno zasnovo tvori visok pločevinast zvonik s strmo

osmerokotno streho na zahodu, pravokotna ladja z dvema stranskima, enako visokima, dvokapnima kapelama in tristrano zaključeni prezbiterij. Pritlična zakristija se nahaja na severni strani. Kritina je opečna. Fasade so neogotske, členjene s šilastoločnimi odprtinami in zunanjimi oporniki. Notranjščina cerkve je enoladijska, rebrasto obokana.

Neogotska oprema iz 19. stoletja obsega glavni oltar sv. Jakoba ter stranska oltarja, ki sta posvečena Srcu Jezusovem in sv. Mariji. Izpostaviti velja tudi plastiki sv. Marije z detetom in sv. Jožefa z detetom, ki se nahajata v ladji. Orgle iz leta 1909 so delo mojstra Brandla.

Cerkev sv. Jakoba predstavlja pomemben vaški prostorski poudarek. Odlikuje jo raščenost arhitekture, ki sega v obdobje romanike in gotike, v današnji obliki pa je bila prezidana leta 1869. Sledovi romanike so vidni na zunanjščini zvonika, ostanke gotike pa predstavlja križnorebrasti obok v zvonikovi notranjosti.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1365/1, 1365/2, 1366/1, 912/2, 913/1, 913/2, 913/3, 913/4, 913/5, 915/1, 915/2, 915/3, 915/4, 915/5, 1366/2, 1367, 1368, 1369, 1370, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1399, 1400, 1401, 1402/1, 1402/2, 1402/3, 1403/4, 1403/12, 1403/13, 1403/14, južni del 1403/18, 1411/1, severovzhodni del 1411/2, 1411/3, 1411/4, severni del 1411/8, južni del 1413/1, 1413/4, 1438/2 k.o. Pameče.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3257

Ime enote: Podgorje – Cerkev sv. Duha

Lokacija: parc. št.: 2062/3 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev leži na izpostavljeni legi zahodno od naselja, na grebenu nad Suhodolom. Obdana je z nizkim kamnitim obzidjem. Njeno zasnovo sestavlja pravokotna ladja ter ožji, tristrano zaključeni prezbiterij z vitkimi, dvakrat stopnjevanimi oporniki. Na vzhodni strani, pred prezbiterijem, je bil naknadno dozidan baročni zvonik s strmo poligonalno pločevinasto streho in lesenimi zunanjimi stopnicami. Začetki gradnje cerkve segajo v zadnjo četrtino 15. stoletja, kasneje je bila barokizirana. Fasado členijo večinoma pravokotne baročne odprtine. Prezbiterij ima v južni poševnici ohranjeno prvotno okno s šilastoločnim gotskim ostenjem. Cerkev je krita z zareznikom.

V notranjosti ima prezbiterij osemdelni rebrasti gotski obok. Rebra se opirajo na geometrične in figuralne konzole. Ladja je baročno banjasto obokana. Zidan kor sloni na dveh kamnitih, štirioglatih stebrih. Glavni oltar je delo J. J. Mersija iz leta 1769. Upodablja plastično skupino Prihoda sv. Duha v tronu in Boga Očeta v atiki. Ob straneh stojita sv. Luka in sv. Jernej. Oba stranska oltarja sodita v skupino zlatih oltarjev. Levi stranski oltar iz leta 1714 je posvečen sv. Heleni. Na desnem stranskem oltarju iz okoli leta 1700 se nahaja oltarna slika sv. Filipa in Jakoba, delo J. A. Straussa iz 18. stoletja. V atiki je plitev relief Boga Očeta s Sinom v naročju. Prižnica je sočasna z glavnim oltarjem, iz leta 1769. V zvoniku je zvon iz leta 1507.

Cerkev predstavlja s svojo izpostavljeno lego pomemben prostorski poudarek širšega krajinskega območja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 2057/2, zahodni del 2057/3, zahodni del 2062/1, 2062/2, 2062/3, 2071, 2072, vzhodni del 2092/3, 2095, 2096, 2096/1, 2096/2, 2096/3, severni del 2232/1, severni del 2232/2, 2232/3, zahodni del 2897/1, 2897/2, 2898/1, 2898/2, južni del 2898/3, 2898/4, 2899/2, 2899/3, 2907/4, 2907/5 k.o. Podgorje.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3256

Ime enote: Podgorje – Cerkev sv. Ulrika

Lokacija: parc. št.: 1/3, južni del 1/5, 6 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev, ki se prvič omenja že leta 1394, stoji ob cesti na severovzhodnem robu naselja. Njeno zasnovo tvorijo pravokotna ladja, tristrano zaključen in ožji prezbiterij z dvakrat stopnjevanimi zunanjimi oporniki, zvonik s čebulasto, pločevinasto streho na zahodni strani ter novejša zakristija na severu. Zvonik in prezbiterij sta iz druge polovice 15. stoletja, ladja je v osnovi starejša, verjetno iz 14. stoletja, in je bila naknadno povišana. Cerkev je krita z betonskimi strešniki. Fasade so gladke, členijo jih šilastoločne okenske odprtine na prezbiteriju ter zazidane gotske line s trilistom na zvoniku. Vsa preostala okna so pravokotna. Zvonik s pritlično vhodno lopo, ki je bil povišan leta 1848, ima barvno poudarjene šivane robove. Nad potlačenoločno vhodno odprtino zvonika je vzidan marmorni reliefni križ škofa Hrena z letnico 1626. Levo od vhoda v zvonik je v ladji prisoten zazidan polkrožni gotski portal s paličastim profilom.

V notranjosti ima ladja kupolast obok z oprogami. Dvopolni prezbiterij s triosminskim zaključkom pokriva rombasto-zvezdast obok z okroglimi in ščitkastimi sklepniki, ki sloni na polkrožnih služnikih. Slavolok je barokiziran. Zidan kor s tremi potlačeno polkrožnimi arkadnimi loki, ki slone na dveh oglatih kamnitih stebrih, je iz leta 1824. Vsa oprema je baročna. Na glavnem oltarju se poleg plastike sv. Urha, nad katerim je slika

neznanega svetnika, nahajata tudi plastiki sv. Petra in Pavla. Stranska oltarja sta skromnejša. Na levem stranskem oltarju sta ob centralnem kipu Marije upodobljeni tudi sv. Magdalena in sv. Klara s knjigo. Na desnem stranskem oltarju se ob oltarni sliki sv. Jurija nahajata kipa sv. Lovrenca in sv. Jerneja. Atiko krasi naslikana podoba sv. Antona. Sočasno nastala prižnica je okrašena s slikami evangelistov.

Cerkev z bogato gradbeno zgodovino predstavlja edini prostorski poudarek na robu naselja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 1/2, 1/4, severni del 1/5, 1/6, 1/7, 2/2, 7, 14/1, 55/11, 55/2, 55/12, 56/1, 56/2, južni del 688/1, 688/6, 695, 697, 698, 705/2, 707/5, vzhodni del 2872/1, južni del 2939/2, osrednji del 2950/1, 2950/25, 2956/1 k.o. Podgorje

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 8041

Ime enote: Raduše – Grešovnikova hiša

Hišna številka: Raduše 21

Lokacija: parc. št.: 1946/1, 1946/2, 1946/3, 1946/4 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: Hiša je vrhkletna podolžna stavba, pokrita s strmo čopasto dvokapnico, širokih napuščev. Kritina je betonska opeka, originalno je bila stavba krita s skodli. Klet, temelji in zadnja stena stavbe so grajeni iz kamna, ostalo je lesena, cimprana gradnja. Do glavnega vhoda v osrednjem delu vodi dvostransko zidano stopnišče z leseno ograjo. Manjša pokončna okna se nahajajo v širokih lesenih okvirjih, so enokrilna, z delitvijo na križ. Ohranjena so originalna glavna vhodna vrata in vrata v klet. Notranja razporeditev je tradicionalna, s predelano črno kuhinjo. Na lesenem tramu v »hiši« je vrezana letnica 1841.

Hiša predstavlja pomemben spomenik kmečkega stavbarstva, kjer se ja v prvobitni podobi 19. stoletja ohranila zlasti kmečka hiša.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8040

Ime enote: Raduše – Prevolnikova hiša

Hišna številka: Raduše 20

Lokacija: parc. št.: severni del 2030/2 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: V okviru Prevolnikove samotne domačije dominira mogočna cimprana hiša, z visoko čopasto dvokapno streho. Prvotna kritina so bile skodle. Kletni del in osrednja os stavbe sta kamnito zidani, ostala gradnja je iz tesanih brun. Do lesenega portala z nakazanim konzolnim motivom v gornjem delu vodi kamnito dvostransko stopnišče. Tlorisno je stavba zasnovana tradicionalno, somerno. V kuhinji je ohranjen kamnit banjast obok. Stavbno pohištvo je starejše, vendar ni več prvotno.

Hiša je bila grajena konec 18. ali v začetku 19. stoletja in je v tistem času predstavljala dokaj napreden stavbni tip z ločeno, obokano črno kuhinjo ter vežo. Objekt je ohranil svojo spomeniško pomembnost, kljub novejšemu, slabo izvedenemu prizidku na zadnji fasadi ter neustrezni strešni kritini. Hiša ima tudi poudarjen ambientalni značaj »na prevolu«, kar kaže že hišno ime.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 3339

Ime enote: Sele – Cerkev sv. Miklavža

Lokacija: parc. št.: vzhodni del 542 k.o. Sele.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev, ki se prvič omenja leta 1335, stoji južno od naselja Vrhe, na pobočju Kope. Cerkvena zasnova je sestavljena iz zvonika na zahodu, pravokotne ladje s stranskima kapelama in tristrano zaključenega prezbiterija. Zvonik ima piramidasto streho, krito s pločevino. V pritličju ima vzpostavljene tri polkrožne odprtine. Fasade so členjene s pravokotnimi baročnimi okni. V osi prezbiterija je prisotna manjša polkrožna okenska lina. Celotna notranjščina, v kateri so trije baročni oltarji, je obokana. Ladja in prezbiterij imata banjast obok s sosvodnicami, stranski kapeli sta križno obokani. Enotno koncipirana baročna stavba z začetka 18. stoletja ima kvalitetno baročno opremo, vključuje tudi dela Janeza Jurija Mersija iz okrog leta 1760 in F. Potočnika.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: vzhodni del 542, 548/1, 548/2, 550/2, osrednji del 839/1 k.o. Sele. parc. št.: 165, 166/4, 243/6, osrednji del 1639/1 k.o. Vrhe.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3337

Ime enote: Sele – Cerkev sv. Roka

Lokacija: parc. št.: 588/3 k.o. Sele.

Utemeljitev razglasitve: V osnovi gotska cerkev z začetka 16. stoletja, ki je bila kasneje barokizirana, stoji južno od glavne ceste Slovenj Gradec – Ravne, vzhodno od kmetije Gostenčnik. Ob njej se nahaja pokopališče. Cerkveno zasnovo tvori pravokotna ladja z dvema stranskima kapelama in tristrano zaključenim prezbiterijem ter zvonik s pločevinasto streho na južni strani. Fasade so gladke, z dokaj visokim talnim zidcem. členijo jih pravokotne odprtine. Severno steno ladje krasi poslikava sv. Roka. Streho prekrivajo eternit plošče.

Ladja je bila prvotno ravno stropana, a so jo v letih 1642–44 prezidali in obokali. Ima banjast obok z oprogo in dvema paroma sosvodnic. Dekorativno poslikan gotski prezbiterij je mrežasto obokan s šibkimi rebri in majhnimi sklepniki v obliki rozet in ščitkov. Do tal segajoči služniki imajo nenavadno oblikovane kapitele s prečno položenim valjem. Zidan kor s tremi polkrožnimi loki sloni na dveh okroglih stebrih. Slavolok je polkrožen in močno oprt.

Oprema cerkve je baročna. Glavni oltar iz okoli leta 1725, na katerem sta upodobljena sv. Rok in sv. Sebastijan, je delo J. A. Mersija. Stranski oltarji v kapelah so posvečeni sv. Frančišku, sv. Antonu in Brezmadežni Mariji. Izvirajo iz 17. stoletja. V južni, Frančiškovi kapeli sta sliki J. A. Straussa iz okrog leta 1760, v severni Križevi kapeli pa slika trpečega Kristusa na križu.

V cerkvi sv. Roka je dolga leta služboval F. K. Meško, ki je ob njej tudi pokopan.

Cerkev sv. Roka predstavlja raščeno arhitekturo z gotsko tradicijo, ki je bila kasneje barokizirana. Dopolnjuje jo izjemno kakovostna notranja oprema.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: V vplivno območje sodi tudi razpelo (EŠD 8009) in grob Franca Ksaverja Meška (EŠD 8068), ki se nahajata na pokopališču.

Novejše leseno razpelo z valovito strešico, obito s pločevino, vsebuje kvalitetni baročni korpus Križanega in stoji ob kamnitem obzidju na pokopališču župnijske cerkve sv. Roka. Vključno s cerkvijo in pokopališčem tvori zaokroženo prostorsko celoto.

Na grobu pisatelja in duhovnika, ki je štirideset let preživel na Selah, stoji nagrobnih v obliki knjige z napisom. Sredi groba je zataknjen leseni križ z zapisano zadnjo željo Franca Ksaverja Meška.

Parc. št.: južni del 588/2, 592, južni del 669/2, vzhodni del 665, 666/1, 666/2, 667/3 k.o. Sele.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 659

Ime enote: Slovenj Gradec – Cerkev sv. Elizabete

Lokacija: parc. št.: 573 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev stoji na vzhodni strani mestnega jedra Slovenj Gradec, ob zaključni stranici Trga svobode. Njeno raščeno zasnovo tvori v osnovi romanska pravokotna ladja, ožji in višji, tristrano zaključeni prezbiterij z močnimi zunanjimi oporniki, gotska zakristija, gotska kapela in gotski zvonik na severni strani ter dve baročni kapeli na južni strani. Prvotna cerkev, ki je bila zgrajena okoli leta 1235, je obsegala sedanjo, vendar precej nižjo, ravno stropano ladjo s polkrožno apsido na vzhodu. V začetku 15. stoletja so ladjo dvignili do sedanje višine, ji dodali šilastoločna okna s krogovičjem, apsido pa je zamenjal prezbiterij. Ob koncu istega stoletja so cerkvi prizidali zvonik, prezbiterij s slavoločno steno pa povečali. V prvi tretjini 16. stoletja sta bili na severni strani ob zvoniku dozidani še kapela in zakristija. Leta 1626 so obokali ladjo in zvonico, vzidali pevsko emporo, zamenjali glavni portal, gotska okna na južni steni ladje in v prezbiteriju pa nadomestili s pravokotnimi renesančnimi. Ob koncu 17. in na začetku 18. stoletja sta nastali obe južni kapeli – Jožefova ob prezbiteriju in Križeva ob ladji. Konec 18. stoletja je bila v poznobaročnem stilu obnovljena cerkvena zunanjščina. V drugi polovici 19. stoletja so povišali zakristijo in regotizirali okna na prezbiteriju. Pred drugo svetovno vojno so nadzidali severno kapelo in ji dodali neogotsko vežo. Glavno fasado členi portal z dvema pilastroma in trikotnim čelom, nad katerim se nahaja reliefni križ. Prezbiterij, katerega obteka rahlo žlebast talni zidec, opirajo trikrat stopnjevani oporniki iz peščenjaka. Ob zadnji obnovi zunanjščine leta 2000 so izluščili vsa romanska okna in poudarili značilno romansko gradnjo iz pravilno odsekanih kamnov. Vsi deli stavbe so pokriti z enotno streho. Zvonik prekriva šeststrana piramidasta streha.

V notranjosti ima ladja grebenasto mrežasti obok, katerega nosijo obočni nosilci v obliki poznogotskih stebrastih služnikov in renesančnih obstenskih slopov, kar je koroška stilna posebnost. Prezbiterij je zvezdasto obokan z močnimi žlebastimi rebri, ki počivajo na polkrožno oblikovanih služnikih. Zakristijo pokriva dvojni križni obok z rebri konkavnega profila s preprostimi geometričnimi konzolami. Severna kapela ima dvojni križnorebrast obok. Tudi zvonica je v pritličju grebenasto rozetasto obokana.

Bogato baročno opremo sestavlja glavni oltar iz leta 1734, ki je delo osrednjega deželnega mojstra iz Gradca Janeza Jakoba Schoya. Oltar tvorijo 4 pozlačeni kipi in skupina sv. Trojice z angeli. Oltarna slika sv. Elizabete iz leta 1732 je delo Franca Mihaela Straussa. Pozlačena prižnica in oba stranska oltarja so delo J. J. Mersija. Na levem stranskem oltarju se, poleg plastik sv. Helene in sv. Veronike, nahaja slika Janeza Andreja Straussa. Na desnem stranskem oltarju sta plastiki sv. Apolonije in sv. Barbare ter oltarna slika Mihaela Skobla. Oltar sv. Ane v

Anini kapeli je skromnejše delo iz druge polovice 18. stoletja s plastikama Joahima in Ane ter oltarno sliko Marijine družine, ki jo je naslikal J.A.Strauss. V kapeli sv. Ane so ohranjeni tudi marmorni epitafi.

Cerkveno podobo so krojila stoletja, zato so v njej prisotni številni slogi. Stavba je ohranila srednjeveško silhueto in proporce z romansko, vendar renesančno obokano ladjo. Vizualno prevladujta poznogotski prezbiterij in zvonik.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: Vplivno območje je enako območju kulturnega spomenika: Slovenj Gradec – Mestno jedro (EŠD 657).

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 30297

Ime enote: Slovenj Gradec – Dvorac Zavlar

Lokacija: parc. št.: 408/8 osrednji del.

Utemeljitev razglasitve: Renesančni dvorec je v prvi polovici 17. stoletja nastal na lokaciji srednjeveškega dvora, ki je v pisnih virih prvič izpričan leta 1333. Med letoma 1681 in 1784 je bil v lasti znane stare kranjske plemiške rodovine Sauer – baronov Kozjaških in grofov Borlskih, nato pa do druge polovice 19. stoletja v lasti članov rodovin Walter, Peritz in Forstner. Značilna renesančna monolitna stavbna zasnova, ki jo kaže Vischerjeva upodobitev iz okoli leta 1681, je še sedaj v glavnem nespremenjena. Enonadstropna stavba je postavljena na podložni pravokotni talni ploskvi in ima simetrično sedemosno glavno fasado. Okna imajo še vedno prvotno velikost in razporeditev. Prvotno štirikapno streho je v poznem 19. stoletju nadomestila sedanja dvokapnica. Že pred letom 1825 je stavba izgubila vhodni stolpič, ki ga kaže Vischerjeva upodobitev in ki je sedaj nadomeščen z balkonom v osrednji osi glavne fasade. V pritličju dvorca in v veži nadstropja so se ohranili renesančni oboki. Čeprav se dvorec ni ohranil v povsem takšni obliki, kakršno kaže Vischerjeva upodobitev, in se je njegova okolica s pozidavo stanovanjskih hiš spremenila, je kulturnozgodovinsko pomemben, saj je skupaj z dvorcem Gradišče edini ohranjeni člen verige dvorcev, ki so v 16. in 17. stoletju oklenili mesto Slovenj Gradec. Večina drugih dvorcev iz te verige (Troblje, Legen, Galenhofen, Hartenštajn) je že porušenih. Dvorec Zavlar zato pomembno zaokrožuje širšo historično prostorsko situacijo Slovenj Gradca in zasluži ohranitev s statusom kulturnega spomenika. Z ustrezno obnovo bi bilo mogoče kulturnozgodovinsko pričevalnost stavbe zelo povečati in ji dati ustrezno mesto med pomembnimi arhitekturnimi spomeniki Slovenj Gradca.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7964

Ime enote: Slovenj Gradec – Graščina Rotenturn

Hišna številka: Šolska ulica 5

Lokacija: parc. št.: 396, 398, 399 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Graščina stoji ob nekdanji zahodni stranici obzidanega mestnega jedra in ima ključasti tloris. V svojem osrčju hrani zidove prvotnega srednjeveškega stolpa, ki je bil v letih 1493–1494 prezidan v dvorec. Danes ohranjeno baročno podobo je dobila graščina leta 1755.

Enonadstropna, močno prezidana stavba je na dvoriščni strani členjena z enonadstropnimi arkadami, katere so v pritličju podprte s slopi, v nadstropju pa z oglatimi stebriči. Fasade so členjene z večinoma predelanimi okni, ki so v nadstropju poudarjena z maltastimi okviri in štukiranimi čopastimi elementi pod policami. V četrti osi severne fasade se nahaja razgiban baročni portal potlačenoločne oblike, obdan z dvema pilastroma in volutastim heraldičnim čelom, kjer se nahajata grba grofov Thurnov in letnica 1775. Pritličje je v celoti obokano. Z nadstropjem ga povezuje preprosto dvoramno stopnišče. Nadstropje ima ravne, ometane stropove, ponekod okrašene s štukaturami. Arkadni hodniki so križno-grebenasto obokani. Kljub manjšim prezidavam v 19. stoletju je graščina ohranila svojo baročno podobo. Danes predstavlja najmogočnejšo stavbo v Slovenj Gradcu in eno kvalitetnejših arhitektur, ki lokacijsko nadaljuje tradicijo obrambnega stolpa iz 14. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7966
Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Francetova 3
Lokacija: parc. št.: severovzhodni del 448/2 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Vogalna, enonadstropna, devetosna stavba s štirikapno opečno streho stoji na vogalu Sejmiške ulice in Francetove ceste. Ima poudarjen triosni osrednji rizalit, kjer je umeščen tudi pravokoten, dekorativno členjen glavni portal. Okna imajo profilirane obrobe s policami ter preprosto okrasje v parapetih. Celotna fasada, predvsem pa izstopajoči rizalit s povišanim čelom, je okrašena s secesijsko ornamentiko. Stranska fasada je triosna in v osrednji osi rahlo rizalitno poudarjena. Mogočna stavba z začetka 20. stoletja z bogato secesijsko ornamentiko predstavlja eno najkvalitetnejših predstavnic tega obdobja v mestnem prostoru.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7967
Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 3
Lokacija: parc. št.: zahodni del 488 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Nadstropna triosna stavba je del neprekinjenega trškega niza. Pravokotni portal s temenikom je umeščen v prvo os. Pritlična okna imajo profilirane obrobe s poudarjenimi karnisami. Parapetna polja in karnise dodatno krasijo motivi krogov. Fasado členita profilirana venčni zidec in podstrešni venec. Nadstropna okna so členjena z ušesastimi obrobami in temeniki. Tudi tukaj se v parapetih pojavljajo krožni motivi. Veža ima banjast obok z oprogami.

Stavba s kakovostno historicistično oblikovano fasado, ki kaže tudi bidermajerske prvine, je v osnovi iz prve polovice 18. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7968
Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 9, 9a
Lokacija: parc. št.: 491, 492 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Štiriosna nadstropna stavba, katere del tvori tudi dvoriščni objekt Glavni trg 9a, je del neprekinjenega trškega niza, ki ima pritličje ulične fasade izvedeno v rustiki. Prvo os členi neogotski portal, katerega oblika se ponavlja tudi v četrti osi, kjer se nahaja uvozna veža. Pritlični okni imata profilirane obrobe s temeniki in policami. Nadstropna okna imajo dodatno poudarjene karnise in police, ki so povezane z gladkim zidcem. V osnovi srednjeveška hiša ima kvalitetno historicistično fasado iz druge polovice 19. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7969
Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 11
Lokacija: parc. št.: 495 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Enonadstropna, štiriosna stavba z dvokapno opečno streho tvori sestavni del strnjenega trškega niza. Pravokotni portal z dvokrilnimi profiliranimi lesenimi vratnicami, izvedenimi v kombinaciji s steklom, se nahaja v tretji osi in vodi v banjasto obokano vežo s sosvodnicami, ki se nadaljuje na notranje dvorišče. Pritličje hiše iz druge polovice 18. stoletja, ki je bilo leta 1896 nadgrajeno, členijo poleg glavnega portala še izložbene odprtine. Okna v nadstropju so dvojna, dvokrilna s profiliranimi obrobami ter prekladami. Parapetna polja krasijo geometrijski liki rombov. Bidermajersko fasado, ki je bila urejena po nadzidavi hiše, členita še profilirana mejni in venčni zidec. Jedro stavbe, ki je podkletena le na dvoriščni strani, je starejše, kar nakazuje njena kamnita gradnja. Banjasti kletni oboki so opečni. V pritličju dvoriščnih objektov, ki so ohranjeni v prvotnih gabaritih, je deloma prisoten traverzni strop. Stopnišče, ki vodi iz veže v nadstropje ima plitev banjast obok z oprogami.

Stavba predstavlja kvaliteten primer raščene meščanske arhitekture.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7970

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 13

Lokacija: parc. št.: 496 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Petosna, enonadstropna stavba z dvokapno opečno streho z začetka 19. stoletja je del strnjenega trškega niza. Osrednjo okensko os ima poudarjeno z bogato okrašenim rizalitom, ki se zaključuje s polkrožno zaključenim fasadnim čelom. Rizalit členi pravokotni portal, ter dvojno okno z balkonom, katerega obdaja par pilastrov s kapiteli, pod katerimi se pojavlja motiv krožnih vencev. Celotna fasada, vključno z balkonom, ki je nastala po letu 1900, je členjena s secesijsko ornamentiko, pritličje je tudi rustificirano. Izložbena okna v pritličju imajo gladke obrobe, nadstropna pa krasijo karnizi v obliki svitkov, ob katerih se pojavljajo tudi geometrijski liki krogov; enako v parapetnih poljih. Mejni zidec je gladek, strešni pa sloni na členjenih konzolah. Klet ima kapasti obok z oprogami. Vhodna veža, ki vodi na notranje dvorišče je potlačeno banjasto obokana.

Hiša je ena lepših predstavnic secesijskega sloga in tvori pomemben element v historični podobi mesta.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7971

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 14

Lokacija: parc. št.: 465 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Triosna nadstropna stavba z dvokapno opečno streho izvira s preloma 18. v 19. stoletje. Je del strnjenega zazidalnega niza. Tretjo os členi kamniti portal s temenikom in kvalitetnimi secesijskimi vratnicami; sicer je pritličje preurejeno v lokal. Nadstropje členijo lizene med okenskimi odprtinami, ki imajo gladke obrobe z usločenimi karnizami, v katerih se pojavlja okrasni motiv rombov; enako v parapetih. Robovi so izvedeni v rustiki. Tako mejni, kot strešni zidec sta profilirana. Veža je banjasto obokana.

V osnovi starejša stavba ima deloma poznobaročno, deloma secesijsko zunanjo podobo, s katero se primerno vključuje v staro mestno jedro.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7972

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 15

Lokacija: parc. št.: 501 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Enonadstropna stavba z dvokapno opečno streho in štiriosno neorenesančno fasado iz druge polovice 19. stoletja je del neprekinjenega trškega niza. Glavni portal pravokotne oblike, ki vodi v ravno stropano vhodno vežo je umeščen v četrto os. Izložbene odprtine v pritličju imajo gladke obrobe, nadstropje je v celoti rustificirano. Nadstropna okna s profiliranimi obrobami dodatno krasijo temeniki, police in neobaročno okrašeni parapeti. Mejni in strešni zidec sta profilirana.

Stavba predstavlja s svojo pojavnostjo nepogrešljivi sestavni del mesta.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7973

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 16

Lokacija: parc. št.: 466 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Enonadstropna stavba z dvokapno opečno streho stoji v strnjenem zazidalnem nizu. Petosna fasada s konca 18. stoletja je v pritličju členjena s pravokotnimi izložbenimi odprtinami, ki vključujejo v prvi in četrti osi tudi dva dostopa. Nadstropna okna imajo v ometu narejene profilirane okvire. Spodnje robove oken zaključuje neprekinjena polica. Mejni in podstrešni venec sta rahlo profilirana. Klet ni obokana. Hiša se z gabariti in preprosto postbaročno koncipirano fasado skladno vključuje v trško podobo.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7974

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 17

Lokacija: parc. št.: 502 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Enonadstropna štiriosna stavba z dvokapno opečno streho je del neprekinjenega trškega niza. Pritličje členita pravokotni portal in izložbene odprtine z gladkimi okvirji v tretji in četrti osi. Široko dvoosno izložbeno okno je bilo vzpostavljeno naknadno. Nadstropna okna imajo profilirane obrobe z rahlim segmentnim zaključkom in temeniki. Povezujeta jih gladka zidca. Parapeti in okenske police so dodatno poudarjeni, enako šivani robovi, ki se pojavljajo le v nadstropju. Mejni zidec je gladek, podstrešni pa skoraj filigransko profiliran. Hiša je v osnovi s konca 18. stoletja, svojo historicistično fasado z neorenesančnimi prvinami je dobila v drugi polovici 19. stoletja. Hiša se z gabariti ustrezno vključuje v pojavno podobo glavnega mestnega prostora.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7975

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 19

Lokacija: parc. št.: 505 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Štiriosna enonadstropna hiša z dvokapno opečno streho iz druge polovice 19. stoletja stoji v strnjenem zazidalnem nizu starega mestnega jedra. Široki portal, ki vodi skozi vežo na dvorišče, se nahaja v skrajni desni osi. Ostali del rahlo rustificiranega pritličja členita pravokotni izložbeni okni z ozkim portalom v drugi osi. Pritličje je dodatno poudarjeno s secesijsko ornamentiko. Nadstropna okenska polja ločujejo pilastri z ornamentiranimi kapiteli in parapeti. V secesijskem duhu izvedeno fasado, ki je kvaliteten predstavnik svojega časa, tvorijo predvsem geometrijski liki kroga s poudarjenimi vertikalnimi in horizontalnimi paličastimi motivi. Stavba se uvršča med lepše primere svoje dobe v mestu.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 27895

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 20

Lokacija: parc. št.: 471/1, 471/2, 471/15 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Na ozki, srednjeveški parceli pozidana enonadstropna stavba z dvokapno opečno streho in triosno glavno fasado, ki je bila predelana v drugi polovici 19. stoletja, je v osnovi starejša. Tvori del strnjenega zazidalnega niza. Fasado členi profiliran venčni zidec. V prvi osi ima ohranjene historične portalne vratnice. Okna v nadstropju imajo enostavne obrobe. Stavba predstavlja kvaliteten primer pozidave na srednjeveški parceli.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7976

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 21

Lokacija: parc. št.: 506 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Enonadstropna stavba s štiriosno ulično fasado in dvokapno opečno streho je del neprekinjenega trškega niza. Pritličje s portalom v prvi osi, ki vodi v ravno stropano vežo, členijo profilirano obrobljene pravokotne izložbene odprtine z dvema dostopoma. Nadstropna okna imajo polkrožne profilirane zaključke s temeniki. Med seboj so povezana z gladkimi pasovi, ki so poudarjeni v kapitelih in okenskih policah. Mejni in podstrešni zidec sta profilirana.

V historičnem slogu sezidana stavba je bila po požaru leta 1896 nadzidana za eno nadstropje. Z obstoječo višino se harmonično vklaplja v celostno podobo mestnega jedra.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7977

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 23

Lokacija: parc. št.: 508/1, 508/3, 508/4 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Triosna enonadstropna stavba stoji znotraj starega mestnega jedra, v strnjenem zazidalnem nizu. Ima dvokapno opečno streho. Ulično fasado členi v pritličju, okrašenem z rustiko, širok uvozni portal, ki se nahaja v tretji osi in vodi v kombinirano obokano vežo (banja, traverze). Prvo in drugo pritlično os tvorita odprtini, ki sta urejeni kot izložbeno okno in vhod v lokal. Vse odprtine so pravokotne, v pritličju obrobljene s profiliranimi okvirji, v nadstropju pa dodatno poudarjene s profiliranimi ušesastimi obrobami in parapeti, ki so podaljšani do mejnega zidca. Mejni in podstrešni zidec sta profilirana, podstrešnega dodatno krasi ornamentirani niz reliefnih kvadratkov. Dvoriščni objekti, ki so bili dozidani naknadno, imajo delne banjaste oboke s sosvodnicami. V nadstropju se ponekod pojavljajo kvalitetne lesene podnice. Nekdanje gospodarsko poslopje ima ohranjeno kamnito zunanjo steno.

Poznobaročna hiša, zgrajena na ozki srednjeveški parceli, se sinhronizirano vključuje v trško podobo.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7978

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 24

Lokacija: parc. št.: 413 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Mogočna dvonadstropna stavba s sedemosno, historično oblikovano fasado se nahaja na vogalu Šolske ulice in Glavnega trga. Ulična fasada je razdeljena na tri enako široke vertikalne dele, ki so v nadstropjih ločeni z močnimi šivanimi robovi. Osrednji del poudarja izstopajoči triosni rizalit s polkrožnim portalom in stopničasto zaključenim fasadnim čelom, v katerem se nahaja mestni grb. Pritličje je izvedeno v rustiki. Okenske odprtine v vseh etažah so polkrožno zaključene, njihovi zaključki so dodatno poudarjeni. Pritlična okna so povezana s širokim lokom, ki nakazuje njihovo dvojnost. Okna v nadstropju dodatno krasijo vmesni pilastri s kapiteli in enako izrazite okenske police. Horizontalno členita fasado profilirana mejni zidec med pritličjem in prvim nadstropjem ter podstrešni venec. Dvoosna stranska fasada je neprimerno skromnejša, s predelanimi okni in preprostim, konkavno zaključenim podstrešnim vencem. Notranje dvorišče je na severni in zahodni strani obdano z nadstropnimi arkadami, katere slonijo na pritličnih slopih in nadstropnih toskanskih stebrih. Arkadni hodniki so pretežno križno obokani. Veža zahodnega trakta ima križnogrebenaste oboke. Pritličje severnega trakta, kjer so se nekdaj nahajali zapori, pokrivajo plitvi kapasti oboki z oprogami.

Nekdanja mestna hiša je oblikovana v historičnem slogu z elementi severnega in italijanskega baroka. Prvič se omenja že leta 1612, splošno pa sodi med najstarejše slovenjgraške meščanske hiše. Po požaru leta 1634 jo je mesto odkupilo od šmarškega župnika. Stavbi so leta 1885 dodali eno nadstropje in ji uredili obstoječo rustično severno-renesančno fasado. Sicer je njena notranjost starejša, kar dokazujejo notranji oboki in dvoriščne fasade, ki izvirajo iz 17. stoletja. V stavbi domujeta od leta 1956 Galerija likovnih umetnosti in Koroški pokrajinski muzej.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7979

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 25

Lokacija: parc. št.: 509 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Enonadstropna triosna stavba je del strnjenega trškega niza. V tretji osi se nahaja kamniti, plitvo segmentno zaključeni portal, ki ima ob straneh vzpostavljeni izložbeni odprtini. Nadstropne okenske odprtine pravokotnih oblik uokvirjajo masivni neorenesančni okvirji, ki imajo profilirane karnize in pilastre. Nadstropna fasada je izvedena v plitvi rustikalni ornamentiki, ki je na vogalih poudarjena. Venčni zidec in podstrešni venec sta profilirana. Dvokapno streho prekriva opečna kritina.

Stavba predstavlja kvalitetno arhitekturo s historično oblikovano ulično fasado in izvira iz prve polovice 18. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7980

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 26

Lokacija: parc. št.: 412/1, 412/3 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Sedemosna dvonadstropna stavba se gabaritno ujema s sosednjo mestno hišo. Osrednja os je poudarjena z rizalitom, katerega zaključuje trikotno fasadno čelo z rahlo usločenim dvojnim mansardnim oknom. Pritličje členijo poleg pravokotnega portala v sredinski osi še široke izložbene odprtine. Od nadstropja je ločeno s profiliranim mejnim zidcem. Okna v prvem nadstropju krasijo neorenesančni motivi v parapetih, profilirane obrobe in rahlo usločeni konzolni karnizi. Dvojno okno v rizalitu je dodatno poudarjeno z balustradnim parapetom in girlandama pod karnizom. Okna v drugem nadstropju členijo preprostejše konzolne poličke in karnizi. V bogato ornamentiranemu podstrešnemu vencu se pojavlja konzolni motiv. Na dvoriščni strani so vzpostavljene dvonadstropne slopaste arkade. Dvokapno streho prekriva opečna kritina.

Stavba izvira v osnovi iz 18. stoletja, pričujoče poslopje je bilo zgrajeno v 3. četrtini 19. stoletja in se gabaritno ujema s sosednjo hišo.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7981

Ime enote: Slovenj Gradec – Trg svobode 7

Lokacija: parc. št.: 517 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Enonadstropna vogalna hiša ima dvoosno fasado, ki gleda na Glavni trg in desetosno fasado, obrnjeno na Trg svobode. Pritličje je v celoti spremenjeno v izložbena okna z urejenimi dostopi. Pravokotna nadstropna okna členijo profilirane obrobe in poličke s konzolnimi karnizi. Vrh profiliranega strešnega venca se dviga opečna streha. Klet je delno obokana z opečnim banjastim obokom in sosvodnicami.

Stavba izvira s konca 19. stoletja. Pomembna je predvsem zaradi lege na stičišču dveh glavnih in najkvalitetnejših mestnih trgov – Glavnega trga in Trga svobode.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7982

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 28

Lokacija: parc. št.: 410/3 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Petosna enonadstropna stavba s pripadajočimi dvoriščnimi objekti in dvokapno opečno streho ima rizalitno poudarjeno drugo in tretjo okensko os. Rizalit tvorita v nadstropju lizeni, v pritličju pa potlačeno polkrožni portal s pilastroma in profiliranima kapiteloma. Enak pilastrski motiv se pojavlja tudi na robovih fasade. Pritličje je izvedeno v rustiki, nadstropna okna imajo profilirane obrobe. Prav tako sta profilirana venčni zidec in podstrešni venec. Dvoriščno fasado členijo kapasto obokane arkade. Vhodna veža ima križno-grebenast obok s sosvodnicami. Pritlični in kletni prostori so delno banjasto obokani.

V osnovi starejša stavba z moderniziranim pročeljem je nastala najverjetneje v 17. stoletju, kar zlasti nakazujejo ohranjeni detajli v notranjosti.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7983

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 29 in 31

Lokacija: parc. št.: 521, 522 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Enonadstropna, osemosna stavba v nizu je razdeljena na dve hišni številki, oblikovno pa tvori eno fasado. Pritličje je predelano v lokale, v tretji osi se nahaja pravokotni uvozni portal. Četrto in peto okensko os členi pilastrska arhitektura. Okenske obrobe so gladke, karnise nekoliko usločene. Okna imajo profilirane police in motive rozet v parapetih. Nadstropje je dodatno poudarjeno z rustiko in profilira-

nim podstrešnim vencem. V veži je delno viden banjast obok s sosvodnicami. Iz nje vodi v nadstropje dvoramno, banjasto obokano stopnišče z oprogami. Nadstropje ima ravne stropove. Klet je banjasto obokana. Na dvoriščni strani se v obeh etažah pojavlja arkadni hodnik.

Najverjetneje iz dveh hiš sestavljena stavba kaže kvalitetno enotno zunanjo baročno podobo.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7984

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 33, 33a

Lokacija: parc. št.: 523/1, 523/2 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Štiriosno nadstropno stavbo z dvoriščnim objektom (Glavni trg 33a), ki je del neprekinjenega zazidalnega niza, členi v prvi osi portal potlačeno polkrožne oblike s historičnimi vratnicami. Pritličje, katerega pretežni del zavzemajo naknadno vzpostavljene izložbene odprtine, je izvedeno v rustiki. Profilirane obrobe nadstropnih oken z rahlo usločenimi karnisami se podaljšujejo do venčnega zidca. Podstrešni venec sloni na reliefno izstopajočih kvadratkih. Veža ima traverzni strop.

Stavba s historično oblikovano fasado iz druge polovice 19. stoletja predstavlja kvaliteten člen mestnega ambienta.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7985

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 34

Lokacija: parc. št.: 404/2, 407 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Triosno nadstropno stavbo členi portal pravokotne oblike, ki se nahaja v prvi osi. Pritličje, ki je od nadstropja ločeno s konkavnim venčnim zidcem, je predelano v izložbene odprtine. Nadstropna okna imajo gladke obrobe, ki se podaljšujejo do venčnega zidca. Veža je križno-grebenasto obokana. Klet ima opečnate banjaste oboke z oprogami. Hiša, ki je v osnovi iz 17. stoletja, tvori pomemben del historičnega ambienta starega mestnega jedra.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7986

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 36, 36a

Lokacija: parc. št.: 404/3, 405, 406 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Triosno nadstropno stavbo tvori na dvorišču objekt Glavni trg 36a. Ulično fasado členi pravokotni portal, umeščen v prvo os, do koder vodijo stopnice. Pritličje je v celoti predelano v izložbene odprtine. Nadstropna okna imajo profilirane obrobe in karnise, ki slonijo na konzolah. V parapetnih poljih se pojavljajo motivi rombov. Med drugo in tretjo fasadno osjo se nahajajo ostanki nekdanje poslikave. Veža je križno-grebenasto obokana. Klet ima kamniti banjasti obok. Današnja zunanja podoba stavbe izvira iz leta 1896, njena notranjost je starejša – s konca 17. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7987

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 37

Lokacija: parc. št.: 525/2 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Štiriosno nadstropno stavbo, ki je del strnjenega zazidalnega niza, členi portal potlačeno polkrožne oblike s kvalitetnimi baročnimi vratnicami, ki zavzema prvo in drugo os. Portal je dodatno poudarjen s temenikom, kapiteloma ter preklado, ki sloni na dveh pilastrih. Pritlična okna z gladkimi obrobami in profiliranimi karnisami so zaščitena

z lesenimi naoknicami. Nadstropna okna imajo skromnejše okrasje, členijo jih le profilirane obrobe. V pritličju so ohranjeni leseni tramovni stropovi.

Nekdanja Mersijeva hiša je lep primer baročne stavbe z začetka 18. stoletja, ki je do danes ohranjena v dokaj neokrnjeni obliki, s čimer predstavlja izjemno kvalitetno sestavino mestnega prostora.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7988

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 38

Lokacija: parc. št.: 402 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Pritličje štiriosne nadstropne stavbe je izvedeno v rustiki. členijo ga izložbene odprtine z dvema dostopoma v lokal. Nadstropna okna so bogato okrašena s stranskimi pilastri, balustradnimi parapeti in usločenimi karnisami. Venčni zidec in podstrešni venec sta profilirana. Bogata baročna fasada s konca 18. stoletja spada med kvalitetnejša pročelja svoje dobe v mestu.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7989

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 39 in 39a

Lokacija: parc. št.: 526/1, 526/3, 526/4 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Triosna nadstropna stavba je del neprekinjenega zazidalnega niza. V tretji osi se nahaja pravokotni portal z lesenimi historičnimi vratnicami, ki vodijo v banjasto obokano vežo. Profilirani okenski okvirji v nadstropju so dodatno poudarjeni s temeniki in policami. Fasado členita profilirana venčni zidec in podstrešni venec.

Kljub modernizirani fasadi, skriva stavba v svoji notranjosti vrsto detajlov, ki jo uvrščajo med starejše arhitekture v mestu – v čas okoli konca 16. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7990

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 40 in Cankarjeva 2

Lokacija: parc. št.: 401 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Nadstropna stavba s triosno glavno fasado stoji na vogalu Glavnega trga in Cankarjeve ulice, kjer se obnjo priključi tudi hiša Cankarjeva ul. 2. Pritličje ulične fasade je izvedeno v rustiki, okna obrobljajo gladke obrobe. Pravokotni portal z bidermajerskimi vratnicami se nahaja v tretji osi. Ob portalu je vzidana spominska plošča skladatelju Hugu Wolfu. Nadstropna okna s profiliranimi okvirji imajo polkrožno usločene karnise, ki slonijo na konzolah. Parapetna polja se podaljšujejo do profiliranega venčnega zidca. Vogali nadstropja so dodatno poudarjeni z dvema pilastroma. Skromnejšo stransko fasado z rustiko v pritličju, ki gleda na Cankarjevo ulico, členi le ena okenska os. Na dvoriščni strani se v nadstropju pojavlja leseni »gank«.

Rojstna hiša Huga Wolfa z zgodnjebaročno glavno fasado je v osnovi iz 17. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7991

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 47

Lokacija: parc. št.: 533 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Pritličje triosne nadstropne stavbe je v celoti predelano v namene lokala. Nadstropje krasi pre-

prosta secesijska ornamentika. V notranjosti je veža banjasto obokana.

Stavba je v osnovi starejša in datira, po banjastem oboku sodeč, še v 17. stoletje.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7992

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Meškova 10a

Lokacija: parc. št.: 605/1, 605/2 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Močno predelana stavba je del starega mestnega stolpa iz 14. stoletja, katerega kamniti ostanki so vidni le še v kleti.

Stavba je pomembna zaradi ohranjenega dela srednjeveškega mestnega obzidja s stolpom.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7993

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Trg svobode 1

Lokacija: parc. št.: 510 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Dvonadstropna vogalna stavba ima petosno glavno fasado in triosno stransko fasado, ki gleda na Glavni trg. Osrednje tri osi glavne fasade, ki je orientirana na Trg svobode, so rizalitno poudarjene. V prvem nadstropju se v parapetnih poljih pojavlja motiv rombov. Osrednja os je v prvem nadstropju poudarjena z balkonom in bidermajersko ograjo ter letnico 1862, nad katerim je etažo višje prisotno dvojno okno. Vogali so poudarjeni z rustiko. Stranska fasada je obdelana podobno.

V osnovi baročna stavba dominira na vogalu dveh osrednjih mestnih trgov in učinkovito obvladuje oba mestna ambienta.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7994

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Trg svobode 4

Lokacija: parc. št.: 513 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Nadstropna osemosna vogalna stavba ima osrednji dve osi rizalitno poudarjeni in na vrhu zaključeni z balustradnim zidcem, ki se dviguje nad streho. Sredinsko os členi portal potlačeno polkrožne oblike z neobaročnimi vratnicami. Pritličje je rustificirano. Nadstropna okna polkrožnih oblik so bogato okrašena. Stranska fasada, ki gleda na Glavni trg, je petosna in izvedena enako kot glavna fasada. Stavba je izjemno kakovosten primer ambiciozne neobaročne arhitekture iz časa okoli 1900. S svojo pojavnostjo učinkovito zaključuje potek trga proti župni cerkvi oziroma prehod v Meškovo ulico.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7995

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Trg svobode 5

Lokacija: parc. št.: severni del 519 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Nadstropna petosna vogalna stavba stoji na vogalu z Meškovo ulico. V osrednji osi pritličja jo členi rizalitno poudarjen rustificiran polkrožni portal. V rustiki so izvedene tudi obrobe pritličnih oken, medtem ko so nadstropna okna obdana s pilastri in profiliranimi kapiteli, na katerih slonijo karnise oziroma triokotno zaključeno čelo nad osrednjim oknom. Triosna stranska fasada je obdelana enako kot glavna. Poznoklasicistična stavba, je bila zgrajena leta 1884 in spada med kvalitetnejše arhitekture v mestu.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 30298

Ime enote: Slovenj Gradec – Upravniško poslopje dvorca Legen

Lokacija: parc. št.: 150/11 k.o. Legen

Utemeljitev razglasitve: Manjša renesančna enonadstropna stavba s pravokotno talno ploskvijo je najverjetneje nastala hkrati z dvorcem okoli leta 1600. O tem pričajo sledovi velikih kamnitih renesančnih okenskih okvirov v prvem nadstropju. Stavba je bila prvotno krita s slikovito strmo štirikapno skodlasto streho, ki jo kaže upodobitev iz okoli leta 1830. Po porušitvi dvorca pred drugo svetovno vojno so upravniško poslopje deloma prezidali in ga pokrili z neustrezno položno dvokapno streho, a ohranilo je vse osnovne značilnosti renesančne arhitekture. Stavba je kljub predelavam kulturnozgodovinsko pomembna, ker je ena redkih tovrstnih ohranjenih arhitekturnih stvaritev v slovenskem prostoru. Po drugi strani ima kot edini ohranjeni grajeni spomin na nekdanji odlični renesančni dvorec Legen velik pomen za razumevanje historičnega prostora na obrobju Slovenj Gradca. Ohranjeni elementi v celoti omogočajo avtentično obnovo stavbe v renesančni podobi. V obnovljeni obliki bi jo bilo mogoče primerjati z znanim rotovžem v Lembergu pri Šmarju in bi zelo obogatila profano arhitekturno dediščino na območju Slovenj Gradca.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 694

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Cerkev sv. Pankracija

Lokacija: parc. št.: 148/2, 150/1, 150/2, 150/3, 150/4 k.o. Stari trg

Utemeljitev razglasitve: Nenavadna cerkvena arhitektura, ki je posledica prepleta utrdbene in sakralne stavbne strukture, stoji na dominantnem položaju na hribu nad Starim trgom. Njeno raščeno zasnovo tvori kvadratna cerkvena ladja iz okoli leta 1240, ki je ostanek nekdanje grajske kapele. V pozni gotiki ji je bila na južni strani dozidana zakristija in nad njo »svete stopnice« v 18. stoletju. Prav tako v 18. stoletju so ladji dozidali ožji, podolgovat prezbiterij s tristranim zaključkom in pevski kor. Zahodno od cerkve stoji samostojno cerkveni zvonik iz 17. stoletja, ki hrani v svoji stavbni substanci ostanke grajskega bergfrida. Cerkveni kompleks obdaja taborsko obzidje s kamnitim, polkrožno zaključenim portalom iz prve polovice 16. stoletja, ki ima vogale prirezane na ajdovo zrno. Znotraj obzidja se nahaja tudi stara duhovniška hiša, ki je nastala na prelomu 16. stoletja.

Cerkev prekriva piramidasta streha iz skrilja. Je kamnite gradnje z gladkimi fasadami, brez talnega in strešnega zidca. Glavno fasado člení portal s timpanonom, kjer se nahaja figuralna kompozicija Marije z Jezusom in dvema svetnikoma. Južna stena ladje ima nad stopnicami vzpostavljeni dve okrogli okni s konca 15. stoletja. Svete stopnice, ki zaključujejo Križev pot, se dvigajo v obokanem hodniku, ki se na vrhu končuje z ovalno kupolo. Na vratih imajo kovano mrežo iz 2. četrtine 18. stoletja. Poslikave iz 70. let 18. stoletja se pripisujejo Antonu Lerchingerju.

Dvoransko zasnovano notranjost pokrivajo štirje križnorebrasti oboki, ki se v sredi cerkve naslanjajo na marmorni rimski steber masivne izdelave. Njegov potek se navzgor enakomerno zožuje in zaključuje s čašastim kapitelom. Rebra se polkrožno križajo v sklepnikih. Poslikave na oboku ladje izvirajo iz okoli leta 1580. Na slavoločni steni se pojavljajo baročne poslikave, na južni in severni steni ladje pa poslikave s konca 17. stoletja.

Bogato cerkveno notranjščino dodatno dopolnjujejo baročni oltarji, ki so bili restavrirani konec 20. stoletja, sočasno s poslikavami. Glavni oltar krasi slika sv. Pankracija. Na oltarju sv. Janeza Nepomuka, ki je prislonjen na severno steno, je na sliki uprizorjena Marija z Jezusom v naročju, obdana s številnimi svetniki. Na južnem stranskem oltarju je upodobljen sv. Alojzij, kateremu je oltar tudi posvečen. Oltarne slike so delo J. A. Straussa.

Cerkev sv. Pankracija predstavlja s svojo enoladijsko dvoransko zasnovo tipološko izjemno pomemben in za svoj čas zelo napreden spomenik srednjeveške arhitekture, ki je eden redkih ohranjenih v evropskem prostoru.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 146/1, 146/2, 147, 148/1, 148/3, 151, 151/1, 151/2, 151/3, 151/4, 153, 154, 155, jugovzhodni del 1273/6, 1273/7, 1273/8, 1273/9, 1273/10, 1273/11, 1273/12 k.o. Stari trg pri Slovenj Gradcu.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3392

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Cerkev sv. Radegunde

Lokacija: parc. št.: 188/1, 188/2, 188/3, južni del 188/4, 188/6 k.o. Stari trg

Utemeljitev razglasitve: Cerkev se nahaja sredi naselja, nad župniščem, na strmem pobočju pod Gradom. Njeno zasnovo tvori pravokotna ladja, ki je bila zgrajena v drugi tretjini 14. stoletja ob starem pokopališču. Ladjo členita simetrično prizidani, nižji baročni kapeli in enako visok, tristrano zaključen prezbiterij, pod katerim se nahaja kripta. Na severni strani prezbiterija je dozidana nadstropna zakristija. Zvonik s čebulasto streho in vhodno lopo v pritličju stoji na zahodu, pred glavno fasado. Leta 1529 je bil sezidan sočasno s prezbiterijem, ki je bil kasneje barokiziran. Baročno oblikovane fasade so plitvo členjene. Stranski kapeli sv. Rožnega venca in sv. Frančiška Ksaverija sta bili sezidani v dvajsetih letih 18. stoletja. V tem času je bila poprej ravno krita cerkev enotno banjasto obokana. Svojo prvotno obliko je ohranila kripta, katere obok s sosvodnicami sloni na nizkem centralnem stebru, ki je po obliki še poznogotski. Cerkvena notranjščina je bila poslikana v 19. stoletju. Dodatno jo odlikuje bogata baročna oprema. Glavni oltar je delo J. J. Mersija iz leta 1768. Krasijo ga kipi sv. Radegunde, sv. Katarine in Lucije ter sv. Trojice na vrhu. Stranska oltarja v kapelah je izdelal M. Wieser leta 1722. Stranski oltar v severni kapeli je posvečen Mariji, na oltarju v južni kapeli pa se poleg Frančiška Ksaverija nahajajo še figure sv. Ignacija, Frančiška Borgija, sv. Blaža in sv. Jakoba.

Raščena cerkvena arhitektura, ki je nastala v času med 1498 in 1748, kaže danes enotno baročno podobo z bogato opremo. Posebej jo odlikuje poznogotska kripta pod prezbiterijem in kasneje nastale štiri kostnice okoli nje.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št. 1371/1, severni del 188/4, 188/5, 191/1, 192/1, 193/1, 193/2, 193/3, 193/4, 193/5, 196/1, 196/3, 196/4, 196/5, 197/1, 197/5, 197/6, 197/7, 197/8 k.o. Stari trg pri Slovenj Gradcu.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 13653

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Šteklova hiša

Hišna številka: Stari trg 278

Lokacija: parc. št.: južni del 1041/2 k.o. Stari trg.

Utemeljitev razglasitve: Ob poti proti Grajskemu griču in cerkvi sv. Pankracija stoji stara pritlična, delno podkletena kmečka hiša, pokrita z visoko čopasto dvokapnico. Kritina je sekundarna, prvotno je bila krita s skodli. Tretjina hiše je lesena, cimprana, ostali del z vežo, kuhinjo in sobo je zidan iz kamna. Lesen del stavbe tvori pod širokim strešnim napuščem vogalne konzolne vence. Okna so manjša, pokončna, dvokrilna, deljena v šest polj. Na zadnji fasadi lesenega dela so ostanki še manjših okenskih odprtin. Hiša ima tradicionalno tlorisno razporeditev. V nekdanji črni kuhinji se je v zidu ohranil svinski kotel, v ostalih prostorih pa dve krušni peči z originalnimi pečnicami. Stavba, ki je svojo sedanjo podobo pridobila v drugi polovici 19. stoletja in je v osnovi starejša, ima ohranjeno originalno stavbno pohištvo istega obdobja ter nekaj kvalitetne bivalne opreme iz preteklosti.

Čeprav hiša ni naseljena in je v slabšem gradbenem stanju, je izrednega zgodovinskega pomena v svojem okolju, ker predstavlja zadnji primer arhaičnega kmečkega doma z značilnimi arhitekturnimi in etnološkimi detajli.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 7996

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Župnišče

Hišna številka: Stari trg 57

Lokacija: parc. št.: 193/5 k.o. Stari trg

Utemeljitev razglasitve: V osnovi srednjeveška, v brežino naslonjena stavba župnišča se nahaja pod cerkvijo sv. Radegunde, v njeni neposredni bližini. Stavbno zasnovo tvorijo posamezni trakti, ki oklepajo ozko notranje dvorišče z grbom iz leta 1626, ko je bila stavba predelana. Severni del župnišča predstavlja najstarejši del stavbe, ki je grajena pretežno iz kamna. Sedemosna južna fasada, ki se odpira proti dolini, ima rizalitno poudarjene zadnje tri osi, kar nakazuje večfaznost gradnje. Sicer gladko fasado členijo rahlo usločene okenske odprtine v pritličju ter pravokotna okna z renesančnimi okvirji v glavnem nadstropju. Renesančna členitev s polovičnim nadstropjem v vrhnji etaži se pojavlja tudi na JV stranski fasadi. Štirikapne strehe prekriva opečna kritina. Kletni prostori severnega trakta so banjasto obokani, enako pritlični prostori vzhodnega trakta. Nadstropni prostori imajo ravne stropove.

Okoli leta 1600 nastala stavba v italijanskem renesančnem slogu kaže kljub prezidavam svoje glavne arhitektonske kvalitete, ki so dodatno poudarjene z izjemno lego v prostoru.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasno-

ve, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 3418

Ime enote: Šmartno pri Slovenj Gradcu – Cerkev Marije Pomočnice na Homcu

Lokacija: parc. št.: 707/2 k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.

Utemeljitev razglasitve: Enotno zasnovana baročna cerkev stoji znotraj kamnitega obzidja, na hribu sredi gozda vzhodno od ceste Mislinja–Slovenj Gradec. Sestavljena je iz široke ladje ter nižjega in ožjega, tristrano zaključenega prezbiterija. Nad trikotnim fasadnim čelom se dviga zvonik čebulaste oblike. Glavno fasado členijo trije polkrožni kamniti portali s tremi pravokotnimi okenskimi odprtinami nad njimi. Ob portalih se pojavljajo pilastri, ki ponazarjajo tridelnost ladje. Pilastri so prisotni tudi ob robovih zvonika. Osrednji del pritličja glavne fasade je izveden v rustiki, nad njo so izpisane letnice 1759, 1818, 1862. Leta 1759 je cerkev dobila triladijsko zasnovo, leta 1818 je bil postavljen kor in leta 1862 so bile obokane vse tri ladje, cerkev pa povišana. Strehe ladje, prezbiterija in zvonika so krite s pločevino. Vsa okna so baročna, pravokotna, s poslikanimi stekli iz let 1916–17. Na poligonalnem delu prezbiterija se pojavljajo tri zazidana okna polkrožne oblike, nad njimi pa tri polkrožne okenske line.

Celotna notranjost je obokana. Prezbiterij ima banjast obok z dvema oprogama in sosvodnicami, glavna ladja ima kapast obok z oprogami, stranski ladji sta križno-grebenasto obokani. Tlak iz leta 1871 sestavljajo črno-bele kamnite plošče.

Od bogate baročne opreme velja izpostaviti glavni oltar z levim stranskim oltarjem iz okrog leta 1759, delo slovenjgraškega kiparja Mersija. Na glavnem oltarju so kipi Marije Vnebovzete, sv. Jožefa, sv. Joahima, sv. Elizabete in sv. Ane. Levi stranski oltar je posvečen sv. Frančišku Ksaveriju. V njegovem nastavku se nahajata sliki J. A. Straussa: Križanje in sv. Alojzij. Desni stranski oltar je starejši, iz leta 1728. V njem sta sliki sv. Mihaela in sv. Terezije, ob strani stojita kipa sv. Janeza Evangelista in sv. Ambrozija. Kiparsko bogato okrašeno prižnico je okrog leta 1730 izdelal konjiški kipar Mihael Pogačnik.

Tabernakelj in orgle so iz 19. stoletja.

V cerkvenem območju stojijo tudi 3 kapele, del štirinajstih postaj Križevega pota – od pokopališke kapele ob Šmarški cerkvi do Marijine cerkve na Homcu, ki je še danes priljubljena romarska točka.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: V vplivnem območju se nahajajo 3 kapelice: neogotska kapelica (EŠD 8001), kapelica severozahodno od cerkve (EŠD 8000) in kapelica sv. Jožefa (EŠD 8002).

Neogotska kapelica zaprtega tipa (EŠD 8001) s kvadratnim tlorisom in dvokapno streho stoji severovzhodno od cerkve in izvira iz 19. stoletja. členi jo šilastoločni profiliran portal in prav tako šilastoločni slepi niši na stranskih fasadah, ki sta poslikani s podobami sv. Ane z Marijo in sv. Krištofa z otrokom.

Tristrano zaključeno kapelo pravokotnega tlorisa, ki se nahaja severozahodno od cerkve (EŠD 8000), prekriva piramidasta streha, krita z leseno kritino – »šintli«. Vrh nje se dviga poligonalen lesen stolpič. Konkavni podstrešni venec je okrašen s profiliranim robom. Bočni fasadi členita polkrožno zaključeni okenski niši, glavno fasado pa polkrožni portal. V notranjosti se pojavlja profiliran venčni zidec in stenska poslikava Jezusa na mrtvaškem odru.

Tristrano zaključena kapela sv. Jožefa (EŠD 8002) s pravokotnim tlorisom in dvokapno streho ter konkavnim podstrešnim vencem se nahaja v neposredni bližini cerkve in izvira s konca 18. stoletja. Fasado obteka profiliran venčni zidec. Stranske fasade členijo potlačenoločne slepe niše s poslikavami, glavno fasado pa portal polkrožne oblike. Notranjščina je banjasto obokana s štukaturnim robom na stropu in stensko poslikavo sv. Jožefa tesarja iz 19. stoletja.

Parc. št.: zahodni del 1119, 707/1, 707/3, 707/4, 708, 709, 710, 711, 712 k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3417

Ime enote: Šmartno pri Slovenj Gradcu – Cerkev sv. Martina

Lokacija: parc. št.: 50/12, 50/14, 50/15 k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.

Utemeljitev razglasitve: Z obzidjem obdana cerkev, ki izvira iz prve polovice 13. stoletja, stoji v središču naselja. Njeno zasnovo tvori pravokotna ladja s tristrano zaključenim, enako visokim in širokim prezbiterijem, ter čebulast zvonik z vhodno lopo na zahodu. Najstarejši del cerkve predstavlja njena osrednja ladja, ki je bila nižja od sedanje in ravno stropana, proti vzhodu pa se je najverjetneje apsidalno zaključevala. Po letu 1500 so ladjo podaljšali proti zahodu, jo dvignili, poznogotsko obokali in na južni strani poslikali s fresko sv. Krištofa. Dodali so ji tudi strešni zvonik. Po požaru leta 1640 so ladji prizidali enako visoki in ravno sklenjeni stranski ladji, apsido pa nadomestili s 3/8 prezbiterijem. Leta 1657 je cerkev dobila nov zvonik na zahodni strani. V prvi polovici 18. stoletja so star prezbiterij nadomestili s sedanjim, v podaljških stranskih ladij pa sta nastala prizidka z oratorijema. Ladja je dobila pravokotna baročna okna in zidan kor. Leta 1844 je cerkev dobila nov glavni portal. V letih 1845–1846 so jo nekoliko dvignili, na vzhodu trapezasto zaključili, preobokali vzhodno stran prezbiterija in jo na novo ostrešili. Cerkev z dekorativno fasadno poslikavo, katere zunanjščina je sicer brez stenskih členitev, prekriva opečna kritina. Osrednja ladja je obokana s štirimi polami mrežasto rebrastega oboka brez sklepnikov, ki počivajo na močnih notranjih, polstebrasto zaključenih opornikih. Stranski ladji sta križno grebenasto obokani in s štirimi pari zašiljenih lokov povezani z glavno ladjo. Oba oratorija v podaljških stranskih ladij sta v nadstropjih dvakrat križno obokana. Ladje in oratorija pokrivajo kamniti oboki, prezbiterij opečni. Pevski kor z neogotsko leseno ograjo počiva na dveh toskanskih stebrih. Vsa notranjščina je ornamentalno figuralno poslikana. Marmorni tlak je nov. V stenah ladje je

vzidanih več napisnih plošč in nagrobnikov. Cerkveno notranjščino dodatno plemeniti bogata cerkvena oprema. Glavni oltar je leta 1767 izdelal slovenjgraški kipar J. J. Mersi, leto zatem ga je poslikal in pozlatil njegov someščan J. A. Strauss. Prvotno oltarno sliko sv. Martina je kasneje nadomestil sedanji kip svetnika. Ob glavnem oltarju stojita slavoločna oltarja iz srede 18. stoletja, posvečena Jožefovi smrti in Marijinemu spočetju. Njune štiri slike je okoli leta 1750 naslikal J. A. Strauss. Prižnica in klopi so neogotske.

Na opuščenem pokopališču ob cerkvi je do leta 1954 stala baročna kapela sv. Križa iz leta 1739, do katere je vodil Križev pot s 14 postajami z bližnjega Homca, od cerkve Matere Božje.

Cerkev predstavlja s svojim raščenim stavbnim sestavom, ki nas privede do njene romanske zasnove, izjemen arhitekturni dosežek.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 3/1, 3/3, 3/5, 3/6, 3/7, 3/8, 3/9, 3/10, 4/1, 4/2, 4/3, 4/4, 4/5, vzhodni del 50/1, 50/12, 50/13, severni del 50/16, 50/17, 53/1, 53/2, 53/3, 53/4, 54/1, 54/3, 54/4, 54/5, 54/6, severni del 1107/3, severni del 1107/4, 1107/5, 1107/6, 1107/7, osrednji del 1130/4, k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.

parc. št.: 483/2, 483/3, 483/4, 483/5, 483/8, 488/2, 488/4, 491, 493/1, 493/2, 496, južni del 603, jugozahodni del 1348/1, južni del 1349/1, 1349/5, 1349/6, 1349/7, južni del 1349/8, 1349/26, 1349/27, osrednji del 1374/8, 1374/11 k.o. Legen.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3186
Ime enote: Šmiklavž – Cerkev sv. Helene

Lokacija: parc. št.: *27, 434 k.o. Šmiklavž.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev, ki izvira v osnovi iz 13. stoletja in je bila kasneje barokizirana, stoji severno od razloženega naselja. Njeno zasnovo tvorijo čokat zvonik na zahodni strani, pravokotna ladja, nekoliko ožji, toda enako visok, tristrano zaključen prezbiterij s poudarjenimi šivanimi robovi iz peščenjaka ter zakristija na severni strani. Ladja in prezbiterij sta krita z bobrovcem, streha zvonika je iz pločevine. Odprtine so pravokotnih oblik, z izjemo delno zazidanega poznogotskega okna v osi prezbiterija in polkrožnega glavnega portala z žlebastim profilom. Celotna notranjost je bila sredi 19. stoletja banjasto obokana. Istočasno so cerkvi prizidali zakristijo in zvonik. Kor sloni na dveh toskanskih stebrih s tremi polkrožnimi arkadnimi loki. Glavni oltar sv. Helene je kvalitetno baročno delo iz okoli leta 1670. Na južni steni ladje so ob slavoloku vidni ostanki nekdanjih poslikav. Cerkev sv. Helene z njeno baročno podobo stoji na krajinsko pomembnem mestu in tvori skupaj s širšo okolico kvalitetno celoto.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 431/1, 431/7, 438, južni del 439, južni del 712/1 k.o. Šmiklavž. parc. št.: 258/1, 259/1 k.o. Graška gora.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 13626
Ime enote: Šmiklavž – Končičeva hiša

Hišna številka: Šmiklavž 31

Lokacija: parc. št.: južni del *24 k.o. Šmiklavž.

Utemeljitev razglasitve: Na domačiji se je ob novi stanovanjski stavbi ohranila stara, mogočna kmečka hiša, ki so ji v polpreteklem obdobju nadeli novo streho z nižjim naklonom. Primarna streha je bila visoka, čopasta dvokapnica s širokim vhodnim napuščem, krita s skodli. Hiša je podolžnega tlorisa ter razen v predelu kuhinje povsem podkletena. Kletni nivo ter manjši del bivalnih prostorov sta grajena iz kamna, preostala stavba je lesen cimper, ponekod sekundarno obit z deščicami v vodoravni strukturi. Stropovi so povsod leseni, v kuhinji pa je kasnejši traverzni obok. Čez pročelje nad kletjo poteka pod širokim strešnim napuščem celostranski gank s preprosto leseno ograjo. Notranjščina ima klasično razporeditev z osrednjim delom s kuhinjo in vežo, levo in desno se nahajajo ostali bivalni prostori.

Končičeva stara hiša je pomembna predvsem zaradi svoje originalne notranjščine in arhitekturnih detajlov lesene kladne konstrukcije. V osnovi je dimničnega porekla, svojo prepoznavno podobo pa je pridobila sredi 19. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 3185
Ime enote: Šmiklavž – Cerkev sv. Miklavža
Lokacija: parc. št.: *11 k.o. Šmiklavž.

Utemeljitev razglasitve: V osnovi romanska cerkev, ki se prvič omenja leta 1265, stoji na pomolu nad dolino, južno od ceste Podgorje–Mislinjska dobrava. Cerkveno zasnovo tvori pravokotna ladja s predzidanim zvonikom in tristrano sklenjenim, enako visokim prezbiterijem, ki ima na severni strani priključeno zakristijo. Severno in južno stran ladje členita poligonalno oblikovani baročni kapeli.

Cerkev je bila predelana v pozni gotiki in baroku. Prvotna cerkev je imela ravno krito ladjo in kvadratast, križno-rebrasto obokan prezbiterij, kar dokazuje danes ohranjena geometrična konzola v njem. V pozni gotiki so križno-rebrast obok prezbiterija nadomestili z rebrasto-zvezdastim. Pozidan je bil tudi zvonik, kar dokazuje gotski portal, ki vodi na kor. V baroku je dobil kvadratast prezbiterij tristrani zaključek, ladja je dobila baročni obok, zvonik baročno streho, dozidani sta bili obe kapeli.

Zunanjščino členijo gladke fasade brez talnega zidca s pravokotnimi okenskimi odprtinami. Glavni portal je zidan s segmentnim lokom. Podnožje zvonika s pločevinasto streho tvori na dve strani odprta zvonica. Ostale strehe prekriva škrilj. V notranjosti ima ladja poslikan banjast obok s sosvodnicami. Prezbiterij je poznogotsko obokan v obliki štirirogeljne zvezde z rebri, ki imajo dvojni žleb. Vzhodni zaključek je obokan in brez reber. Slavolok z živim robom ima rahlo šilasto obliko. Neogotski glavni oltar ni več prisoten.

Baročna zunanja podoba cerkve hrani v svoji notranjosti, zlasti v ostenju ladje in prezbiterija, srednjeveške ostanke. Monumentalno cerkveno celoto zaokrožata kapelici pred njo, kar daje celotni pokrajini slikovit poudarek.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: V vplivnem območju se nahajata enako oblikovani, nasproti si stoječi kapelici pravokotnega tlorisa z dvokapno opečno strešico, poudarjenim talnim zidcem in poslikano notranjščino, ki se stojita južno od cerkve sv. Miklavža (EŠD 8014). Pročelje členi polkrožen portal, sloneč na dveh pilastrih s kapiteloma, nad katerim se zaključuje trikotno čelo. Portalna členitev se ponavlja tudi na stranskih fasadah v obliki slepih polkrožnih lokov. Kapelici iz 19. stoletja tvorita skupaj s cerkvijo zaokroženo celoto ambienta, ki je hkrati kvaliteten prostorski poudarek.

V vplivno območje sodita tudi Lokovnikova kapela (EŠD 12355) in Kuzmanova kapela (EŠD 12356).

parc. št.: 178/1, 178/3, 179/1, 179/3, 181/1, 181/3, 181/5, 182/1, 182/2, 182/3, 182/4, 183, 185, 186/3, 186/4, 186/6, 186/7, severni del 186/8, 186/9, 197, 697/23, 697/25, 697/27, severni del 697/28, 697/30, 697/32, 697/33, 697/34, 697/35, 697/36, 697/37, 697/42, 697/48, 697/49, vzhodni del 699/1, 699/2 k.o. Šmiklavž.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3423
Ime enote: Tomaška vas – Cerkev sv. Tomaža
Lokacija: parc. št.: *12, jugovzhodni del 745 k.o. Golavabuka.

Utemeljitev razglasitve: V osnovi romanska cerkev, ki se prvič omenja leta 1375, stoji v središču naselja. Sestavljajo jo zvonik z visoko osmerokotno streho pred glavno fasado, pravokotna ladja, nekoliko ožji in enako visok, tristrano zaključen prezbiterij ter zakristija na južni strani. Prvotna cerkev iz prve polovice 13. stoletja je bila najverjetneje opremljena z apsido in strešnim stolpičem. Iz tega časa je ohranjena ladja. Sedanji prezbiterij je dobila v drugi polovici 16. stoletja, zvonik in zakristijo pa šele okoli leta 1845. Takrat je bila povišana tudi ladja.

Sicer gladko zunanjščino brez talnega zidca členijo neogotske okenske odprtine. Zvonik s pritlično lopo prekriva pločevinasta streha, ladjo s prezbiterijem in zakristijo pa opečna kritina. V notranjosti ima ladja raven kasetiran in dekorativno poslikan lesen strop, rebrasto obokan prezbiterij izvira iz 19. stoletja. Šilasti slavolok ima ostre robove.

Od opreme velja izpostaviti glavni oltar iz 18. stoletja, delo Mersijeve delavnice, kjer se v osrednji niši nahaja Vstali Kristus s sv. Tomažem, flankiran s kipi sv. Petra in Pavla ter sv. Mateja in Miklavža. Oba stranska oltarja sta iz 17. stoletja. Levi stranski oltar sodi v skupino zlatih oltarjev. Na njem se nahajata kipa Marije z Jezusom in sv. Jožefa. Manj bogat desni stranski oltar upodablja sv. Štefana. V cerkvi se nahaja tudi slika sv. Tomaža, delo J. A. Straussa. Orgle so iz prve polovice 18. stoletja, tabernakelj iz 19. stoletja.

Cerkev z baročno opremo je kvaliteten umetnostnozgodovinski spomenik, ki hrani v sebi sledove različnih obdobij – od romanike do neogotike, hkrati pa predstavlja s svojo umestitvijo v prostor pomemben krajinski poudarek.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 3219
Ime enote: Troblje – Cerkev sv. Marije
Lokacija: parc. št.: *9, 89 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev, ki se prvič omenja leta 1396, stoji v središču naselja. Njeno zasnovo tvori pravokotna ladja z nekoliko ožjim prezbiterijem, zvonik s čebulasto streho in enonadstropna zakristija na južni strani. Fasade so členjene s pravokotnimi okni in dekoracijo v kombinaciji ometa in gladkih lizen. Strehe so opečne, z izjemo zvonika, ki je iz pločevine. Enoladijsko notranjščino z močno profiliranim venčnim zidcem

in banjasto obokanim prezbiterijem s sosvodnicami dopolnjuje kvalitetna sočasna oprema iz 18. stoletja, delo J. J. Mersija. Od opreme velja izpostaviti Marijin kip iz okoli leta 1522, ki naj bi bil beljaškega izvora.

Enotno baročno koncipirana stavba iz leta 1762 je pomembna zaradi svoje enovitosti in kvalitetne baročne opreme.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

EŠD: 7997

Ime enote: Trobljе – Kelnerjeva vila

Hišna številka: Trobljе 46

Lokacija: parc. št.: *120, 142/2, 143/2 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: Nadstropna stanovanjska vila stoji na izpostavljeni legi, v centru vasi. Tlorisno razgiban objekt pokriva opečna, šotorasta streha, z izjemo obeh izzidkov, kjer so čelni zatrepi zidani. Streho pod širokim napuščem poudarjajo lesene, dekorativno rezljane konzole. Glavna vhodna fasada je triosna, s pravokotnim vhodnim portalom ter originalnimi lesenimi vrati. Tudi večina ostalega stavbnega pohištva je izvirnega, z izjemnimi mizarskimi detajli okenskega oblikovanja. Fasade odlikuje historična fasadna profilacija (okensko okrasje, šivani robovi, mejni zidci, kot tudi opečni in keramični elementi). Proti vaškemu jedru stavbo poudarja odprta arkadna veranda, z dekorativno kovinsko ograjo in lesenim kasetnim stropom. Stavba ima ohranjeno tlorisno zasnovo, primarne tlake ter leseno stopnišče.

Vila je kvalitetna arhitektura zadnje četrtine 19. stoletja, ki jo dopolnjuje tudi delno ohranjen vrt.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 3338

Ime enote: Vrhe – Cerkev sv. Neže

Lokacija: parc. št.: 1582/3 k.o. Vrhe.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev, ki je bila zgrajena v letih 1370–1376, se nahaja na tromeji občin Dravograd, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec. Odlikuje jo samotna lega na jasi sredi gozda, kjer stoji cerkev z lipo, zaokrožena s prelepo gozdno kuliso. Njeno zasnovo tvori visoki zvonik z osmerokotno šilasto streho, pravokotna ladja z manjšim, tristrano sklenjenim prezbiterijem, katerega podpirajo trije zunanji oporniki ter novejša zakristija. Gladke fasade brez talnega in strešnega zidca členita dve okni na ladji in tri zašiljena okna na prezbiteriju. Mlajši zvonik s tremi potlačeno-ločnimi odprtinami v pritličju prekriva pločevinasta streha, ladjo in prezbiterij eternit plošče.

Notranjost ladje prekriva obnovljen lesen strop, ki je poslikan s šablonami. Freskiran obok prezbiterija nosi pet radialno razprtih reber močnega žlebastega profila brez sklepnikov in konzol. Krasijo ga sočasne poslikave, ki se pojavljajo tudi na slavoločni steni in so delo furlansko-koroške delavnice. Notranjost dodatno dopolnjuje kvalitetna oprema iz 17. stoletja s tremi oltarji in prižnico.

Gotska cerkev predstavlja s svojo samotno lego in arhitekturno vrednostjo, katero dodatno plemenitijo sočasne freske in kakovostna oprema iz 17. stoletja, izjemen umetnostnozgodovinski dosežek, ki ima tudi širši regionalni pomen.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 1582/1, 1582/2, 1583, 1585, 1587 k.o. Vrhe.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 3394

Ime enote: Vrhe – Cerkev sv. Urbana

Lokacija: parc. št.: 309/6 k.o. Vrhe.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev, ki se prvič omenja leta 1391, stoji v dolini zahodno od ceste Bukovska vas–Vrhe. Sestavljajo jo pravokotna ladja s predzidanim zvonikom in širšim, tristrano zaključenim prezbiterijem brez podstrešnega venca. Na severni strani prezbiterija je bila kasneje dozidana pritlična zakristija. Iz kamna grajena cerkev ima gladke fasade, brez vsakršne profilacije. Prezbiterij členijo visoka, rahlo šilasta okenska ostenja z žlebasto profiliranim okvirjem in ostanki nekdanjih poslikav. Okenske odprtine so polkrožnih oblik. Na južni strani ladje se pojavljata dve pravokotni okni, na severni strani je ob polkrožni okenski odprtini vzpostavljen močan opornik, ki povezuje ladjo z zakristijo in prezbiterijem. Nerazčlenjen baročni zvonik s tremi polkrožnimi odprtinami v pritličju ima osmerokotno piramidno streho, krito s skodlami. Ladjo in prezbiterij prekriva zarezna cementna opeka. V notranjosti je ladja ravno stropana, prezbiterij ima zvezdasto-rebrasti obok. Rebra brez sklepnikov imajo enojni žleb s trapezastim hrbtom. Ob slavoločni steni so rebra naslonjena na nizke konzole, ki

se ponekod preko kapitelov podaljšujejo v služnike. Polkrožni slavolok je močno posnet in prirezan na ajdovo zrno. Od opreme velja izpostaviti oltarje iz 17. stoletja. Glavni oltar sodi v skupino zlatih oltarjev s stranskima figurama sv. Barbare in Katarine. Do leta 1898 se je na sredi nahajal relief sv. Urbana, ki je bil premeščen.

Najstarejši del cerkve predstavlja ladja, ki izvira iz okoli leta 1390. Prezbiterij je mlajši, iz okoli 1500. Kljub temu, da je bila cerkvena celota kasneje prezidana, je njena gotska zasnova še vedno evidentna in predstavlja, vključno s svojo lego, kvaliteten prostorski poudarek.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika:

parc. št.: 309/3, 309/7, 311, 312/1, 312/2 k.o. Vrhe.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 8055

Ime enote: Vrhe – Domačija Anžič

Hišna številka: Vrhe 1

Lokacija: parc. št.: 1607/2, južni del 291/, 291/2, 291/3, 292/2, južni del 297/1, k.o. Vrhe.

Utemeljitev razglasitve: Ob pomembnem križišču medkrajevnih cest v naselju stoji mogočna kmečka domačija, z nadstropno zidano hišo, tipičnim gospodarskim poslopjem in manjšo kapelico. Ob starih dominantnih stavbah se je v novejšem času pojavilo še nekaj drugih objektov, zlasti gospodarskega značaja. Leta 1929 je pri prenovi hiša dobila današnjo, dokaj spremenjeno zunanjo podobo: simetrična dvokapnica nižjega naklona, krita z opeko; dekorativni leseni strešni elementi v čelih; pokončna dvokrilna okna opremljena z lesenimi polkni. Glavni, pravokotno oblikovan vhodni portal je izveden na čelni fasadi. Notranjščina pa skriva mnogo starejše arhitekturne elemente: banjasto obokano pritličje nakazuje na baročno zasnovo stavbe, tlorisna razporeditev pa na dokaj arhaično prvotno prostorsko ureditev ter raščenost stavbe.

Gospodarsko poslopje je podolžna nadstropna stavba, z zidanimi hlevi v pritličju in lesenim skednjem v nadstropju. Pokriva jo opečna dvokapna streha. Do senika vodi zidan most na zadnji, podolžni fasadi.

Domačiji pripada tudi manjša zidana kapelica z večjo nišo in preprostimi poslikavami, zgrajena leta 1832 ter obnovljena v letih 1926 in 1972.

Kmečka domačija z dolgoletno gostilniško tradicijo je pomemben kulturnozgodovinski spomenik, s specifičnimi arhitekturnimi in prostorskimi akcenti.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 3312

Ime enote: Zgornji Razbor – Cerkev sv. Danijela

Lokacija: parc. št.: *8/1, *8/2, 763 k.o. Zgornji Razbor.

Utemeljitev razglasitve: Cerkev z obzidanim pokopališčem, ki se prvič omenja leta 1383, stoji sredi redko pozidanega naselja jugozahodno od Slovenj Gradca. Cerkveno zasnovo tvori pravokotna ladja s tristrano zaključenim prezbiterijem. Na severni strani sta priključena poligonalna kapela in zvonik z osmerokotno streho. Sedanja cerkev z zvonikom je poznogotskega porekla, najverjetneje z začetka 16. stoletja. Kapela je kasnejšega nastanka. Prizidana je bila na začetku 18. stoletja. Gladke fasade s poslikanimi šivanimi robovi in okenskimi okvirji členijo pravokotne odprtine, na zvoniku je ohranjenih nekaj poznogotskih svetlobnih lin. Strehe prekriva skodlasta kritina. Notranjščina je nižja od nivoja pokopališča. Je banjasto obokana s sosvodnicami, stene so dodatno členjene z venčnim zidcem in slopi. Ladja je bila prvotno ravno stropana, prezbiterij je pokrival poznogotski obok. Med leti 1722–1744 so ladjo in prezbiterij povišali in obokali, pokopališče pa obzidali. Cerkveno opremo sestavljajo trije oltarji v baročni tradiciji iz 19. stoletja. Pred letom 1726 so s pokopališča odstranili staro kapelo sv. Mihaela s karnerjem, ki naj bi izvirala iz 14. stoletja. Neposredno ob cerkvi stoji novejša kapelica iz druge polovice 19. stoletja. Centralna baročna arhitektura, zaokrožena s pokopališčem in kapelico, tvori pomemben prostorski poudarek.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

– pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Opis vplivnega območja spomenika: V vplivnem območju se nahaja tudi kapelica (EŠD 8015), ki stoji v neposredni bližini župnijske cerkve, pred vhodom na obzidano pokopališče. Tristrano zaključena kapelica odprtega tipa je členjena s tremi polkrožnimi odprtinami, ki slonijo na dveh polstebrih in dveh trebušastih, okroglih stebrih. Nad pročeljem se dviga trikotno čelo. Fasade obteka profiliran podstrešni venec z nazobčanim zaključkom. Dvokapno strešico prekrivajo skodle. V križno obokani notranjščini se nahaja plastika Križanega na razpelu.

Kapelica iz druge polovice 19. stoletja tvori s svojo arhitekturno zasnovo kvalitetno zaokroženo celoto, katero poleg cerkve dopolnjuje tudi pokopališče.

parc. št.: *7/2, *7/4, *84, 732/2, 733/2, 733/3, 742/2, 742/8, 742/9, 742/10, 742/11, 742/12, 743, 744, 745/3, 745/4, 745/5, 746/4, 746/5, 746/6, 757/4, 760/1, 760/2, 761/5, 761/6, 761/7, 761/8, 761/9, 761/10, 762, 763, 764/5, 764/6, 764/7, 764/8, 764/9, 764/10, 764/11, 766, 767, 768, 769/14, 769/16, 773/1, 773/2, 773/4, 823/2, 823/3, 823/4, 823/5, 823/6, osrednji del 825/1, 825/2, 826 k.o. Zgornji Razbor.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

EŠD: 8058

Ime enote: Zgornji Razbor – Domačija Plešivčnik

Hišna številka: Zgornji Razbor 41

Lokacija: parc. št.: 220/9, 220/10, 222, 252/11, 252/12, 262 k.o. Zgornji Razbor.

Utemeljitev razglasitve: V okviru nekoč ene najbogatejših kmetij pod Uršljo goro se je od večjih stavb v dokaj avtentični obliki ohranila le Plešivčnikova logarnica. Na kamnitem bidermajerskem portalu z originalnimi vrati je letnica 1855. Nadstropna zidana stavba je kvadratnega tlorisa, prekriva jo visoka šotorasta streha opečne kritine. Je delno podkletena; vhod v klet je širok, polkrožno zaključen, prav tako z originalnimi lesenimi vrati. Fasado členijo pilastri, šivani robovi, mejni in podstrešni zidec ter gladke okenske obrobe. Stavba je ohranila izvirno tlorisno zasnovo ter primarne arhitekturne elemente zunanjščine in notranjščine.

Ob logarnici so ostanki temeljev glavnega stanovanjskega poslopja, ki je bilo med zadnjo svetovno vojno požgano, ter ostanki zanimive, terasasto parkovne ureditve – arhitekturni vrt iz obdobja med obema vojnama.

Na domačiji je od prvotnih stavb ohranjena še manjša kapelica ter iz kamna zidan objekt nekdanjega mlina v dolini, bivše mogočno gospodarsko poslopje pa je povsem predelano v turistične namene. Ostale stavbe so novejše, stihijske počitniške gradnje iz obdobja po drugi svetovni vojni.

Logarnica s parkovno zasnovo ter ostanki ruševin so pomemben kulturni in zgodovinski spomenik tega kraja. Po bankrotu družine Plešivčnik leta 1885 so si sledili novi lastniki: knez de Guttadauro, grof Douglas Thurn, ter zadnji Rihard Šubic, generalni direktor Trboveljske premogokopne družbe, ki mu je bila posest po vojni odvzeta.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

c) **Spominski objekti ali kraji**

EŠD: 7998

Ime enote: Brda – Peršetova kapelica

Lokacija: parc. št.: severovzhodni del 1267/1 k.o. Brda.

Utemeljitev razglasitve: Kapelica stoji zahodno od cerkve sv. Magdalene in izvira iz 18. stoletja. Je mešane, opečno-kamnite gradnje s streho iz skrilja. členi jo portal potlačeno polkrožne oblike, ki sloni na dveh okroglih stebrih s kapiteloma, nad katerima se dviga trikotno fasadno čelo. Na stranskih fasadah sta polkrožno zaključeni slepi niši.

Preprosta baročna kapela zaprtega tipa s polkrožnim zaključkom predstavlja pomemben krajinski element cerkvene okolice.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 4174

Ime enote: Golavabuka – Grobnica padlih partizanov

Lokacija: parc. št.: 668/19 k.o. Golavabuka.

Utemeljitev razglasitve: Na Zakrški seči v Golavabuki je grobnica s spomenikom, ki je iz piramidaste skale in na kateri je napis: »Padlim borcem Pohorske brigade in 14. divizije NOV in POJ. Ljudstvo Golavabuke.« Tu je pokopanih sedem borcev Pohorske brigade in XIV. divizije, ki so padli v bitki s sovražnikom pod Valico in Malo Kopo junija 1944.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 12322

Ime enote: Golavabuka – Zakržnikovo znamenje

Lokacija: parc. št.: severozahodni del 668/12 k.o. Golavabuka.

Utemeljitev razglasitve: Zidano baročno slopno znamenje kvadratnega tlorisa stoji jugozahodno od domačije Zakržnik. Ima piramidno strešico, krito z leseno kritino – »šintli«. Slop in nastavek sta enako široka. Prehod med njima členi sorazmerno široka konzolna polička, katere oblika se ponavlja tudi v podstrešnem vencu. Vse stranice, členjene s štirimi polkrožnimi slepimi nišami v nastavku, so enako obdelane, brez poudarjenega pročelja. Prednjo stran nakazuje le majhna figurica Križenega v niši.

Baročno znamenje iz druge polovice 18. stoletja predstavlja kvaliteten primerek koroške gradbene tradicije.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 4172

Ime enote: Legen – Grobnica ustreljenih talcev

Lokacija: parc. št.: 502/4 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Na Legenskem polju je spomenik z grobiščem, ki ga prestavljajo tri piramide sestavljene iz zloženih kamnov pohorskega granita. Na prvi spominski plošči so imena desetih talcev in imeni dveh borcev Zidanškove brigade. Druga spominska plošča pa je posvečena padlim borcem in vojnim žrtvam iz Legna. Nemci so se maščevali za številne partizanske akcije, ki so se odvijale v teh krajih. Dne 9. 3. 1944 so iz mariborskih zaporov pripeljali deset talcev in jih v Legnu ustrelili, kar je pomenilo prvo streljanje v Mislinjski dolini.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 8003

Ime enote: Legen – Kapelica pri cerkvi sv. Barbare

Lokacija: parc. št.: osrednji del 1292/4 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: Na štirikotnem tlorisu pozidana kapela zaprtega tipa stoji jugozahodno od cerkve sv. Barbare. Na treh straneh ima zazidane, polne stene. Prednjo stran kapele členi portal potlačeno polkrožne oblike. Prekriva jo štiristrana piramidasta lesena streha, krita s »šintli«. Fasade so gladke. Prostornina kapele je dostopna človeku. V notranjosti visi razpelo. Baročna kapela s preloma 18. v 19. stoletje predstavlja kvaliteten prostorski poudarek cerkvene oklice.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 8064

Ime enote: Legen – Spomenik borcem I. Pohorskega bataljona

Lokacija: parc. št.: 1418/2 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: Pod Malo Kopo stoji spomenik v obliki granitnega obeliska, pod katerim je na petih podstavkih pritrjenih pet kovinskih plošč s posvetili: »Borcem I. Pohorskega bataljona za boje na Mislinjskem sedlu, pod Veliko Kopo in na Skrivnem hribu – jeseni 1942. Enotam 4. operativne cone – Pohorskemu odredu, XI. SNOUB Miloš Zidanšek, brigadam XIV. divizije in II. Pohorskemu odredu – je bilo tod operativno območje«. V področju pod Veliko in Malo Kopo so borci XI. SNOUB Miloša Zidanška 2. 6. 1944 izbojevali pomembno zmago nad večkrat močnejšim sovražnikom. Spomenik je postavljen leta 1955.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 4173

Ime enote: Pameče – Grobišče padlih borcev

Lokacija: parc. št.: zahodni del 474/1 k.o. Pameče.

Utemeljitev razglasitve: Spomenik žrtvam nemškega terorja pri Zapečnikovem križu v Pamečah je sestavljen iz treh piramid. Na srednji je granitna plošča z napisom: »Uprli smo se okupatorju ! Nemški fašisti in domači izdajalci so nas ubili – Uničili nas niso ! Še živimo dalje v srcu slovenskega naroda, ki ne bo nikdar pozabil leta grozot 1941 – 1945.« Spodaj so navedena imena padlih borcev. Nad Zapečnikovo domačijo sta 20. 12. 1944 padla aktivista OF Hajna Tretjak in Jože Brek, zraven še Štefan Kandut. Nemci so ga ustrelili 6. 3. 1944.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 4176

Ime enote: Pameče – Grobnica in spomenik

Lokacija: parc. št.: 901/2, 1403/6, 1411/15 k.o. Pameče.

Utemeljitev razglasitve: V Pamečah je grobnica in spomenik, ki je v obliki visoke granitne skale z napisom: »Talci ustreljeni v Pamečah 11. 7. 1944«. Spodaj je navedeno dvanajst imen talcev, pod njimi pa je posvetilo: »Bodočnost je vera ! Kdor zanjo umira se vzdigne v življenje ko pade v smrt«. Nacisti so iz maščevanja za smrtnega svojih somišljenikov prepeljali iz mariborskih zaporov enajst talcev in jih usmrtili. Padel je tudi domačin Ivan Vrhnjak, ki je imel v partizanih dva sinova. Spomenik je postavila krajevna organizacija Zveze borcev 1956. leta.

V spomin na ta tragični dogodek krajani Pameč proslavljajo krajevni praznik 11. julija.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 8007

Ime enote: Pameče – Kapelica ob cesti na Anski Vrh

Lokacija: parc. št.: vzhodni del 258/6 k.o. Pameče.

Utemeljitev razglasitve: Kapelica s konca 19. stoletja stoji ob cesti, ki vodi iz Pameč proti Anskemu Vrhu, vzhodno od cerkve sv. Ane. Je pravokotnega tlorisa z dvokapno streho. členi jo potlačeno zaključeni polkrožni portal nad katerim je v trikotnem fasadnem čelu prisotna slepa niša kvadrataste oblike. Fasado brez talnega zidca obteka tanek profiliran venčni zidec. V notranjosti se nahaja baročna plastika Križanega iz 18. stoletja.

Kapelica predstavlja pomemben prostorski element širšega cerkvenega območja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in opreme;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 8023

Ime enote: Pameče – Lapharjevo znamenje

Lokacija: parc. št.: 1411/3 k.o. Pameče.

Utemeljitev razglasitve: Kamnito slopno znamenje iz leta 1743 z leseno piramidasto streho členijo v nastavku štiri potlačeno polkrožne niše, poslikane z motivi svetnikov. Spodnji del ima posnete robove, od nastavka je ločen s profiliranim robom, ki deli znamenje na dva enako visoka dela. Vse stranice so enako obdelane, brez poudarjenega pročelja.

Baročno znamenje ima pomembno prostorsko funkcijo, saj predstavlja središče vasi.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance in posameznih likovnih detajlov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 8063

Ime enote: Podgorje – Spomenik borcem XIV. divizije na Graški gori

Lokacija: parc. št.: 202/1 k.o. Veluna.

Utemeljitev razglasitve: Blizu Anžejeve bajte na Graški gori je postavljen spomenik v obliki treh višjih kamnov z litoželeznimi ploščami z napisom. Na kraju, kjer stoji spomenik, je prišlo 21. in 22. 2. 1944 do hudih bojev. Sovražnik je napadel glavnino XIV. divizije. V boju sta med drugimi padla tudi kipar Janez Weiss – Belač in priljubljeni poveljnik Šercerjeve brigade Lado Mavsar – Ranko. Graška gora s sosednjo Grmado, Razborjem in Uršljo goro je bilo zbirno področje I. Štajerskega bataljona. Graška gora je zaradi junaškega boja partizanov tudi poimenovana »Gora jurišev«.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 4179

Ime enote: Podgorje pri Slovenj Gradcu – Grobišče borcev Šercerjeve brigade

Lokacija: parc. št.: 2057/2 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: Borci 3. bataljona Šercerjeve brigade so se 14. 2. 1945 zadrževali pri kmetijah v okolici cerkve sv. Duha nad Suhim Dolom. V zasneženem in meglenem dnevu jih je presenetil sovražnik, padlo je enajst partizanov. V skupni grob so pokopani še štirje partizani, ki so padli pri Pečovnikovi in Prevolnikovi domačiji. Grobišče označuje kamnit steber na katerem piše: »Petnajstim partizanom Šercerjeve brigade, padlim 14. 2. 1945 v borbi za svobodo in srečnejšo bodočnost našega ljudstva«.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 4178

Ime enote: Podgorje pri Slovenj Gradcu – Grobišče borcev XIV. divizije

Lokacija: parc. št.: severni del 51/2 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: Na pokopališču v Podgorju je skupni grob štirinajstih neznanih borcev XIV. divizije, ki so padli v bojih po hribih južno od Podgorja. Na spomeniku, ki ga predstavljajo sestavljene granitne plošče, je na srednji napis: »14 nepoznanih borcev XIV. divizije, ki so padli 21.–22. februarja 1944 na Graški Gori. Kdor umre za domovino je živel dovolj«.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 8008

Ime enote: Podgorje – Jerenkovo znamenje

Lokacija: parc. št.: severozahodni del 378/3 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: Slopno znamenje kvadratnega tlorisa s poudarjenim talnim zidcem stoji pri domačiji Jerenk, severno od ceste Stari trg–Podgorje. Prekriva ga piramidna strešica, krita z leseno kritino – »šintli«. Preprosta konzolna polička deli znamenje na dva enako visoka dela. Spodnji del členijo štiri polkrožne poglobitve, zgornji del pa ima konkavno prirezane vogale šilastih oblik, ki proti vrhu znamenje optično razširijo. Vse stranice so enako obdelane, brez poudarjenega pročelja.

Kvalitetno znamenje iz 17. stoletja je pomemben krajinski poudarek.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnosti, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih in likovnih detajlov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 4181

Ime enote: Slovenj Gradec – Park herojev

Lokacija: parc. št.: 576, 577 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Osrednji spomenik NOB v občini Slovenj Gradec je marmornata grobnica, v kateri je žara naro-

dnega heroja Franja Vrunča – Buzde, posmrtni ostanki nekaterih borcev 1. Pohorskega bataljona, 11. Udarne brigade Miloša Zidanška, 14. in 17. divizije armade JLA. V aleji ob grobnici so na marmornatih podstavkih doprsni kipi narodnih herojev Franja Vrunča – Buzde, ing. Rada Iršiča – Gregla in Lada Mavsarja – Ronka. Grobnica je posvečena 323 padlim borcem, talcem in žrtvam nacističnega nasilja iz občine Slovenj Gradec in 34 borcem, ki so padli na različnih bojiščih in taboriščih.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 8012

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Križev pot

Lokacija: Križev pot poteka preko sledečih parc. št.: 60, 61, 62, 63, 146/1, 147, 148/1, 185/2, 185/3, 186/1, 186/2, 186/5, 187, 188/1, 188/2, 188/3, 198, 189/1, 189/2, 1290/4 k.o. Stari trg.

Utemeljitev razglasitve: Trinajst kapelic iz okoli leta 1790 vodi od cerkve sv. Radegunde do cerkve sv. Pankracija, kjer se na »svetih stopnicah« Križev pot kot štirinajsta postaja zaključi. Kapelice kvadratnih tlorisov z dvokapnimi strešicami imajo polkrožno zaključene portale. Glavne fasade krasijo ob straneh pilastri z razgibanimi kapiteli in angelskimi glavicami. V notranjosti prikazujejo reliefi trinajst postaj Kristusovega Križevega pota.

Reliefi so delo slovenjgraške kiparske delavnice J. J. Mersija. Baročno okrašene kapelice imajo poleg umetnostne, tudi izjemno krajinsko vrednost.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih in likovnih detajlov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 8013

Ime enote: Šmartno pri Slovenj Gradcu – Znamenje v Mali vasi

Lokacija: parc. št.: 1111/15 k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.

Utemeljitev razglasitve: Kamnito slopno znamenje kvadratnega tlorisa s piramidasto strešico iz skrilja stoji na križišču v Mali vasi. členijo ga štiri rahlo usločene poslikane niše, ki so nekdaj vsebovale upodobitve sv. Florijana, sv. Marije in sv. Martina. Fasade so gladke, brez talnega ali strešnega zidca.

Baročno kužno znamenje iz zadnje četrtine 18. stoletja ima pomembno prostorsko in zgodovinsko funkcijo kot opomin na epidemijo kuge.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih in likovnih detajlov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 8073

Ime enote: Tomaška vas – Spomenik Lenčki Mrzelovi

Lokacija: parc. št.: 117/13 k.o. Golavabuka.

Utemeljitev razglasitve: Na robu gozda v Tomaški vasi stoji spomenik Lenčki Mrzelovi. Spomenik je v obliki visokega granitnega kvadra z napisom: »Tod je padla 1. 5. 1944 hoteč se rešiti iz rok fašističnih krvolokov junakinja Lenčka Mrzelova.« Pogumno kurirko je sovražnik ujel med prenašanjem pošte. Zvezano so jo peljali proti domu, kjer so jo ob poskusu bega ustrelili. Po vsej Štajerski je tiste dni segel glas o mladem, pogumnem dekletu.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 8074

Ime enote: Troblje – Spomenik Ignacu Voljču

Lokacija: parc. št.: južni del 346/3 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: V Trobljah pri Trbulu stoji spomenik narodnemu heroju Ignacu Voljču – Fricu. Spomenik je sestavljen iz granitnih kvadrov in brušene granitne plošče, na kateri je napis: »Tu so nemški okupatorji 4. 4. 1944 ubili Ignaca Voljča – Frica, narodnega heroja, predvojnega komunista, sekretarja oblastnega komiteja KPS za Štajersko.«

Mesto postavitve spomenika predstavlja avtentičen kraj uboja narodnega heroja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 4185

Ime enote: Vrhe – Grob z nagrobnikoma neznanima borcema

Lokacija: parc. št.: 1582/2 k.o. Vrhe.

Utemeljitev razglasitve: Na pokopališču pri cerkvi sv. Neže je spomenik v obliki treh granitnih stebrov, na katere so pritrjene kovinske plošče z napisom. Plošče so ulili ravenski železarji. Na ploščah je napis: »Neznanemu ruskemu partizanu, borcu ruske narodnosti – Konstantinu.« ter posvetilo: »V brezkončni noči sva na mrtvi straži vaše svobode.« Na pokopališču, kjer je postavljen ta spomenik, sta pokopana neznani partizan in borec ruske narodnosti Konstantin. Oba sta sodelovala v bojih proti okupatorju.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 4186

Ime enote: Vrhe – Spomenik NOB

Lokacija: parc. št.: severni del 1578/1 k.o. Vrhe.

Utemeljitev razglasitve: Nad cerkvijo sv. Neže na Selah v gozdu v kraju Vrhe stoji spomenik padlim talcem. Spomenik je sestavljen iz granitnih kamnov, v katere je vgrajena spominska plošča s posvetilom padlim talcem. Sedem kamnov simbolizira sedem talcev.

Gestapo je iz maščevanja za smrt nemškega oficirja 12. 1. 1945 ustrelil sedem talcev na Vrhnjakovem vrhu. Okoliškim ljudem so grozili in jih strahovali, zato so talci več dni ležali na kraju pomora. Kasneje so jih partizani prenesli k cerkvi sv. Neže in jih pokopali.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 4188

Ime enote: Zgornji Razbor – Grobnica padlih partizanov

Lokacija: parc. št.: severni del 764/8 k.o. Zgornji Razbor.

Utemeljitev razglasitve: V Razborju blizu osnovne šole je grobnica, ki je zgrajena iz petih granitnih plošč v obliki zvezde. Na grobnici je napis: »Štiriindvajsetim partizanom, ki so izkrvaveli v Razborju 6. 10. 1944 v eni najtežjih bitk Tomšičeve brigade na Štajerskem ter padlim domačinom postavilo ta spomenik leta 1958 ljudstvo Razborja.«

Borci Tomšičeve brigade so imeli dan pred spopadom v Razborju miting. Po večurnem boju in s številnimi ranjenci je brigada prebila obroč in se umaknila proti Podgorju in naprej na Pohorje. V bojih je podlo osemnajst borcev. Domačini imenujejo to bitko »črni petek«. Zraven borcev Tomšičeve brigade je v grobnici pokopanih še šest domačinov.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

EŠD: 12367

Ime enote: Zgornji Razbor – Križanovo znamenje

Lokacija: parc. št.: severni del *64 k.o. Zgornji Razbor.

Utemeljitev razglasitve: Znamenje pravokotnega tlorisa izvira iz druge polovice 19. stoletja in stoji na ovinku lokalne ceste, ki vodi do domačije Križan. Tvori ga centralna niša potlačeno-ločne oblike z lesenim razpelom v notranjosti. Na stranskih fasadah sta prisotni dve manjši niši. Grobi obrizg, kateri prekriva spodnjo polovico zunanjščine, je bil vzpostavljen naknadno. Arhitekturno nerazčlenjeno znamenje s piramidasto streho iz »šintlov« daje s svojo pojavnostjo pomemben krajinski poudarek območju jugovzhodno pod Uršljo goro.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih in likovnih detajlov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 8022

Ime enote: Zgornji Razbor – Šesernikova kapela

Lokacija: parc. št.: zahodni del *66/1 k.o. Zgornji Razbor.

Utemeljitev razglasitve: Kamnita baročna kapelica stoji ob cesti Zgornji Razbor – Uršlja gora. Prekriva jo piramidasta streha, krita s »šintli«, katero obteka preprost podstrešni venec. Pročelje členi rahlo usločena odprtina, ki vodi v banajsto obokano notranjost s križnima sosvodnicama. V osrednji niši so vidni sledovi nekdanjih poslikav.

Mogočna kapela odprtega tipa izvira iz 18. stoletja in je edini ostanek nekdanjega velikega posestva, katerega del je bila. S svojo umestitvijo v prostor tvori pomemben krajinski poudarek krajine.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih in likovnih detajlov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 8020

Ime enote: Zgornji Razbor – Znamenje pod Uršljo goro

Lokacija: parc. št.: južni del 181/1 k.o. Zgornji Razbor.

Utemeljitev razglasitve: Kamnito slopno znamenje kvadratnega tlorisa iz 18. stoletja stoji vzhodno od cerkve sv. Uršule na Uršlji gori. členita ga dve različno veliki, rahlo usločeni niši. Prekriva ga piramidasta streha, krita s »šintli«. Čokato baročno znamenje z nečlenjeno arhitekturo predstavlja pomembno krajinsko dominanto širše okolice cerkve.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih in likovnih detajlov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 8017

Ime enote: Zgornji Razbor – Znamenje pri Krivonogu

Lokacija: parc. št.: južni del 425 k.o. Zgornji Razbor.

Utemeljitev razglasitve: Slopno kamnito znamenje kvadratnega tlorisa stoji pri domačiji Krivonog. Je brez poudarjenega pročelja, členjeno s štirimi rahlo usločenimi nišami. Zgornji del je od nastavka ločen s profiliranim mejnim zidcem. Prekriva ga lesena piramidasta strešica.

Znamenje, ki datira verjetno še v 17. stoletje, predstavlja kvaliteten krajinski poudarek.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih in likovnih detajlov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

EŠD: 8018

Ime enote: Zgornji Razbor – Znamenje pri Prevalniku

Lokacija: parc. št.: 578 k.o. Zgornji Razbor.

Utemeljitev razglasitve: Slopno znamenje kvadratastega tlorisa stoji neposredno ob domačiji Prevalnik. členijo ga štiri potlačeno polkrožne niše in nima poudarjenega pročelja. Širši spodnji del se proti nastavku rahlo zožuje. Sicer arhitekturno nerazčlenjeno znamenje s konca 17. stoletja prekriva piramidasta strešica iz »šintlov«. Tvori pomemben sestavni del krajine.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege, pojavnost, materialov, opreme, poslikav in okrasja;

– posebno varovanje zunanjščine, gradbene substance, posameznih arhitekturnih in likovnih detajlov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;

– na spomenik in ob njem je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam.

d) **Drugi objekti in naprave**

EŠD: 8025

Ime enote: Dobrovska vas – Pungartnikov kozolec

Lokacija: parc. št.: *84 k.o. Dobrava.

Utemeljitev razglasitve: Na Pungartnikovi domačiji se je v avtentični obliki ohranil le nadstropen kozolec – toplar, s štirimi pari oken. Tipično, ročno tesano tramovno konstrukcijo, vezano z lesenimi cveki, poudarjajo dekorativno izoblikovani stavbni elementi (konzole, izrezljani čelni zatrepi, mrežasta konstrukcija osrednjega dela). Objekt prekriva visoka čopasta dvokapnica z novejšo neustrezno kritino. Prvotna kritina so bile skodle.

Kozolec spada med starejše ohranjene tovrstne stavbe, ki so bile nepogrešljiv del skoraj vsakega kmečkega gospodarstva tega območja. Pomemben je zaradi izvirne pojavnosti ter datacije in imena tesarskega mojstra, izpisanih na prečnem tramu znotraj kozolca. Zabeležena letnica gradnje je 1874, postavil pa ga je tesar Matija Avberšek.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8026

Ime enote: Golavabuka – Črnivnikov kozolec

Lokacija: parc. št.: *41/2 k.o. Golavabuka.

Utemeljitev razglasitve: V okviru Črnivnikove kmetije stoji nadstropen toplar s štirimi pari oken. Pokriva ga enakomerna dvokapnica, krita z ravno betonsko opeko, položeno v karo. Tesan les in likovno oblikovani arhitekturni detajli (križi v nadstropju, »roke«, nakladalna čelna odprtina) dajejo objektu tradicionalni značaj. Toplarju, ki ni datiran in je najverjetneje iz druge polovice 19. stoletja, so nekoliko kasneje k stranski fasadi prislonili stegnjen, dvookenski enostavni kozolec (kozo), krit z deskami. To je enkratno ohranjen primer sožitja dvojnega in enostavnega kozolca na tem območju.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8029

Ime enote: Gradišče nad Slovenj Gradcem – Škofov kozolec

Lokacija: parc. št.: 753/5 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: Na Škofovi domačiji se je na izpostavljenem mestu v avtentični obliki ohranil mogočen toplar s štirimi pari oken. Na tramu v pritličnem delu kozolca je vrezana letnica postavitve 1889. Kozolec je iz tesanega lesa, oblikovan tradicionalno, z mrežasto konstrukcijo v nadstropju, z izrezljanima čelnima zatrepoma ter likovno oblikovanimi konzolami. Streha objekta je enakomerna čopasta dvokapnica krita s skodlami.

Škofov kozolec je izvirna kmečka stavba z ohranjeno osnovno namembnostjo. Je materialni dokument za zgodovino agrarnega gospodarstva ter načina življenja premožnejšega kmečkega sloja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8031

Ime enote: Legen – Klevžev kozolec

Lokacija: parc. št.: vzhodni del 1267 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Na Klevževi domačiji stoji ob robu polja kozolec toplar, s štirimi pari oken. Mogočna čopasta dvokapnica je krita z opeko, ki je nadomestila prvotne skodle. Konstrukcija kozolca je lesena, iz tesanega lesa in vezana z lesenimi cveki. Oblika stavbe je tradicionalna; notranji del nadstropja je obdan z lesenimi križi, čelni zatrepi imajo izrezljane line v obliki kelihov.

Kozolec so zgradili leta 1900, glavni tesarski mojster je bil Martin Friškovič. Tipična stavba večjih dimenzij predstavlja izjemen poudarek v pokrajini.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 13637

Ime enote: Legen – Krenkarjev kozolec

Lokacija: parc. št.: 1187/3 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Na domačiji stoji mogočen lesen kozolec toplar s štirimi pari oken. Pokriva ga dvokapna streha, krita z opeko. Prvotna kritina so bile skodle. Leseno konstrukcijo sestavlja tesan les, pritrjen z močnimi lesenimi cveki. Stavbni detajli (»roke«, čelni zatrepi, mreža v nadstropju) so likovno oblikovani in dajejo kozolcu tipično podobo. Zgradili so ga v začetku 20. stoletja, kar pove v tram vrezan napis: Postavil Miha Lampreht v leti 1904.

Kozolec je skladno oblikovana, datirana gospodarska stavba z izpostavljeno lego v prostoru.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 13638

Ime enote: Legen – Krenkarjeva kovačija

Lokacija: parc. št.: zahodni del 1189 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Na domačiji se je ohranila manjša, v celoti iz kamna grajena kovačija, krita z visoko, podeskano streho. Preprosta stavba ima strogo funkcionalno oblikovane detajle, brez estetskih poudarkov. Postavljena je s slemenom v hrib. Vhod je s čelne fasade; preprosta lesena vrata v pravokotnem podboju imajo zanimivo ključavnico. Ob vratih se nahaja majhno okno, omejeno s kamnitimi ploščami ter opremljeno z ravno, kovano mrežo. Prostor kovačije je banjasto obokan; ohranjeno je ognjišče ter pripadajoče kovaško orodje.

Krenkarjeva kmečka kovačija je osamljen primer tovrstne materialne dediščine, ki priča o načinu življenja in dela na kmetih. Ni datirana, verjetno je bila zgrajena v drugi polovici 19. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8060

Ime enote: Legen – Metvirškova kašča

Lokacija: parc. št.: severovzhodni del 644/3 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: V okviru Metvirškove domačije se je ohranila tipična kmečka kašča. Manjša, vrhkletna stavba pravokotnega tlorisa je podolžno postavljena v breg. Kletni del je zidan iz kamna ter banjasto obokan, vrhnji del je cimper, sestavljen iz tesanih brun. Streha je široka čopasta dvokapnica, krita z betonsko opeko. Originalna kritina so bile skodle. Do vhoda v osrednjo kaščo vodijo zidane stopnice. Pročelje nad kletjo in v zatrepu oblikujeta lesena prečna ganka, ki ju krasi rezljana ograja. Objekt odlikuje tudi izvirna notranjščina ter originalno stavbno pohištvo. Na lesenem podboju kletnega vhoda je zarezana letnica 1863.

Kašča je kvaliteten primer ljudskega stavbarstva, z značilnimi detajli funkcionalnega in estetskega oblikovanja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8061
Ime enote: Legen – Plesnikov kozolec
Lokacija: parc. št.: 539/3 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Na Plesnikovi domačiji se ob strnjeni gruči kmečkih stavb nahaja kozolec toplar, s tremi pari oken. Stavbo sestavlja konstrukcija iz tesanih stebrov in brun, pokriva jo čopasta dvokapna streha, krita s skodli. Notranji del kozolca je v nadstropju izveden z leseno mrežo, čelni zatrepi in »roke« kozolca so dekorativno oblikovani.

Kozolec je bil postavljen konec 19. stoletja in je vse do danes ohranil pristno obliko in avtohtone materiale. Skupaj z drugimi kozolci v tej dolini predstavlja pomemben poudarek v pokrajini.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 13639
Ime enote: Legen – Popjalov kozolec
Lokacija: parc. št.: 1283/2 k.o. Legen.

Utemeljitev razglasitve: Na polju, odmaknjen od domačije, stoji lesen kozolec toplar s tremi pari oken. Ostrešje je originalno, medtem ko so prvotne skodle zamenjali z neustrezno novo kritino. Nadstropje kozolca z notranje strani in s čelnih fasad obdaja mreža iz tesanega lesa. Tramovi so povezani z lesenimi cveki. Čelni zatrepi so oblikovani preprosto, »roke« kozolca so izrezljane.

Popjalov kozolec ni datiran, vendar po obliki in tipologiji sodi v konec 19. ali začetek 20. stoletja. Z ostalimi toplarji v dolini tvori zanimiv ambientalni in stavbni poudarek.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 27922
Ime enote: Mislinjska Dobrava – Smonkarjev kozolec
Lokacija: parc. št.: *81, severozahodni del 502/1 k.o. Dobrava.

Utemeljitev razglasitve: Sredi polja ob glavni cesti stoji na samem velik kozolec toplar, s tremi pari oken. Vogalni stebri so poudarjeni, grajeni iz kamna, vmesni so tesani iz lesa. Objekt pokriva dvokapna streha, krita z doma izdelano betonsko opeko, ki ni prvotna kritina. V lesenih čelnih zatrepih poteka čez vso dolžino loža z izrezljano ograjo. Nadstropje kozolca je obdano z leseno, križasto mrežo.

Smonkarjev toplar je na tem območju edinstveni primer kombinacije zidanega in lesenega kozolca. Ni datiran, ocenjujemo, da so ga zgradili v drugi polovici 19. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8037
Ime enote: Pameče – Mikejeva kašča
Lokacija: parc. št.: zahodni del *150 k.o. Gradišče.

Utemeljitev razglasitve: Pri Mikeju se je v krogu domačijskih stavb ohranila manjša, samostojno stoječa cimprana kašča, pokrita z visoko čopasto streho širokih napuščev. Kritina so skodle. Pod lesenim delom stavbe je iz kamna zidana, banjasto obokana klet. Objekt odlikuje izvirno ohranjena notranjščina in originalno stavbno pohištvo, s poudarjenimi tesarskimi detajli. Čez južno fasado kašče poteka lesen, nedavno obnovljen gank.

Pod podaljšano streho severne fasade sta bili nekoč dve klasični preši, ki pa se nista ohranili.

Mikejeva kašča je značilna ljudska stavba iz 19. stoletja, ki je do danes ohranila osnovne oblikovne značilnosti in namembnost.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 27924
Ime enote: Raduše – Kovačija pri Kovaču
Lokacija: parc. št.: osrednji del 2395, osrednji del 2959/2 k.o. Podgorje.

Utemeljitev razglasitve: Ob potoku Radušnica se v sklopu domačije nahaja dvocelična, iz kamna grajena stavba kovačije, pokrita z opečno dvokapno streho. Pročelje kovačije ima širok strešni napušč, za opravljanje zunanjih kovaških del. Ob kovaški delavnici je še manjši prostor, ki je nekoč služil za kolarsko delavnico. Stavba ima velika, v več polj deljena okna, v oba prostora pa vodita s cestne strani samostojna zunanja vhoda, z neoriginalnimi vrati. Kovačija, ki je na tem mestu stala že konec 19. stoletja, je svojo osnovno podobo ohranila do danes. V obdobju med obema vojnama so stavbi posodobili okna in mehanizme, v novejšem času pa je prišlo še do nekaterih, manj izrazitih predelav zunanjščine.

Sama kovaška delavnica je srednje velik prostor, z ravnim stropom. Ob zadnjo steno je prislonjeno zidano ognjišče,

z odvodom speljanim v dimnik. V prostoru je tudi velik kovaški meh ter del transmisije, na osnovi katere je kovačija delovala v zadnjem obdobju. V celoti so ohranjene poglavitne kovaške naprave in orodja.

Kovačija je imela urejen vodni pogon. V steni proti potoku sta tako vidni dve prvotni odprtini, in sicer za gred vodnega kolesa ter za vodilo, ki je uravnavalo zaporo na jezu. Jez, lesene rake ter vodno kolo se niso ohranili, najdeni so le posamezni fragmenti, na osnovi katerih bodo lastniki ob revitalizaciji kovačije izdelali nove vodne naprave.

Gre za obrtno kovačijo manjšega obsega, z dodatno kolarsko dejavnostjo, o kateri pa ni konkretnih ostalin. Podatki o njeni aktivnosti segajo v obdobje med obema vojnama ter še nekaj časa po drugi vojni. Tako dobro ohranjena in opremljena kovačija je enkraten lokalni spomenik etnološkega in tehniškega značaja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 13649

Ime enote: Sele – Vržišnikov kozolec

Lokacija: parc. št.: južni del 109/5 k.o. Sele.

Utemeljitev razglasitve: Med domačijskimi zgradbami na kmetiji Vržišnik dominira mogočen lesen toplar s tremi pari oken. Tradicionalno konstrukcijo iz tesanega lesa pokriva dvokapnica z neustrezno, salonitno kritino; prvotne so bile skodle. Kozolec oblikujejo klasični stavbni elementi s posebnim poudarkom na likovnem oblikovanju detajlov; nadstropje obdaja lesena cimprana mreža. Kozolec je točkovno in pasovno podtemeljen, temelji so grajeni iz kamna. Na stropnem tramu v pritličnem delu kozolca je vrezana letnica 1897.

Vržišnikov toplar je ambiciozna, datirana gospodarska stavba ter izjemen poudarek v agrarnem okolju.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 27923

Ime enote: Slovenj Gradec – Kraljev kozolec

Lokacija: parc. št.: 856, 858/1, 858/2 k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.

Utemeljitev razglasitve: Na domačiji ob robu mesta se je v avtentični obliki ohranil mogočen kozolec toplar s štirimi pari oken. Pokriva ga dvokapna opečna streha, prvotna kritina so bile skodle. Toplar je klasične lesene konstrukcije, tesan les povezujejo leseni cveki. Nadstropje je obdano z leseno mrežo, čelni zatrepi so obnovljeni in brez poudarkov. Stavbo odlikujejo likovno oblikovane »roke«, z izrezanim motivom štiriperesne deteljice v kladni konstrukciji, kar je svojstven dekorativni element kozolca.

Je nedatiran, po tipologiji pa ga uvrščamo v drugo polovico 19. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8049

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Mežnikov kozolec

Lokacija: parc. št.: 520/5 k.o. Stari trg.

Utemeljitev razglasitve: Mogočen Mežnikov toplar s štirimi pari oken stoji na polju, ob lokalni cesti. Pokriva ga dvokapna čopasta streha opečne kritine. Kozolec je v celoti obnovljen, pri čemer je do neke mere izgubljena njegova pristna podoba, vendar kljub temu lahko še vedno govorimo o izvirni konstrukciji iz tesanega lesa, s tradicionalnim oblikovanjem in detajli, predvsem pa o ohranjeni letnici gradnje 1865, ki dokazuje, da je ta stavba med najstarejšimi kozolci tega območja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 13652

Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Rupertov kozolec

Lokacija: parc. št.: vzhodni del 630/1 k.o. Stari trg.

Utemeljitev razglasitve: Na izpostavljenem mestu vrh hriba stoji odmaknjen od ostalih stavb Rupertov kozolec toplar. Je mogočna stavba s štirimi pari oken, točkovno podtemeljena s kamnitimi bloki. Tramovna konstrukcija je iz tesanega lesa, streha je opečna dvokapnica z novejšimi čelnimi zatrepi. Streha je bila prvotno najverjetneje krita s skodli. Kozolec je tradicionalne oblike: nadstropje je omejeno z leseno mrežo, v čelu je polkrožna nakladalna odprtina, stavbni detajli so likovno oblikovani.

Rupertov kozolec ni datiran, vendar ocenjujemo, da so ga zgradili konec 19. stoletja. Je pomemben stavni poudarek v svojem okolju.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8051
Ime enote: Šmiklavž – Končičev kozolec

Lokacija: parc. št.: *66 k.o. Šmiklavž.

Utemeljitev razglasitve: Ob robu dvorišča kmečke domačije stoji kozolec toplar, s tremi pari oken in s čopasto dvokapnico, krito z macesnovimi deskami. Prvotna kritina so bile smrekove skodle. Kozolec je iz tesanega lesa, skladne konstrukcije. Odlikujejo ga likovno oblikovani elementi: čelna nakladalna odprtina, rezljane »roke«, lesena mreža v nadstropju. Na prečnem tramu stranske fasade je bilo zapisano leto gradnje in ime tesarskega mojstra, kar pa se je tekom let zbrisalo. Vendar se pomni njegova starost, ki naj bi bila okoli 130 let.

Kozolec je originalno ohranjena kmečka stavba in ambientalni poudarek samotne domačije.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8053
Ime enote: Tomaška vas – Herčeva žaga in mlin

Lokacija: parc. št.: *88, *90, 154/1, 154/2, 154/3 k.o. Golavabuka.

Utemeljitev razglasitve: Zanimiv kompleks kmečke žage in mlina na vodni pogon ob strugi Mislinje pripada bližnji Herčevi domačiji. Kompleks, ki ga dopolnjujejo še mlinščica, lesene rake in ostanki jezu na Mislinji, je bil zgrajen v začetku 20. stoletja ter v letih 1999 do 2000 v celoti obnovljen za muzejske, pedagoške in turistične namene.

Žaga, ki stoji na visokih delno kamnitih, delno betonskih temeljih, ima leseno nadgradnjo ter dvokapno streho, krito z doma izdelano betonsko opeko, ki je avtohtona kritina tega območja in obdobja. V čelnem delu je k žagi prizidan podkleten, enocelični bivalni objekt. V žagi se nahaja mehanizem venecianke s štirikratnim prenosom (»firzac žaga«). Mlin je kvadratna lesena stavba, prav tako krita z betonsko opeko. Mlinski mehanizem na kamne in pripadajoče stope so izvirno ohranjeni in obnovljeni. Med obema stavbama se nahaja veliko vodno kolo, ki poganja oboje mehanizmov. Pogoni pa so prilagojeni tudi na električno delovanje.

Gre za v svojem okolju edinstveni, tovrstno ambientalno ohranjeni spomenik etnološkega in tehniškega značaja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 789
Ime enote: Turiška vas – Marovškov kozolec

Lokacija: parc. št.: *8 k.o. Dobrava.

Utemeljitev razglasitve: V krog Marovškove domačije sodi mogočen kozolec toplar, sestavljen iz štirih enakih krakov, ki predstavljajo tlorisno obliko grškega križa. Krake prekrivajo visoke strehe s polnimi čopi, ki v stiku strešnih slemen v osrednjem delu skupnega ostrešja tvorijo manjšo stožčasto strešico. Kritina stavbe so smrekove skodle. T. i. križni kozolec je grajen iz tesanih tramov, oblikovan je tradicionalno, z mrežo lesenih križev v nadstropju ter s poudarjenimi rezljanimi »rokami«. Kozolec te velikosti in oblike je nastal verjetno zaradi gospodarskih potreb velikega kmečkega ali morda grajskega posestva.

Dobro vzdrževan kozolec je izjemen arhitekturni in etnološki spomenik ter edini znan primer križnega kozolca v slovenskem prostoru. Ni datiran, njegov nastanek pa strokovnjaki postavljajo v 18. ali v začetek 19. stoletja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 13660
Ime enote: Vrhe – Blatnikov mlin

Lokacija: parc. št.: jugozahodni del 13 k.o. Vrhe.

Utemeljitev razglasitve: Ob strugi potoka Selčnica stoji na samem majhen kmečki mlin, ki pripada Blatnikovi domačiji. Do njega je speljana mlinščica, voda na leseno pogonsko kolo pa priteka od zgoraj, po lesenem žlebu. Stavba mlina je s slemenom postavljena v hrib, stoji na preprostih, iz kamnov naloženih temeljih. Stene so lesene, iz desk, streha je enakomerna opečna dvokapnica. V stavbi je ohranjen mlinski mehanizem na kamne, s vso pripadajočo opremo. Različne svetlobne odprtine v stenah, v obliki lista, čaše in kroga, pričajo o poskusu ljudskega likovnega oblikovanja. Vrata v mlin so neoriginalna, prenesena od drugod.

Gre za preprost primer kmečkega mlina s konca 19. ali začetka 20. stoletja, ki je deloval še do nedavnega. Je eden zadnjih ohranjenih mlinov na širšem območju, zaradi česar ga je kljub slabemu gradbenemu stanju nujno ohraniti.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

EŠD: 8057

Ime enote: Zgornji Razbor – Kotnikova kašča

Lokacija: parc. št.: severozahodni del *60 k.o. Zgornji Razbor.

Utemeljitev razglasitve: Samotna, iz kamna grajena stavba stolpaste oblike stoji tik ob lokalni cesti, zahodno od cerkve sv. Danijela. Nekoč je bila sestavni del mogočne domačije pri Zgornjem Kotniku, ki je med zadnjo svetovno vojno pogorela. Ohranila se je samo kašča, ki je s cestne strani dvonadstropna, locirana je v hrib, pokriva jo šotorasta streha s skodlasto kritino. Klet kašče je obokana (banja s sosvodnicami), vhod vanjo je skozi širok polkrožno oblikovan portal s cestne fasade. Na obeh strani vhoda sta v zidu ozki pokončni lini. V nadstropni, v bivalne namene preoblikovan del kašče je vhod po brežini s stranske fasade. Kašča ima pilastrsko členjeno fasado in šivane robove, nad kletnim portalom pa se je v ometu slabo ohranila letnica 1826. Okenske odprtine v nadstropjih niso originalne, prav tako fasadna členitev in strešna konstrukcija kažeta na predelavo zgornjega dela objekta.

Kotnikova kašča ne sodi med značilne kmečke zgradbe tega območja in je kot taka enkraten in specifičen dokument za gradbeno in kulturno zgodovino kraja.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;

– podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;

– v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

e) **Naselja in njihovi deli**

EŠD: 657

Ime enote: Slovenj Gradec – Mestno jedro

Lokacija: parc. št.: južni del 1038/1, 1039, 1042/1, 1042/2, 1045/7, južni del 235/1, 388, 389/1, 389/2, 390, 391, 392/1, 392/2, 393, 394/1, 394/2, 394/3, 395/1, 395/2, 395/3, 396, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404/2, 404/3, 404/4, 405, 406, 407, 408/5, 408/6, 408/7, 408/8, 408/9, 408/10, 408/2, 409/4, 409/7, 409/8, 410/3, 410/4, 410/5, 411/3, 411/4, 411/5, 411/6, 411/7, 412/1, 412/3, 412/7, 413, 414, 415, 416 JV del, 417/1, 417/2, 417/3, 418/1, 418/2, 419/1, 419/2, 419/3, 419/4, 419/5, 419/6, 420/1, 420/2, 421, 422, 423, 424, 425, 426/1, 426/2, 426/3, 427, 428/1, 428/2, 429/6, 429/7, 430/10, 430/11, 430/12, 430/13, 430/14, 430/15, 430/16, 430/5, 430/5, 430/6, 430/7, 430/8, 430/9, 431/1, 433/59, 433/60, 433/61, 434, 435/1, 435/2, 435/3, 435/4, 435/5, 435/6, 436/1, 436/2, 436/3, 436/4, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448/1, 448/2, 449, 450, 451, 452/1, 452/2, 452/3, 453, 454/1, 454/2, 455, 456/1, 456/2, 457, 458, 459, 460/1, 460/2, 461/1, 461/2, 461/4, 461/5, 462/1, 462/2, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471/1, 471/2, 471/15, 472, 473, 474/1, 475, 476, 477/1, 477/2, 477/3, 478, 479/1, 479/2, 479/3, 479/8, 479/9, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487/1, 487/2, 487/3, 487/4, 488, 489/1, 489/2, 490/1, 490/2, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500/1, 500/2, 501, 502, 503, 504/1, 504/2, 505, 506, 507, 508/1, 508/3, 508/4, 509, 510, 511/3, 511/4, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523/1, 523/2, 524/1, 524/2, 525/2, 525/3, 525/4, 525/5, 526/1, 526/2, 526/3, 526/4, 527/1, 527/2, 527/4, 528/1, 529, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540/1, 540/2, 541/1, 541/2, 542, 543/2, 543/3, 543/5, 544/1, 545, 564/1, 564/2, 564/3, 564/4, 564/5, 565/1, 565/2, 565/3, 568, 569/1, 569/2, 570, 572, 573, 574, 575/1, 575/2, 576, 577, 578, 579/1, 579/2, 579/3, 579/4, 580, 581/1, 581/2, 581/3, 581/4, 582, 600, 601, 602/1, 602/2, 603/1, 603/3, 603/4, 604, 605/1, 605/2, 606, 607/1, 607/2, 607/3, 608, 609/1, 609/2, 610, 611, 612, 613, 614, 615/1, 615/2, 615/3, 615/4, 616, 617, zahodni del 618, 619, 623/2, južni del 624 k.o. Slovenj Gradec.

Utemeljitev razglasitve: Slovenj Gradec leži ob sotočju Mislinje in Suhadolnice v Mislinjski dolini. Tlorisno mrežo mesta tvorita dva osrednja trga – Glavni trg in Trg svobode, ki sta med drugim obdana z Meškovo ulico, Gosposvetsko cesto, Cankarjevo ulico, Pohorsko in Francetovo cesto. Naselitvena kontinuiteta Slovenj Gradca sega v čas Ilirov in Keltov, od 1. do 3. stoletja je bila na območju Starega trga rimska poštna postojanka Colatio. V 10. in 11. stoletju so na Grajskem hribu prebivali Slovani. Zametke mesta predstavlja naselbina, ki so jo leta 1211 ustanovili gospodje Andeški. Leta 1235 je naselbina dobila cerkev, 1251 je postala trg, 1267 mesto, ki je dobilo po letu 1270 tudi obzidje. Mesto je imelo pred letom 1342 vikariat, leta 1386 lastno nižje sodstvo, 1417 špital. Leta 1494 je dobilo tudi mestni grad Rotenturn. Srednjeveško mesto je bilo obdano z obzidjem v obliki trapeza s štirimi obrambnimi točkami. Njegovo os je predstavljal cestni trg, današnji Glavni trg. Na obeh koncih trga so se izoblikovale štiri prečne ulice (sedanja Poštna, Ozka ulica in oba kraka Cankarjeve), ki so ga povezovale z današnjo Meškovo ulico in Vorančevim trgom. Te ulice so uokvirjale tržno jedro naselbine, ki sta jo prečno razpolavljala Šolska ulica in Trg svobode. Med leti 1782 in 1825 je bilo obzidje v precejšnji meri odstranjeno. Mesto se je v svoji osnovni obliki ohranilo do leta 1811, ko ga je prizadel požar, kateremu je leta 1913 sledil naslednji. Kljub temu je uspelo ohraniti urbano zasnovo iz 13. stoletja. Danes zavzemajo njegov osrednji del hiše ob Glavnem trgu in Trgu svobode, s poudarkom na cerkvi sv. Elizabete in sv. Duha ter graščini Rotenturn. Med hišami prevladujejo enonadstropnice, ki so večinoma podkletene in krite z opeko. Pritličja služijo predvsem poslovnim namenom, nadstropja pa bivanju. Pri njihovi dataciji je potrebno upoštevati dejstvo, da je bilo mesto po požaru leta 1632 v glavnem na novo zgrajeno. Mestno jedro je pretežno ohranilo svojo srednjeveško parcelacijo, ki se je malo spremenila v času baroka, ko so združevali posamezne stavbe. Sicer segajo zasnove hiš večinoma v 18. stoletje, deloma v 17., vendar pa so bile v drugi polovici 19. stoletja v veliki meri predelane ali vsaj na novo fasadirane.

S svojo srednjeveško zasnovo tvori Slovenj Gradec izjemno kvaliteten historični organizem, ki je ohranil svojo prvobitno pričevalnost.

Opis varstvenega režima: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– varovanje kulturnih, arhitekturnih, urbanističnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

– da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

– strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin urbanizma po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;

– omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov;

– pri kakršnih koli posegih v tla so obvezne predhodne arheološke raziskave.

6. člen

Spomeniki se označijo v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov, razen arheoloških in naselbinskih spomenikov.

7. člen

Za vsako spremembo funkcije spomenika ali njegovega dela in za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali zemljišče, so potrebni predhodni kulturnovarstveni pogoji in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje pristojnega Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

8. člen

Podrobnejše pogoje za raziskovanje, način vzdrževanja, pogoje za posege, fizično varovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti ter posamezne druge ukrepe, določa Zakon o varstvu kulturne dediščine. Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

9. člen

Pravni status nepremičnega kulturnega spomenika se zaznamuje v zemljiški knjigi kot zaznamba na podlagi tega odloka. Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na parcelnih številkah, navedenih v 5. členu tega odloka.

10. člen

Meje območij kulturnih spomenikov in njihovih vplivnih območij so vrisane na digitalnem katastrskem načrtu v merilih 1:1000 in 1:2880, prav tako so prikazane v preglednem katastrskem načrtu v merilu 1:5000.

Izvirnike načrtov, ki so sestavni del tega odloka, hranita Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor in Mestna občina Slovenj Gradec.

11. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine. Za vse kršitve tega odloka se uporabljajo določbe od 125. do 129. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine.

12. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Slovenj Gradec (Uradni list RS, št. 9/94 in 38/09).

13. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 350-0006/2014
Slovenj Gradec, dne 3. marca 2016

Župan
Mestne občine Slovenj Gradec
Andrej Čas l.r.

1061. Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju Mestne občine Slovenj Gradec

Na podlagi 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40), 21., 29. in 61. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 27/08 – odl. US, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO), četrtega odstavka 149. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15 in 102/15), 3. in 17. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US in 92/14 – odl. US), 31. člena Uredbe o oskrbi s pitno vodo (Uradni list RS, št. 88/12), Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12 in 109/12) in 16. člena Statuta Mestne občine Slovenj Gradec (Uradni list RS, št. 87/15 – uradno prečiščeno besedilo UPB-2) je Občinski svet Mestne občine Slovenj Gradec na 15. redni seji dne 16. 3. 2016 sprejel

O D L O K
o oskrbi s pitno vodo na območju Mestne občine Slovenj Gradec

I. UVODNI DOLOČBI

1. člen

Ta odlok ureja način opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbo s pitno vodo (v nadaljnjem besedilu: javna služba) na območju Mestne občine Slovenj Gradec (v nadaljevanju: občina), tako, da določa:

– organizacijsko in prostorsko zasnovo opravljanja javne službe,
– vrsto in obseg javnih dobrin javne službe,
– pogoje za zagotavljanje oskrbe s pitno vodo,
– pravice in obveznosti uporabnikov,
– vire financiranja javne službe in način oblikovanja cen storitev javne službe,
– vrsto in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje javne službe,
– druge elemente v zvezi z izvajanjem javne službe.

2. člen

Izrazi, uporabljeni v tem odloku, imajo naslednji pomen:

1. pitna voda je voda v skladu s predpisom, ki ureja pitno vodo,
2. obdelava vode je filtriranje, čiščenje in dezinfekcija vode iz vodnega vira, ki je namenjen oskrbi s pitno vodo,
3. odjemno mesto je mesto spoja interne vodovodne napeljave z obračunskim vodomerom; odjemno mesto je tudi mesto, kjer se izvaja odjem vode iz javnega vodovoda,
4. sekundarni vodovod je omrežje cevovodov ter z njimi povezani tehnološki objekti, kot so objekti za dvigovanje ali zmanjševanje tlaka v omrežju in za obdelavo vode na sekundarnem vodovodu, ki je namenjeno za neposredno priključevanje stavb na posameznem poselitvenem območju. V sekundarni vodovod je vključeno tudi vodovodno omrežje, vključno z zunanjimi hidranti, in vodovodno omrežje za vzdrževanje javnih površin. Gradbeni inženirski objekti in oprema sekundarnega vodovoda so občinska gospodarska javna infrastruktura. Priključki stavb na sekundarni vodovod niso objekti oziroma oprema javne infrastrukture,
5. primarni vodovod je omrežje cevovodov ter z njimi povezani tehnološki objekti, kot so za obdelavo vode, vodohrani in črpališča, ki so namenjeni transportu pitne vode od enega ali več vodnih virov do sekundarnega vodovoda. Gradbeni inženirski objekti in oprema primarnega vodovoda so občinska gospodarska javna infrastruktura,
6. transportni vodovod je del vodovoda, na katerem ni priključkov neposrednih porabnikov pitne vode in je namenjen za transport vode na večje razdalje od vodnih virov do primarnega vodovoda,
7. lastna oskrba prebivalcev s pitno vodo je oskrba prebivalcev s pitno vodo na podlagi vodnega dovoljenja, izdanega v

XIII. KAZENSKE DOLOČBE

46. člen

(kazenske določbe)

(1) Z globo 1.400 EUR se kaznuje upravljavec javnega vodovoda, če:

– prekine dobavo vode v nasprotju s 26. členom tega odloka;

– začasno prekine dobavo vode v nasprotju s 27. členom tega odloka;

– neupravičeno omejuje porabo vode;

– ne izpolnjuje obveznosti iz 38. člena tega odloka.

(2) Z globo 400 EUR se kaznuje uporabnik vodovoda, če:

– odvzema vodo iz hidrantnega omrežja v nasprotju s 44. členom tega odloka;

– uporablja vodo iz namakalnih priključkov v nasprotju s pogoji določenimi v vodnem dovoljenju oziroma soglasju za priključitev;

– ne upošteva izdanih omejitev porabe vode.

(3) Z globo 1000 EUR se kaznuje uporabnik, pravna oseba, posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

– se priključi na javni vodovod brez soglasja upravljavca;

– ravna v nasprotju z 11. in 12. členom tega odloka;

– s posegom ali dejanjem v varovalnem pasu vodovoda povzroči škodo ali posledično dodatne stroške pri vzdrževanju vodovoda;

– namensko ravna v nasprotju z 39. členom tega odloka.

XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

47. člen

(prehodne in končne določbe)

(1) Za rabo vodnih virov za lastno oskrbo stavb s pitno vodo morajo lastniki stavb in gradbenih inženirskih objektov pridobiti vodno dovoljenje skladno z določbami veljavne zakonodaje in tega odloka. Lastniki zasebnih vodovodov morajo v treh mesecih od uveljavitve tega odloka določiti upravljavca zasebnega vodovoda skladno s 6. členom tega odloka.

(2) Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o pogojih za dobavo vode na območju Občine Sežana (Uradne objave Primorskih novic št. 20, z dne 31. 5. 1991).

(3) Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 032-11/2021-4
Sežana, dne 16. decembra 2021

Župan
Občine Sežana
David Škabar

SLOVENJ GRADEC

4044. **Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Mestne občine Slovenj Gradec**

Na podlagi 12. in 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 30/11 – Uradni list RS, št. 16/08, 123/08 in 8/11, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg; ZVKD-1) in 17. člena Statuta Mestne občine Slovenj Gradec (Statut MOSG-UPB-3, Uradni list RS, št. 91/20) ter Strokovnih podlag za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena za občino Slovenj Gradec, ki jih je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor, z dne 17. 9. 2021, je Mestni svet Mestne občine Slovenj Gradec na 28. redni seji dne 24. novembra 2021 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Mestne občine Slovenj Gradec

1. člen

V Odloku o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Mestne občine Slovenj Gradec (Uradni list RS, št. 32/06) se besedilo 5. člena točke a) pod oznako EŠD: 311 v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Lokacija: parc. št. 1575/1, 1575/2, 797/2, 798, 799/1, 799/2, 802, 803/4, 803/5, 803/6, 803/7, 812, 813, 820/10, 820/11, 820/12, 820/13, 820/4, 820/5, 820/14, 820/7, 820/8, 820/9, 824, vse k.o. Gradišče.«

2. člen

Besedilo 5. člena točke a) pod oznako EŠD: 7954 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Mislinjska Dobrava – Rimska cesta Celeia – Virunum

Lokacija: parc. št.: 23/1, 24, 25/2, 25/3, 27/1, 27/3, 28/2, 30/1, 30/2, 30/4, 30/6, 32/2, 33/1, 33/2, 346/2, 553/2, 553/3, 553/4, 554/1, 554/2, 554/3, 554/4, 556/4, 573/1, 579/1, 581, 585/1, 585/2, 586, 715, 716/1, 1045/2, 1046/2, 1047/1, 1047/3, 1049/1, 1050, 1054/1, 1054/3, 1054/5, 1058/2, 1067/1, 1067/5, 1067/8, 1067/16, 1067/17, 1067/21, 1067/23, 1067/31, 1067/41, 1067/59, 1069, 1074/2, 1074/11, 1098/1, 1098/13, vse k.o. Dobrava

Parc. št.: 577, 600, 728, 2869, vse k.o. Podgorje.

Parc. št.: 60, 63/1, 63/2, 63/6, 63/7, 66/1, 66/7, 88/2, 88/7, 88/11, 88/19, 88/23, 88/25, 88/26, 225/1, 225/3, 278/1, 279, 280, 282, 292/2, 294, 296, 297/1, 298/1, 300/2, 828/1, 828/4, 832/4, 833, 836/1, vse k.o. Sele.

Parc. št.: *80/1, 222/3, 222/6, 226/21, 242/2, 242/5, 242/6, 242/10, 242/11, 243/2, 246/5, 246/10, 339, 342, 343, 346/1, 346/4, 346/10, 347, 350, 351, 352, 358, 359/1, 361, 365/1, 365/4, 368/1, 369, 387/6, 388/1, 388/3, 388/4, 894, 941/1, 947/1, 951, 952/1, 952/2, 952/3, 960/1, 960/2, 960/3, 961/1, 965, 967/2, 968, 989, 992/1, 992/3, 993, 996, 1058, 1060/4, 1060/6, 1062, 1063, 1079, 1080, 1084/1, 1085/1, 1087, 1276/2, 1294/3, 1294/4, 1296, 1310/1, 1313/2, 1314/1, 1318/1, 1321/2, 1342/2, 1357, 1374/1, 1374/2, 1392, 2213/8, vse k.o. Stari trg.

Parc. št.: 1004, 1014/1, 1016, 1024, 1025, 1044, 1048/1, 1049/1, 1049/2, 1050/1, 1050/2, 1058, 1060, 1061, 1071/1, 1072, 1101/11, 1101/12, 1101/14, 1101/16, 1101/20, 1101/21, 1124/1, 1124/2, 1125, vse k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.

Parc. št.: 226, 227/1, 227/2, 227/3, 229/1, 273/3, 276/1, 277, 282/3, 282/4, 282/30, 282/36, 290/2, 291/1, 292/2, 294, 295, 297/1, 1322, 1324/1, 1324/3, 1324/4, 1324/5, 1325, 1329/1, 1343/1, 1343/2, 1345, 1346/1, 1346/2, 1347, 1352, 1356/1, 1401/2, 1401/3, 1401/4, 1403/1, 1403/2, 1403/5, 1403/7, 1403/9, 1404/1, 1404/3, 1405, 1406, 1407, 1408, 1418/1, 1418/2, 1418/5, 1419, 1420/1, 1606/3, 1606/15, 1607/5, 1607/9, 1607/10, 1628, 1629, 1631, 1632, 1639/2, 1654/1, 1658, vse k.o. Vrhe,

kar v naravi predstavlja traso, ki poteka preko navedenih parcel.«

3. člen

Besedilo 5. člena točke a) pod oznako EŠD: 10319 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Slovenj Gradec – Gomilno grobišče pod Gradiščem

Lokacija: parc. št.: vzhodni del 100/1, 100/2, 101/5, 1040/10, 1040/28, južni del 1040/29, 1040/30, 1040/33,

1040/34, zahodni del, 1041/2, 114/21, severovzhodni del 114/22, 114/23, 118/13, 123/58, 123/60, 101/6, 101/7, 53/7, 53/5, zahodni del 61, 62/1, 62/2, 66, 69/1, 69/2, 69/3, 69/4, 69/5, 70, 71/3, 72/3, 72/4, 72/5, 72/6, 73/3, 73/4, 73/5, 73/6, 74/1, 74/3, 74/4, 75/34, 75/36, 76/1, 76/2, 77/10, 77/11, 77/12, 77/5, 77/6, 77/7, 77/8, 77/9, 85, 86/1, 87, 88/1, 88/2, 89/3, 89/4,, 89/2, 90/3, 90/4, 90/5, 90/2, 91, 92/5, 92/6, 94/59, 94/60 96/1, 96/2, 97/1, 97/2, 98, 99/1, 99/2, vse k.o. Slovenj Gradec;

parc. št.: 158/28, 158/29, 158/30, 158/39, 158/40, 158/42, 158/75, 158/76, 158/78, 158/79, 158/80, 158/81, 158/82, 158/83, 158/85, 158/87, 158/89, 158/91, vse k.o. Legen.«

4. člen

Besedilo 5. člena točke a) pod oznako EŠD: 693 se v prvem in drugem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Arheološko najdišče Colatio

Lokacija: parc. št.: 1289/4, 1289/5, južni del 1290/1, 1294/1, 1294/2, 1310/3, južni del 1310/4, 1310/5, severozahodni del 1312/1, 1312/2, 1342/6, 1371/1, 1371/2, 1374/1, 1374/2, 1374/3, 1374/4, 188/1, 188/2, 188/3, 188/4, 188/5, 188/6, 190/23, 190/27, 190/3, 191/1, 191/16, 191/21, 191/4, 192/1, 192/10, 192/11, 192/12, 192/13, 192/14, 192/15, 192/16, 192/17, 192/18, 192/2, 192/3, 192/4, 192/5, 193/1, 193/2, 193/3, 193/4, 193/5, 194/1, 194/2, 196/3, 196/4, 196/5, 197/5, 197/6, 197/7, vzhodni del 198/1, 198/2, 201/1, 201/2, 213/1, 213/3, 213/4, 214/1, 214/10, 214/13, 214/16, 214/17, 214/18, 214/19, 214/20, 214/21, 214/22, 214/23, 214/7, 214/9, 215/1, 215/10, 215/11, 215/12, 215/13, 215/14, 215/17, 215/18, 215/19, 215/2, 215/20, 215/22, 215/23, 215/24, 215/25, 215/26, 215/27, 215/28, 215/29, 215/5, 215/6, 215/7, 216/1, 216/2, 216/3, 218/1, 218/2, 219/1, 219/2, 219/4, 221/1, 222/1, 222/3, 222/5, 222/6, 222/7, 223/10, 223/11, 223/12, 223/5, 223/7, 223/8, 226/10 226/12, 226/13, 226/14, 226/15, 226/16, 226/19, 226/20, 226/21, 226/23, 226/24, 226/7, 226/9, 236/2, 241, 242/11, južni del 53/3, 55/2, jugovzhodni del 55/3, 55/8, 57/1, 57/2, 57/5, jugovzhodni del 58/3, 937/1, 937/2, 937/3, 942/1, 942/3, 942/4, 942/5, 946/10, 946/12, 946/15, 946/2, 946/22, 946/23, 946/24, 946/25, 946/33, 946/35, 946/38, 946/39, 946/4, 946/40, 946/41, 946/43, 946/45, 946/47, 946/9 947/1, 947/2, 947/3, južni del 952/1, 1310/6, 1310/7, 1310/8, 1392/1, 1392/2, 196/6, 197/10, 197/11, 197/12, 197/9, 222/10, 222/9, 223/13, 223/14, 226/25, 226/26, 226/27, 226/28, 226/29, 226/30, 941/5, 941/6, 946/48, 969/11, 969/9-del, vse k. o. Stari trg.

Parc. št.: severozahodni del 917, 918/1, 918/2, 919/1, 919/2, 920, 921/1, 921/2, 922, 923/1, 923/2, zahodni del 924/1, severozahodni del 924/2, 925/, 1043/2-del, vse k.o. Slovenj Gradec.«

5. člen

Besedilo 5. člena točke a) pod oznako EŠD: 7944 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Arheološko najdišče Puščava

Lokacija: parc. št.: 114/9 (del), 114/6, 124, severni del 1273/8, 131, 132, 133, severni del 146/1, vse k.o. Stari trg.«

6. člen

Besedilo 5. člena točke a) pod oznako EŠD: 7951 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Šmartno pri Slovenj Gradcu – Rimskodobni vodovod

Lokacija: parc. št.: 861/1, 861/18 (južni del), 861/20, 861/31, 861/35 (južni del), 861/6, vse k.o. Šmartno pri Slovenj Gradcu.«

7. člen

(1) Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 3420 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Brda – Cerkev sv. Andreja

Lokacija: parc. št.: 236/1, 294/3, del parcele 294/4 1122/3, 1115/4 in 1122/6, vse k.o. Brda.«

(2) Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 3420 se v šestem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 236/2, 236/3, 292/1, del parcele 292/4, 293, 294/1, 295, severni del 300/1, 300/4, severozahodni del 1115/1, 1118, 1120/3, 1120/4, 1115/4, 1122/6, 1122/5, južni del 1317/25, 1317/26, 1317/28, vse k.o. Brda.«

8. člen

V besedilu 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 3217 se v šestem odstavku v opisu vplivnega območja briše nepremičnina: parc. št. 1403/13 k.o. Pameče.

9. člen

V besedilu 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 3257 se šesti odstavek spremeni, tako da se glasi:

»Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 2057/2, zahodni del 2057/3, zahodni del 2062/1, 2062/2, 2062/3, 2071, 2072, vzhodni del 2092/3, 2095, 2096/1, 2096/2, severni del 2232/1, severni del 2232/2, severni del 2232/3, zahodni del 2897/1, 2897/2, 2898/1, 2898/2, južni del 2898/3, 2898/4, 2899/2, 2899/3, zahodni del 2907/4, 2907/5, vse k.o. Podgorje«

10. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 30297 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Slovenj Gradec – Dvorec Zavlar

Lokacija: osrednji del parc. št.: 408/11 k.o. Stari trg.«

11. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 7973 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 16

Lokacija: parc. št. 466/3, 466/5, 466/6, 466/8 in 466/9, vse k. o. Slovenj Gradec.«

12. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 7974 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 17

Lokacija: parc. št. 502/1 in 502/2, obe k. o. Slovenj Gradec.«

13. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 7983 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 29 in 31

Lokacija: parc. št. 521/1 in 521/2, obe k. o. Slovenj Gradec.«

14. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 7986 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

Ime enote: Slovenj Gradec – Hiša Glavni trg 36, 36a

»Lokacija: parc. št.: 404/3, 404/4, 405, 406, vse k.o. Slovenj Gradec.«

15. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 694 se v osmem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Opis vplivnega območja spomenika: parc. št.: 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66/1, 66/2, 67, 68, 69, 146/1, 146/2, 147, 148/1, 148/3, 151, 153, 154, 155, jugovzhodni del 1273/6, 1273/7, 1273/8, 1273/9, 1273/10, 1273/11, 1273/12, ter vzhodni del parc. št. 1298, vse k.o. Stari trg.«

16. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 3392 se v petem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Opis vplivnega območja spomenika: severni del parc. št. 1371/1, severni del 188/4, parc. št. 188/5, 191/1, 192/1, 193/1, 193/2, 193/3, 193/4, 193/5, 196/3, 196/4, 196/5, 196/7, 196/7 197/11, 197/12,, 197/5, 197/6, 197/7, 197/8, 197/9, vse k.o. Stari trg pri Slovenj Gradcu.«

17. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 8055 se v drugem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Vrhe – Domačija Anžič

Lokacija: parc. št.: 1607/2, južni del 291/1, severni del parcele 291/2, 291/3, 292/2, južni del 297/1, vse k.o. Vrhe.«

18. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 8058 se v drugem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Zgornji Razbor – Domačija Plešivčnik

Lokacija: parc. št.: 220/9, 220/10, 222, severni del parcele 252/11, 252/12, 262 k.o. Zgornji Razbor.«

19. člen

Besedilo 5. člena točke c) pod oznako EŠD: 4172 se imenu enote spremeni tako, da se glasi:

»Legen – Grobnica talcev na Legenskem polju.«

20. člen

Besedilo 5. člena točke c) pod oznako EŠD: 8064 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Legen – Spomenik borcem I. Pohorskega bataljona

Lokacija: parc. št.: 1418/28, 1418/29 in 1416/7, vse k.o. Gradišče.«

21. člen

Besedilo 5. člena točke c) pod oznako EŠD: 4178 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Podgorje pri Slovenj Gradcu – Grobišče borcev XIV. divizije

Lokacija: parc. št.: južni del 51/2 k.o. Podgorje.«

22. člen

Besedilo 5. člena točke b) pod oznako EŠD: 8012 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Stari trg pri Slovenj Gradcu – Križev pot

Lokacija: Križev pot poteka preko sledečih parc. št.: 60, 61, 62, 63, 146/1, 147, 148/1, 148/3, južni del parcele 188/4, 185/2, 185/3, 186/2, vzhodni del 186/8, 187, 188/1, severni del parcele 188/2, severni del parcele 188/3, zahodni del parcele 188/6, severni del 198/1, 1290/4, vse k.o. Stari trg.«

23. člen

Besedilo 5. člena točke c) pod oznako EŠD: 4185 se imenu enote spremeni tako, da se glasi:

»Vrhe – Grob partizanov pri cerkvi sv. Neže«

24. člen

Besedilo 5. člena točke c) pod oznako EŠD: 4188 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Zgornji Razbor – Grobnica padlih partizanov

Lokacija: parc. št.: severni del 764/8 in severni del 764/9 k.o. Zgornji Razbor.«

25. člen

Besedilo 5. člena točke c) pod oznako EŠD: 8020 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Zgornji Razbor – Znamenje pod Uršljo goro

Lokacija: parc. št.: vzhodni del 181/1 k.o. Zgornji Razbor.«

26. člen

Besedilo 5. člena točke d) pod oznako EŠD: 8026 se v drugem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Utemeljitev razglasitve: V okviru Črnivnikove kmetije stoji nadstropen toplar s štirimi pari oken. Pokriva ga enakomerna dvokapnica, krita z ravno betonsko opeko, položeno v karo. Tesan les in likovno oblikovani arhitekturni detajli (križi v nadstropju, »roke«, nakladalna čelna odprtina) dajejo objektu tradicionalni značaj.«

27. člen

Besedilo 5. člena točke d) pod oznako EŠD: 27924 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Raduše – Kovačija pri Kovaču

Lokacija: parc. št.: osrednji del 2395, osrednji del 2959/14, obe k.o. Podgorje.«

28. člen

Besedilo 5. člena točke d) pod oznako EŠD: 8053 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Ime enote: Tomaška vas – Herčeva žaga in mlin

Lokacija: parc. št.: *88, *90, 154/1, 154/3, 154/5, 154/6, 154/7, vse k.o. Golavabuka.«

29. člen

Besedilo 5. člena točke d) pod oznako EŠD: 13660 se v drugem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Utemeljitev razglasitve: Ob strugi potoka Selčnica stoji na samem majhen kmečki mlin, ki pripada Blatnikovi domačiji. Stavba mlina je s slemenom postavljena v hrib, stoji na preprostih, iz kamnov naloženih temeljih. Stene so lesene, iz desk, streha je enakomerna opečna dvokapnica. V stavbi je ohranjen mlinski mehanizem na kamne, z vso pripadajočo opremo. Različne svetlobne odprtine v stenah, v obliki lista, čaše in kroga, pričajo o poskusu ljudskega likovnega oblikovanja. Vrata v mlin so neoriginalna, prenesena od drugod.«

30. člen

Besedilo 5. člena točke e) pod oznako EŠD: 657 se v prvem odstavku spremeni tako, da se glasi:

»Lokacija: parc. št.: južni del 1038/1, 1039, 1042/1, 1042/2, 1045/7, južni del 235/1, 388, 389/1, 389/2, 390, 391, 392/1, 392/2, 393, 394/1, 394/2, 394/3, 395/1, 395/2, 395/3, 396, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404/2, 404/3, 404/4, 405, 406, 407, 408/5, 408/6, 408/7, 408/8, 408/9, 408/10, 408/2, 409/4, 409/7, 409/8, 410/3, 410/4, 410/5, 411/3, 411/4, 411/5, 411/6, 411/7, 412/1, 412/3, 412/7, 413, 414, 415, 416 JV del, 417/1, 417/2, 417/3, 418/1, 418/2, 419/1, 419/2, 419/3, 419/4, 419/5, 419/6, 420/1, 420/2, 421, 422, 423, 424, 425, 426/1, 426/2, 426/3, 427, 428/1, 428/2, 429/6, 429/7, 430/10, 430/11, 430/12, 430/13, 430/14, 430/15, 430/16, 430/5, 430/6, 430/7, 430/8, 430/9, 431/1, 433/59, 433/60, 433/61, 434, 435/1, 435/2, 435/3, 435/4, 435/5, 435/6, 436/1, 436/2, 436/3, 436/4, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448/1, 448/2, 449, 450, 451, 452/1, 452/2, 452/3, 453, 454/1, 454/2, 455, 456/1, 456/2, 457, 458, 459, 460/1, 460/2, 461/1, 461/2, 461/4, 461/5, 462/1, 462/2, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471/1, 471/2, 471/15, 472, 473, 474/1, 475, 476, 477/1, 477/2, 477/3, 478, 479/1, 479/2, 479/3, 479/8, 479/9, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487/1, 487/2, 487/3, 487/4, 488, 489/1, 489/2, 490/1, 490/2, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500/1, 500/2, 501, 502, 503, 504/1, 504/2, 505, 506, 507, 508/1, 508/3, 508/4, 509, 510, 511/3, 511/4, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523/1, 523/2, 524/1, 524/2, 525/2, 525/3, 525/4, 525/5, 526/1, 526/2, 526/3, 526/4, 527/1, 527/2, 527/4, 528/1, 529, 532, 533, 534, 535,,536, 537, 538, 539, 540/1, 540/2, 541/1, 541/2, 542, 543/2, 543/3, 543/5, 544/1, 544/2, 545, 564/1, 564/2, 564/3, 564/4, 564/5, 565/1, 565/2, 565/3, 568, 569/1, 569/2, 570, 572, 573, 574, 575/1, 575/2, 576, 577, 578, 579/1, 579/2, 579/3, 579/4, 580, 581/1, 581/2, 581/3, 581/4, 582, 600, 601, 602/1, 602/2, 603/1, 603/3, 603/4, 604, 605/1, 605/2, 606, 607/1, 607/2, 607/3, 608, 609/1, 609/2, 610, 611, 612, 613, 614, 615/1, 615/2, 615/3, 615/4, 616, 617, zahodni del 618, 619, 623/2, južni del 624 k.o. Slovenj Gradec.«

31. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-0007/2019
Slovenj Gradec, dne 24. novembra 2021

Župan
Mestne občine Slovenj Gradec
Tilen Klugler

4045. Sklep o pripravi Občinskega podrobnega prostorskega načrta za del območja LE-13 Logar v Mestni občini Slovenj Gradec

Na podlagi 110., 118. in 119. člena Zakona o urejanju prostora – ZUreP-2 (Uradni list RS, št. 61/17) in 17. člena Statuta Mestne občine Slovenj Gradec (Uradni list RS, št. 91/20 – UPB3) je župan Mestne občine Slovenj Gradec sprejel

S K L E P
o pripravi Občinskega podrobnega prostorskega načrta za del območja LE-13 Logar v Mestni občini Slovenj Gradec

1. člen

(splošno)

(1) S tem sklepom se začne postopek priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta za del območja LE-13 Logar v Mestni občini Slovenj Gradec (v nadaljnjem besedilu OPPN) ter potrdijo izhodišča za pripravo OPPN (Urbis d.o.o., september 2021).

(2) Izhodišča za OPPN so pripravljena v skladu s 108. členom Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17; v nadaljevanju ZUreP-2). Pri oblikovanju izhodišč je bilo zagotovljeno sodelovanje zainteresirane javnosti.

2. člen

(območje in predmet načrtovanja)

(1) Ureditveno območje načrtovane prostorske ureditve je veliko 970 m^2 in obsega dele parcel št. 846/3 in 836/3 v k.o. Legen (851), ki spadajo v enoto urejanja prostora z oznako LE-13, ki imajo v Občinskem prostorskem načrtu določeno podrobnejšo namensko rabo prostora SK – površine podeželskega naselja.

(2) Območje ureditvenega območja se lahko v postopku izdelave OPPN spremeni in dopolni, če je sprememba smiselna in bistveno ne spreminja vsebine tega sklepa.

(3) Razloge za pripravo OPPN predstavlja potreba po ureditvi območja ter sprejetju podrobnejših izvedbenih pogojev za gradnjo individualnega stanovanjskega objekta, zunanjo ureditev ter za priključevanje na prometno, komunalno, energetsko in ostalo infrastrukturo na tem območju.

3. člen

(način pridobitve strokovnih rešitev)

(1) Strokovne rešitve se pridobijo v skladu z določili ZUreP-2 ter na osnovi obstoječe veljavne prostorske dokumentacije OPN Mestne občine Slovenj Gradec, strateških dokumentov, analize prostora, smernic nosilcev urejanja prostora ter ob upoštevanju programskih izhodišč in pobude na predmetnem območju.

(2) OPPN se po vsebini, obliki in načinu pripravi skladno z določili veljavne prostorske zakonodaje. Pri izdelavi strokovnih podlag in OPPN je potrebno upoštevati vse predhodno izdelane strokovne podlage in druga gradiva s področja prostorskega razvoja, varstva okolja in ohranjanja narave.

4. člen

(postopek priprave in sprejetja OPPN)

Priprava in sprejem OPPN bosta potekala po rednem postopku priprave OPPN, določenem v 119. členu Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2).

5. člen

(roki za pripravo OPPN)

(1) Okvirni roki posameznih faz v postopku priprave OPPN so:

Faza	Okvirni roki izvedbe aktivnosti
Priprava in uskladitev ter objava izhodišč, pobude in priprava sklepa o pripravi OPPN	november 2021
Pridobitev identifikacijske številke prostorskega akta in pridobitev mnenj nosilcev urejanja prostora (v nadaljnjem besedilu NUP) o verjetnosti pomembnejših vplivov OPPN na okolje ter pridobitev konkretnih smernic NUP	30 dni
Pridobitev odločbe o potrebnosti izdelave celovite presoje vplivov na okolje (v nadaljevanju CPVO)	21 dni
Izdelava strokovnih podlag in priprava osnutka OPPN in okoljskega poročila (nadaljnjem v besedilu OP) v primeru postopka CPVO	20 dni po pridobitvi CPVO odločbe in vseh potrebnih strokovnih podlag (v primeru CPVO tudi okoljskega poročila)
Pridobitev mnenj NUP na osnutek OPPN in uskladitev s pristojnimi nosilci urejanja prostora	30 dni
Priprava dopolnjenega osnutka in dopolnjenega OP (v primeru postopka CPVO)	20 dni po pridobitvi in uskladitvi mnenj z NUP
Javna obravnava ter razgrnitev dopolnjenega osnutka in dopolnjenega OP (v primeru postopka CPVO)	30 dni
Sprejetje stališč do pripomb in predlogov javnosti ter objava stališč na krajevno običajen način	15 dni po končani javni razgrnitvi
Priprava predloga OPPN in dopolnjenega OP (v primeru postopka CPVO)	15 dni po sprejemu stališč do pripomb iz javne razgrnitve
Pridobitev mnenj NUP k predlogu	30 dni
Priprava usklajenega predloga	15 dni po pridobitvi pozitivnih mnenj vseh nosilcev urejanja prostora.
Sprejem usklajenega predloga OPPN na OS in objava v uradnem glasilu	Glede na razpisane seje občinskega sveta